

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ – ΜΕΡΟΣ Ι**

Αριθμός 4313	Παρασκευή, 23 Δεκεμβρίου 2011	1373
---------------------	--------------------------------------	-------------

Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 164(I) του 2011

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ
ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

90 του 1972
56 του 1982
7 του 1990
28 του 1991
91(I) του 1992
55(I) του 1993
72(I) του 1998
59(I) του 1999
142(I) του 1999
241(I) του 2002
29(I) του 2005
135(I) του 2006
11(I) του 2007
46(I) του 2011
76(I) του 2011
130(I) του 2011.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμους 1972 μέχρι 2011 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμοι του 1972 μέχρι (Αρ. 4) του 2011.

Τροποποίηση
του άρθρου 28
του βασικού
νόμου.

2. Το εδάφιο (5) του άρθρου 28 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την προσθήκη σ' αυτό, μετά τη φράση «και πέραν των δεκαοκτώ (18) ετών για αναπτύξεις» (όγδοη και έκτη γραμμή), των λέξεων «ίσες ή» και
- (β) με την αντικατάσταση της τελείας στο τέλος του με άνω και κάτω τελεία και την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων επιφυλάξεων:

46(Ι) του 2011.

«Νοείται ότι κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, η ισχύς πολεοδομικής άδειας που χορηγήθηκε πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικού) Νόμου του 2011, περιλαμβανομένων των παρατάσεών της, δεν μπορεί να παραταθεί πέραν των δέκα (10) συνολικά ετών προκειμένου για μια οικιστική μονάδα και/ ή αλλαγή χρήσεως, πέραν των δεκαεπτά (17) συνολικά ετών προκειμένου για άλλη οικοδομική ανάπτυξη και/ ή οικοπεδική ανάπτυξη μικρότερη των εκατόν (100) μονάδων, πέραν των είκοσι τριών (23) συνολικά ετών για αναπτύξεις με εκατόν (100) μέχρι εκατόν ενενήντα εννέα (199) μονάδες και πέραν των είκοσι πέντε (25) συνολικά ετών για αναπτύξεις ίσες ή μεγαλύτερες των διακάσιων (200) μονάδων, από την ημερομηνία χορήγησης της αρχικής άδειας:

Νοείται περαιτέρω ότι για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, μονάδα θεωρείται ένα οικόπεδο, μια οικιστική μονάδα ή ένα δωμάτιο τουριστικού καταλύματος ή νασηλευτικού ιδρύματος ή πορόμοιου ιδρύματος. Για σκοπούς άλλων αναπτύξεων, όπως εμπορικής, διευκολύνσεων αναψυχής/ ψυχαγωγίας ή άλλων παρόμοιων εξειδικευμένων αναπτύξεων, η μονάδα αντιστοιχεί για κάθε 60 m² ωφέλιμου εμβαδού της ανάπτυξης.».

Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 165(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

Κεφ.155.
93 του 1972
2 του 1975
12 του 1975
41 του 1978
162 του 1989
142 του 1991
9 του 1992
10(Ι) του 1996
89(Ι) του 1997
54(Ι) του 1998
96(Ι) του 1998
14(Ι) του 2001
185(Ι) του 2003
219(Ι) του 2004
57(Ι) του 2007
9(Ι) του 2009
111(Ι) του 2011.

Τροποποίηση του
άρθρου 2 του
βασικού νόμου.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί Ποινικής Δικονομίας Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως «ο βασικός νόμος»).

2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με τη διαγραφή από τον ορισμό του όρου «κατηγορητήριο» των λέξεων «ή προανάκριση» (δεύτερη και τρίτη γραμμή).

(β) με τη διαγραφή από τον ορισμό του όρου «ποινική διαδικασία» των λέξεων «και περιλαμβάνει προανάκριση» (τέταρτη γραμμή) και

(γ) με τη διαγραφή του όρου και του ορισμού "προανάκριση".

Τροποποίηση του
άρθρου 7 του
βασικού νόμου.

3. Το εδάφιο (1) του άρθρου 7 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη σ' αυτό, αμέσως μετά τον αριθμό «44» (πρώτη γραμμή), των λέξεων «ή του άρθρου 108Α».

Τροποποίηση του
άρθρου 38 του
βασικού νόμου.

4. Το άρθρο 38 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή των λέξεων «ή η προανάκριση» (πέμπτη γραμμή).

Τροποποίηση του
άρθρου 44 του
βασικού νόμου.

5. Το άρθρο 44 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή από το εδάφιο (1) αυτού των λέξεων «είτε για συνοπτική δίκη είτε για προανάκριση αναλόγως της περίπτωσης» (τρίτη και τέταρτη γραμμή) και την αντικατάστασή τους με τις λέξεις «για συνοπτική δίκη».

Τροποποίηση της
επικεφαλίδας πριν
το άρθρο 47 του
βασικού νόμου.

6. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή των λέξεων «και προανακρίσεις» από την επικεφαλίδα πριν το άρθρο 47 αυτού.

Τροποποίηση του άρθρου 48 του βασικού νόμου.

7. Το άρθρο 48 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή της επιφύλαξης αυτού και την αντικατάσταση της άνω και κάτω τελείας (:) με τελεία (.), αμέσως μετά τη λέξη «αυτών» (πέμπτη γραμμή).

Τροποποίηση του άρθρου 58 του βασικού νόμου.

8. Το εδάφιο (1) του άρθρου 58 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση της άνω τελείας (:), στην παράγραφο (γ) αυτού, με κόμμα (,) και τη διαγραφή, αμέσως μετά, της λέξης «ή» (δεύτερη γραμμή) και την αντικατάστασή της με τις λέξεις «χωρίς να παρέχει σε οποιαδήποτε τέτοια περίπτωση δικαιολογία που ικανοποιεί το Δικαστήριο για την άρνηση αυτή ή αμέλεια, το Δικαστήριο δύναται, με ένταλμα, να φυλακίσει αυτό, εκτός αν αυτό νωρίτερα συναίνεσε να πράξει ότι απαιτείται από αυτό.» και

(β) με τη διαγραφή της παραγράφου (δ) αυτού.

Κατάργηση του άρθρου 90 του βασικού νόμου.

9. Το άρθρο 90 του βασικού νόμου καταργείται.

Κατάργηση της επικεφαλίδας πριν το άρθρο 92 και των άρθρων 92 μέχρι 106 του βασικού νόμου.

10. Η επικεφαλίδα πριν το άρθρο 92 και τα άρθρα 92 μέχρι 106, των άρθρων αυτών συμπεριλαμβανομένων, του βασικού νόμου καταργούνται.

Τροποποίηση του άρθρου 107 του βασικού νόμου.

11. Το άρθρο 107 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή των λέξεων «αν και δυνατό να έχει παραπτεμφθεί σε δίκη.» (δεύτερη γραμμή).

Κατάργηση του άρθρου 108 του βασικού νόμου και αντικατάστασή του με νέο άρθρο.

12. Το άρθρο 108 του βασικού νόμου και ο πλαγιότιτλος αυτού καταργούνται και αντικαθίστανται με το ακόλουθο νέο άρθρο και πλαγιότιτλο:

«Παρουσίαση κατηγορητηρίου στον Πρόεδρο του Κακουργιοδικείου.

108.-(1) Κάθε κατηγορητήριο που πρόκειται να καταχωρηθεί σε Κακουργιοδικείο παρουσιάζεται στον Πρόεδρο του Κακουργιοδικείου.

(2) Κατόπιν μελέτης του κατηγορητηρίου ο Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου δύναται να διατάξει όπως αυτό καταχωριστεί ή, αν αρνείται να δώσει τέτοια διαταγή, αυτός πρέπει, αν παρακληθεί με αυτό τον τρόπο από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία της άρνησης, να δώσει σε αυτόν βεβαίωση της άρνησης και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας δύναται, εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία της εξασφάλισης της βεβαίωσης, να ζητήσει από το Ανώτατο Δικαστήριο ή Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου την έκδοση διατάγματος που να διατάσσει την καταχώριση του κατηγορητηρίου και, αν το διάταγμα εκδοθεί, το κατηγορητήριο καταχωρίζεται ανάλογα.»

Προσθήκη νέων άρθρων στο βασικό νόμο.

13. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη αμέσως μετά το άρθρο 108 αυτού των ακόλουθων νέων άρθρων:

«Κλήση ή ένταλμα για εξαναγκασμό παράστασης.

108Α-(1) Κατά οποιοδήποτε χρόνο μετά την καταχώριση του κατηγορητηρίου στο Κακουργιοδικείο, το Δικαστήριο δύναται να εκδώσει είτε κλήση είτε ένταλμα που να εξαναγκάζει την παράσταση του κατηγορουμένου ενώπιον του Δικαστηρίου.

(2) Οι διατάξεις των άρθρων 18, 19, 20 και 21 εφαρμόζονται, επιφέροντας τις αναγκαίες προσαρμογές, σε κάθε ένταλμα που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου αυτού.

Τύπος και περιεχόμενο κλήσεων.

108Β-(1) Κάθε κλήση που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 108Α εκδίδεται κατά τον καθορισμένο τύπο, υπογράφεται από Δικαστή ή Λειτουργό Δικαστηρίου από τον οποίο εκδίδεται και απευθύνεται προς τον κατηγορούμενο ζητώντας από αυτόν να εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου σε χρόνο και τόπο που αναφέρεται σε αυτήν και αναφέρει σε συντομία το ποινικό αδίκημα ή τα ποινικά αδικήματα για τα οποία κατηγορείται το πρόσωπο εναντίον του οποίου εκδίδεται.

(2) Καμιά ανικανότητα, μειονέκτημα ή λάθος σχετικό με την έκδοση, τον τύπο ή την ουσία της κλήσης ακυρώνει αυτήν ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη διαδικασία βάσει αυτής.

Επίδοση κλήσης.

108Γ. Το άρθρο 46 εφαρμόζεται σε κάθε κλήση που εκδίδεται δυνάμει του άρθρων 108Α και 108Β.».

Τροποποίηση του άρθρου 109 του βασικού νόμου.

14. Το άρθρο 109 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με τη διαγραφή από την παράγραφο (α) αυτού των λέξεων «που παραπέμφθηκε σε δίκη» (πρώτη γραμμή) και την αντικατάστασή τους με τις λέξεις «όπως αυτά είναι γνωστά στην κατηγορούσα αρχή τα οποία είναι εύλογα επαρκή προς διαπίστωση της ταυτότητας του κατηγορουμένου».

(β) με την κατάργηση της παραγράφου (β) αυτού και την αναρίθμηση των παραγράφων (γ) και (δ) αυτού σε παραγράφους (β) και (γ), αντίστοιχα· και

(γ) με τη διαγραφή από την αναριθμηθείσα παράγραφο (γ) αυτού των λέξεων «οι οποίοι έδωσαν μαρτυρία κατά την προανάκριση» (πρώτη και δεύτερη γραμμή) και την αντικατάστασή τους με τις λέξεις «τους οποίους η κατηγορούσα αρχή προτίθεται να καλέσει».

Τροποποίηση του άρθρου 111 του βασικού νόμου.

15. Το άρθρο 111 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με τη διαγραφή από αυτό των λέξεων «το οποίο δεν έδωσε μαρτυρία κατά την προανάκριση» (πρώτη γραμμή) και την αντικατάστασή τους με τις λέξεις «του οποίου το όνομα δεν οπισθογραφήθηκε στο κατηγορητήριο που καταχωρίστηκε στο Κακουργιοδικείο»· και

(β) με τη διαγραφή από την παράγραφο (β) της επιφύλαξης αυτού των λέξεων «ο οποίος έδωσε μαρτυρία κατά την προανάκριση» (πρώτη και δεύτερη γραμμή) και την αντικατάστασή τους με τις λέξεις «του οποίου το όνομα οπισθογραφήθηκε στο κατηγορητήριο που καταχωρίστηκε στο Κακουργιοδικείο».

Τροποποίηση του άρθρου 146 του βασικού νόμου.

16. Η παράγραφος (ε) του άρθρου 146 του βασικού νόμου αντικαθίσταται από την ακόλουθη νέα παράγραφο:

«(ε) όταν η έφεση είναι απόφαση μέλους Επαρχιακού Δικαστηρίου, να διατάξει τη λήψη περαιτέρω μαρτυρίας είτε γενικά είτε επί κάποιου συγκεκριμένου σημείου ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου το οποίο επέβαλε την ποινή.».

Κατάργηση του άρθρου 155 του βασικού νόμου.

17. Το άρθρο 155 του βασικού νόμου καταργείται.

Τροποποίηση του άρθρου 160 του βασικού νόμου.

18. Το άρθρο 160 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή των λέξεων «ή την προανάκριση, ανάλογα με την περίπτωση,» (τέταρτη και πέμπτη γραμμή).

Τροποποίηση του άρθρου 174 του βασικού νόμου.

19. Τα εδάφια (1) του άρθρου 174 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με τη διαγραφή από την παράγραφο (α) αυτού των λέξεων «προανάκριση ή» (δεύτερη γραμμή) και

(β) με τη διαγραφή των λέξεων «η προανάκριση ή» (δωδέκατη γραμμή).

Τροποποίηση του άρθρου 175 του βασικού νόμου.

20. Το άρθρο 175 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή των λέξεων «προανάκριση και κάθε» (πρώτη γραμμή)

Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 166(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

14 του 1960
50 του 1962
11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991
149 του 1991
237 του 1991
42(Ι) του 1992
43(Ι) του 1992
102(Ι) του 1992
26(Ι) του 1993
82(Ι) του 1995
102(Ι) του 1996
4(Ι) του 1997
53(Ι) του 1997
90(Ι) του 1997
27(Ι) του 1998
53(Ι) του 1998
110(Ι) του 1998
34(Ι) του 1999
146(Ι) του 1999
41(Ι) του 2000
32(Ι) του 2001
40(Ι) του 2002
80(Ι) του 2002
140(Ι) του 2002
206(Ι) του 2002
17(Ι) του 2004
165(Ι) του 2004
268(Ι) του 2004
21(Ι) του 2006
99(Ι) του 2007
170(Ι) του 2007
76(Ι) του 2008
81(Ι) του 2008
118(Ι) του 2008
119(Ι) του 2008
36(Ι) του 2009
129(Ι) του 2009

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Δικαστηρίων Νόμους του 1960 έως 2010 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Δικαστηρίων Νόμοι του 1960 έως 2011.

138(Ι) του 2009
19(Ι) του 2010.

Κατάργηση του
άρθρου 26
του βασικού νόμου.

2. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την κατάργηση του άρθρου 26 αυτού.

Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 167(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΟΙΝΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

Κεφ. 154.

3 του 1962

43 του 1963

41 του 1964

69 του 1964

70 του 1965

5 του 1967

58 του 1967

44 του 1972

92 του 1972

29 του 1973

59 του 1974

3 του 1975

13 του 1979

10 του 1981

46 του 1982

86 του 1983

186 του 1986

111 του 1989

236 του 1991

6(Ι) του 1994

3(Ι) του 1996

99(Ι) του 1996

36(Ι) του 1997

40(Ι) του 1998

45(Ι) του 1998

15(Ι) του 1999

37(Ι) του 1999

38(Ι) του 1999

129(Ι) του 1999

30(Ι) του 2000

43(Ι) του 2000

77(Ι) του 2000

162(Ι) του 2000

169(Ι) του 2000

181(Ι) του 2000

27(Ι) του 2001

12(Ι) του 2002

85(Ι) του 2002

144(Ι) του 2002

145(Ι) του 2002

25(Ι) του 2003

48(Ι) του 2003

84(Ι) του 2003

164(Ι) του 2003

124(Ι) του 2004

31(Ι) του 2005

18(Ι) του 2006

130(Ι) του 2006

126(Ι) του 2007

127(Ι) του 2007

70(Ι) του 2008

83(Ι) του 2008

64(Ι) του 2009

56(Ι) του 2011

72(Ι) του 2011

167(Ι) του 2011.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί Ποινικού Κώδικα Νόμο (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος»).

Τροποποίηση του
άρθρου 113 του
βασικού νόμου.

2. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή από το εδάφιο (2) του άρθρου 113 αυτού των λέξεων «ή σε προανάκριση» (δεύτερη γραμμή).

Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Προσωρινές Διατάξεις) (Καταργητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με τα Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 168(Ι) του 2011

~~ΝΟΜΟΣ~~ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΓΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟ ΤΟΥ 1974

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικής Δικονομίας (Προσωρινές Διατάξεις) (Καταργητικός) Νόμος του 2011 .

Κατάργηση νόμου.
42 του 1974
44 του 1983.

2. Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος με τον παρόντα Νόμο καταργείται.

Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 169(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

73(Ι) του 2004
94(Ι) του 2005
28(Ι) του 2006
73(Ι) του 2006
153(Ι) του 2008
93(Ι) του 2008
36(Ι) του 2010.

Τροποποίηση του
άρθρου 26 του
βασικού νόμου.

1. Ο παρών Νόμος θα οναφέρεται ως ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Αστυνομίας Νόμους του 2004 έως 2010 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Αστυνομίας Νόμοι του 2004 έως 2011.
2. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή από το άρθρο 26 αυτού των λέξεων «και προανακρίσεις» (έβδομη και όγδοη γραμμή).

Ο περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 170(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΣ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

Κεφ. 9.
42 του 1978
86 του 1988
54(Ι) του 1994
94(Ι) του 1994
32(Ι) του 2004
108(Ι) του 2006
14(Ι) του 2009
122(Ι) του 2010.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί Αποδείξεως Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως "ο βασικός νόμος").

Τροποποίηση του
άρθρου 10 του
βασικού νόμου.

2. Το άρθρο 10 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή των λέξεων «διεξάγεται προανάκριση ή» στην πρώτη γραμμή αυτού και στην τρίτη γραμμή της επιφύλαξης αυτού.

Κατάργηση του
άρθρου 11 του
βασικού νόμου.

3. Το άρθρο 11 του βασικού νόμου καταργείται.

Ο περί Θανατικών Ανακριτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 171(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΙΚΩΝ ΑΝΑΚΡΙΤΩΝ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.
Κεφ. 153.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Θανατικών Ανακριτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί Θανατικών Ανακριτών Νόμο (που στο εξής θα αναφέρεται ως «ο βασικός νόμος»).

Τροποποίηση του
άρθρου 20 του
βασικού νόμου.

2. Το άρθρο 20 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή από το εδάφιο (2) αυτού των λέξεων «στην προανάκριση που διεξάγεται δυνάμει των διατάξεων του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου» (τέταρτη και πέμπτη γραμμή) και την αντικατάστασή τους με τις λέξεις «ο θανατικός ανακριτής».

Τροποποίηση του
άρθρου 23 του
βασικού νόμου.

3. Το άρθρο 23 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή από το εδάφιο (1) αυτού των λέξεων «με προανάκριση» (έκτη γραμμή).

Ο περί Νομικής Αρωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 172(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος:

165(Ι)/2002
22 (Ι) του 2005
77(Ι) του 2005
43(Ι) του 2006
132(Ι) του 2009.

Τροποποίηση του
άρθρου 4 του
βασικού νόμου.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Νομικής Αρωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Νομικής Αρωγής Νόμους του 2002 έως 2009 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Νομικής Αρωγής Νόμοι του 2002 έως 2011 .
2. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή από την παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 4 αυτού των λέξεων «προανακρίσεις και» (τέταρτη γραμμή).

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ
ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΟΥ ΣΥΝΑΨΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ
ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ**

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο

ΜΕΡΟΣ Ι – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Συνοπτικός τίτλος.
2. Ερμηνεία.
3. Πεδίο εφαρμογής.
4. Μεικτές συμβάσεις.
5. Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

6. Δικαιούμενοι συμμετοχής. Κοινοπραξίες.
7. Εχεμύθεια.
8. Προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ – ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ**

9. Κατώτατα όρια.
10. Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ – ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ**

11. Χρήση εξαιρέσεων.
12. Συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει διεθνών κανόνων.
13. Ειδικές εξαιρέσεις.
14. Συμβάσεις που ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV – ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

15. Συμβάσεις υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι.
16. Συμβάσεις υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ.
17. Μεικτές συμβάσεις που περιλαμβάνουν υπηρεσίες των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ V – ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ
ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ**

18. Τεχνικές προδιαγραφές.

- 19. Εναλλακτικές προσφορές.
- 20. Όροι εκτέλεσης της σύμβασης.
- 21. Υπεργολαβία.
- 22. Ασφάλεια πληροφοριών.
- 23. Ασφάλεια εφοδιασμού.
- 24. Υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις διατάξεις περί των συνθηκών και όρων απασχόλησης και των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

- 25. Εφαρμοστές διαδικασίες.
- 26. Διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης.
- 27. Προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης.
- 28. Ανταγωνιστικός διάλογος.
- 29. Συμφωνίες-πλαίσιο.
- 30. Συμβάσεις και συμφωνίες-πλαίσιο που συνάπτονται από κεντρικές αρχές αγορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII – ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1 – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ

- 31. Προκηρύξεις.
- 32. Μη υποχρεωτική δημοσίευση.
- 33. Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων.

ΤΜΗΜΑ 2 – ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

- 34. Προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και για την παραλαβή των προσφορών.

ΤΜΗΜΑ 3 – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

- 35. Προσκλήσεις υποβολής προσφορών και συμμετοχής σε διαπραγμάτευση ή σε διάλογο.
- 36. Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων.

ΤΜΗΜΑ 4 – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- 37. Κανόνες που εφαρμόζονται σχετικά με την επικοινωνία.

ΤΜΗΜΑ 5 – ΠΡΑΚΤΙΚΑ

- 38. Περιεχόμενο των πρακτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII – ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1 – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

39. Έλεγχος της καταλληλότητας των υποψηφίων και επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων.

ΤΜΗΜΑ 2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

40. Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος.
 41. Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας.
 42. Οικονομική και χρηματοπιστωτική επάρκεια.
 43. Τεχνικές και/ή επαγγελματικές ικανότητες.
 44. Πρότυπα που εφαρμόζονται από τα συστήματα διαχείρισης ποιότητας.
 45. Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης.
 46. Συμπληρωματική τεκμηρίωση και πληροφορίες.
 47. Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

ΤΜΗΜΑ 3 – ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

48. Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων.
 49. Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.
 50. Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές.

ΜΕΡΟΣ III – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I – ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ

51. Πεδίο εφαρμογής.
 52. Γενικές αρχές.
 53. Κατώτατα όρια και κανόνες δημοσιότητας.
 54. Κριτήρια ποιοτικής επιλογής των υπεργολάβων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II – ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ

55. Εφαρμοστέες διαδικασίες.

ΜΕΡΟΣ V – ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

56. Αδικήματα.

ΜΕΡΟΣ VI – ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- 57. Στατιστικές υποχρεώσεις.
- 58. Περιεχόμενο της στατιστικής κατάστασης.
- 59. Εξουσίες της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων.
- 60. Κανονισμοί.
- 61. Διατάγματα.
- 62. Αναθεώρηση των κατωτάτων ορίων.
- 63. Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου.
- 64. Μεταβατικές διατάξεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 173(I) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο -

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L216,
20.8.2009, σ.76.

«Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των Οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ Ι – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2011.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

11(I) του 2006
39(I) του 2011.

«Νόμος 11(I) του 2006» σημαίνει τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2006, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

12(I) του 2006
91(I) του 2010
40(I) του 2011.

«Νόμος 12(I) του 2006» σημαίνει τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2006, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

«ανάδοχος» σημαίνει το πρόσωπο το οποίο συνήψε σύμβαση με μια αναθέτουσα αρχή ή έναν αναθέτοντα φορέα.

«αναθέτουσα αρχή» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από το άρθρο 2 του Νόμου 12(I) του 2006.

«αναθέτων φορέας» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από το άρθρο 2 του Νόμου 11(I) του 2006.

«ανταγωνιστικός διάλογος» σημαίνει τη διαδικασία στην οποία κάθε οικονομικός φορέας δύναται να ζητήσει να συμμετάσχει και στο πλαίσιο της οποίας η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διεξάγει διάλογο με τους υποψηφίους που έχουν γίνει δεκτοί στη διαδικασία αυτή, προκειμένου να εξευρεθούν μία ή περισσότερες λύσεις που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της/του, και βάσει της οποίας ή των οποίων οι υποψήφιοι που επελέγησαν καλούνται να υποβάλουν προσφορά.

«Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων» σημαίνει το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας.

«γραπτώς» ή «εγγράφως» σημαίνει κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών, που δύναται να αναγνωσθεί, να αναπαραχθεί και στη συνέχεια να γνωστοποιηθεί. Το σύνολο αυτό δύναται να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.

«διαβαθμισμένες πληροφορίες» σημαίνει οποιεσδήποτε πληροφορίες ή υλικό, ασχέτως μορφής, φύσης ή τρόπου μετάδοσής τους/του, στις οποίες/στο οποίο έχει αποδοθεί συγκεκριμένο επίπεδο διαβάθμισης ασφάλειας ή επίπεδο προστασίας και το οποίο, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας και σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στη Δημοκρατία, απαιτεί προστασία από σφετερισμό, καταστροφή, αφαίρεση, αποκάλυψη, απώλεια ή πρόσβαση χωρίς έγκριση ή υπονόμευση οποιασδήποτε άλλης μορφής.

«διαδικασία με διαπραγμάτευση» σημαίνει τη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας καλεί τους οικονομικούς φορείς της επιλογής της/του και διαπραγματεύεται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

«Επιτροπή» σημαίνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

«έργο» σημαίνει το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού και προορίζεται αφ' εαυτού για την κάλυψη μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας.

«εργολήπτης» σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέα του δημοσίου ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και φορέων, που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων.

«έρευνα και ανάπτυξη» σημαίνει όλες τις δραστηριότητες που περιλαμβάνουν βασική έρευνα, εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη, όπου η τελευταία δύναται να περιλαμβάνει την υλοποίηση έργων τεχνολογικής επίδειξης, δηλαδή συσκευών που θα καταδεικνύουν τις επιδόσεις νέας μεθόδου ή τεχνολογίας σε σχετικό ή αντιπροσωπευτικό περιβάλλον.

«ευαίσθητα έργα» σημαίνει τα έργα για σκοπούς ασφάλειας που αφορούν, αποιτούν και/ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες.

«ευαίσθητες υπηρεσίες» σημαίνει τις υπηρεσίες για σκοπούς ασφάλειας που αφορούν, αποιτούν και/ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες.

«ευαίσθητος εξοπλισμός» σημαίνει τον εξοπλισμό για σκοπούς ασφάλειας που αφορά, απαιτεί και/ή περιλαμβάνει διαβαθμισμένες πληροφορίες.

«ηλεκτρονικό μέσο» σημαίνει ένα μέσο που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και αποθήκευσης δεδομένων, τα οποία εκπέμπονται, διακινούνται και ποραλαμβάνονται με ενσύρματη μετάδοση, με ραδιοκύματα, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

«ηλεκτρονικός πλειστηριασμός» σημαίνει μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό πορουσίωσης νέων μειωμένων τιμών και/ή νέων αξιών που αφορούν ορισμένα στοιχεία των προσφορών, η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση μεθόδους αυτόματης αξιολόγησης.

Νοείται ότι, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών και έργων που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν δύνανται να αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

«Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2195/2002» σημαίνει τον Κανονισμό 2195/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5^{ης} Νοεμβρίου του 2002 περί του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV), όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

«κεντρική αρχή αγορών» σημαίνει την αναθέτουσα αρχή, τον αναθέτοντα φορέα ή την ευρωπαϊκή δημόσια υπηρεσία που-

- (α) αποκτά προϊόντα ή/και υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, ή
- (β) αναθέτει συμβάσεις ή συνάπτει συμφωνίες-πλαίσιο για έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς.

«κλειστή διαδικασία» σημαίνει τη διαδικασία στην οποία κάθε οικονομικός φορέας δύναται να ζητήσει να συμμετάσχει και στο πλαίσιο της οποίας μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα δύνανται να

υποβάλουν προσφορά·

«κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις» ή «ονοματολογία CPV (Common Procurement Vocabulary)» σημαίνει την ονοματολογία αναφοράς που εφαρμόζεται στις συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς, όπως υιοθετήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002·

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L340,
16.12.2002, σ.1.

«κράτος μέλος» σημαίνει κράτος που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

«κρίση» σημαίνει·

- (α) οποιαδήποτε κατάσταση σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, κατά την οποία συμβαίνει ένα επιβλαβές γεγονός που υπερβαίνει σαφώς τις διαστάσεις των επιβλαβών γεγονότων της καθημερινής ζωής και θέτει σε κίνδυνο ή περιορίζει σοβαρά τη ζωή και την υγεία των ανθρώπων ή έχει ουσιαστικό αντίκτυπο στην αξία υλικών αγαθών ή απαιτεί τη λήψη μέτρων για τον εφοδιασμό του πληθυσμού με τα προς το ζην·
- (β) οποιαδήποτε κατάσταση σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, κατά την οποία ένα επιβλαβές γεγονός που αναφέρεται στην παράγραφο (α) θεωρείται ότι επίκειται να συμβεί·
- (γ) ένοπλη σύγκρουση ή πόλεμος·

«κυβέρνηση» σημαίνει κεντρική, περιφερειακή ή τοπική κυβέρνηση κράτους μέλους ή τρίτης χώρας·

«κύκλος ζωής» σημαίνει όλα τα πιθανά διαδοχικά στάδια ενός προϊόντος, δηλαδή έρευνα και ανάπτυξη, βιομηχανική ανάπτυξη, παραγωγή, επισκευή, εκσυγχρονισμός, τροποποίηση, συντήρηση, διοικητική μέριμνα, κατάρτιση, δοκιμή, απόσυρση και διάθεση·

«μη στρατιωτικές αγορές» σημαίνει τις συμβάσεις που δεν υπόκεινται στο άρθρο 3, αφορούν την προμήθεια μη στρατιωτικών προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών για υλικοτεχνικούς σκοπούς και συνάπτονται σύμφωνα με τους όρους που προσδιορίζονται στο άρθρο 17·

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L216,
20.8.2009, σ.76.

«Οδηγία 2009/81/ΕΚ» σημαίνει, την Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των Οδηγιών 2004/17/ΕΚ

και 2004/18/EK, όπως αυτή εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

«οικονομικός φορέας» σημαίνει, έναν εργολήπτη ή προμηθευτή ή πάροχο υπηρεσιών, ανάλογα με την περίπτωση·

«προμηθευτής» σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέα του δημοσίου ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει την προμήθεια προϊόντων·

«πάροχος υπηρεσιών» σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέα του δημοσίου ή κοινοπραξία αυτών, που προσφέρει την παροχή υπηρεσιών στην αγορά·

«προσφέρων» σημαίνει τον οικονομικό φορέα που έχει υποβάλει προσφορά στο πλαίσιο κλειστής διαδικασίας ή διαδικασίας με διαπραγμάτευση ή διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου·

«στρατιωτικός εξοπλισμός» σημαίνει εξοπλισμό που είναι ειδικά σχεδιασμένος ή προσαρμοσμένος για στρατιωτικούς σκοπούς, ο οποίος προορίζεται για χρήση ως όπλο, πυρομαχικό ή πολεμικό υλικό·

«σύμβαση» σημαίνει σύμβαση εξ επαχθούς οίτιας, η οποία συνάπτεται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή ενός ή περισσότερων αναθετόντων φορέων και η οποία έχει ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών·

«σύμβαση έργου» σημαίνει τη σύμβαση που έχει ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου που αφορά μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο τμήμα 45 του Κοινού Λεξιλογίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ονοματολογία CPV) ή ενός έργου, είτε ακόμη την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες από την αναθέτουσα αρχή-ή-τον αναθέτοντα φορέα ανάγκες·

«σύμβαση προμηθειών» σημαίνει-

- (α) σύμβαση, άλλη από αυτή που αναφέρεται στον ορισμό του όρου «σύμβαση έργου», η οποία έχει ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση (hire purchase), με ή χωρίς προαίρεση αγοράς, προϊόντων·
- (β) σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και η οποία επίσης καλύπτει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης·

«σύμβαση υπηρεσιών» σημαίνει-

- (α) σύμβαση, άλλη από αυτή που αναφέρεται στον ορισμό του όρου «σύμβαση έργου» και στον ορισμό του όρου «σύμβαση προμηθειών», που έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών·
- (β) σύμβαση που έχει ταυτοχρόνως ως αντικείμενο προϊόντα και υπηρεσίες, εφόσον η αξία των συγκεκριμένων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση·
- (γ) σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών και περιλαμβάνει δραστηριότητες που αναφέρονται στο τμήμα 45 του Κοινού Λεξιλογίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ονοματολογία CPV) που μόνο παρεμπιπτόντως έχουν σχέση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης·

«συμφωνία-πλαίσιο» σημαίνει τη συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή ενός ή περισσότερων αναθετόντων φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που θα διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν στη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, κατά περίπτωση, τις προβλεπόμενες ποσότητες·

«συνδεδεμένη επιχείρηση» σημαίνει κάθε επιχείρηση στην οποία ο ανάδοχος της σύμβασης δύναται να ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, κυρίαρχη επιρροή, ή κάθε επιχείρηση η οποία δύναται να ασκεί κυρίαρχη επιρροή στον ανάδοχο ή η οποία, ως ανάδοχος, υπόκειται στην κυρίαρχη επιρροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η κυρίαρχη επιρροή τεκμαίρεται όταν μια επιχείρηση έναντι μιας άλλης επιχείρησης, άμεσα ή έμμεσα-

- (α) κατέχει το μεγαλύτερο μέρος του καταβεβλημένου κεφαλαίου της επιχείρησης·
- (β) διαθέτει την πλειονότητα των ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή
- (γ) δύναται να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης·

«τρίτη χώρα» σημαίνει χώρα που δεν είναι κράτος μέλος·

«υπεργολαβία» σημαίνει σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας, η οποία συνάπτεται γραπτώς μεταξύ ενός αναδόχου και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, με σκοπό την εκτέλεση της σύμβασης και έχει ως αντικείμενό της, έργα, προμήθειες προϊόντων ή υλοποίηση υπηρεσιών·

«υποψήφιος» σημαίνει τον οικονομικό φορέα που έχει ζητήσει να τύχει προσκλήσεως συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία ή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση ή σε διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου.

Πεδίο εφαρμογής.

3. Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη των άρθρων 36, 51, 52, 62 και 346 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και οι οποίες έχουν ως αντικείμενο-

- (α) την προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένων μερών, επιμέρους στοιχείων και/ή συναρμολογημένων τμημάτων, κατασκευαστικών μερών και/ή υποσυγκροτημάτων·
- (β) την προμήθεια ευαίσθητου εξοπλισμού, περιλαμβανομένων μερών, επιμέρους στοιχείων και/ή συναρμολογημένων τμημάτων, κατασκευαστικών μερών και/ή υποσυγκροτημάτων·
- (γ) έργα, προμήθειες και υπηρεσίες που αφορούν άμεσα στον εξοπλισμό που αναφέρεται στις παραγράφους (α) και (β), για οποιαδήποτε στοιχεία του κύκλου ζωής του·
- (δ) έργα και υπηρεσίες για ειδικούς στρατιωτικούς σκοπούς ή ευαίσθητα έργα και ευαίσθητες υπηρεσίες.

Μεικτές συμβάσεις.

4.-(1) Σύμβαση με αντικείμενο έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου και εν μέρει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 11(Ι) του 2006 ή του Νόμου 12(Ι) του 2006 ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, υπό τον όρο ότι η ανάθεση μιας ενιαίας σύμβασης δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

(2) Η ανάθεση σύμβασης η οποία έχει εν μέρει ως αντικείμενο έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου και εν μέρει ως αντικείμενο έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που δεν εμπίπτουν είτε στον παρόντα Νόμο είτε στο Νόμο 11(Ι) του 2006 ή στο Νόμο 12(Ι) του 2006, δεν υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος Νόμου υπό τον όρο ότι η ανάθεση μιας ενιαίας σύμβασης δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

(3) Η απόφαση ανάθεσης ενιαίας σύμβασης δεν δύναται να λαμβάνεται με σκοπό την εξαίρεση των συμβάσεων από την εφαρμογή του παρόντος Νόμου ή του Νόμου 11(Ι) του 2006 ή του Νόμου 12(Ι) του 2006.

Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων.

5. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα, χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια.

ΜΕΡΟΣ II – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Δικαιούμενοι
συμμετοχής
Κοινοπραξίες.

6.-(1) (α)

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που επιπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος Νόμου, οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες, οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να διενεργούν τη συγκεκριμένη παροχή, δεν είναι δυνατόν να απορρίπτονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς με μοναδική αιτιολογία το γεγονός ότι, δυνάμει της νομοθεσίας που ισχύει στη Δημοκρατία, θα έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

(β)

Στην περίπτωση συμβάσεων έργων και υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεων προμηθειών, οι οποίες περιλαμβάνουν επιπλέον εργασίες και/ή υπηρεσίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς είναι δυνατόν να ζητούν από τα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν, στην αίτηση συμμετοχής ή στην προσφορά τους, τα ονόματα και τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα των προσώπων που επιφορτίζονται με την εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης.

(2) Οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων δύνανται να υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής ή προσφορά. Για την υποβολή μίας αίτησης συμμετοχής ή μίας προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δεν δύνανται να απαιτούν από τις κοινοπραξίες οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή:

Νοείται ότι, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να υποχρεώσουν την επιλεγείσα κοινοπραξία να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή, εάν της ανατεθεί η σύμβαση, στο μέτρο που η περιβολή αυτής της νομικής μορφής είναι αναγκαία για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

Εχεμύθεια.

7. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος Νόμου, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν στις υποχρεώσεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση των συναπτομένων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο (3) του άρθρου 31 και στο άρθρο 36, και σύμφωνα με το ισχύον στη Δημοκρατία δίκαιο, ιδιαίτερα τη νομοθεσία που αφορά στην πρόσβαση στην ενημέρωση, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς, με την επιφύλαξη κεκτημένων μέσω σύμβασης δικαιωμάτων, δεν αποκαλύπτουν πληροφορίες που τους έχουν διαβιβάσει οικονομικοί φορείς και τις οποίες αυτοί έχουν χαρακτηρίσει ως

εμπιστευτικές. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν, ιδιαίτερα, τα τεχνικά ή εμπορικά απόρρητα και τις εμπιστευτικές πτυχές των προσφορών.

Προστασία
διαβαθμισμένων
πληροφοριών.

8. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς απαιτήσεις που αποσκοπούν στην προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών που κοινοποιούν κατά τη διάρκεια της όλης διαδικασίας υποβολής προσφορών και ανάθεσης της σύμβασης και δύνανται περαιτέρω, να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των υπεργολάβων τους προς τις απαιτήσεις αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II – ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Κατώτατα όρια.

9. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 62, και χωρίς επηρεασμό των διατάξεων της παραγράφου (δ) του εδαφίου (2) του άρθρου 60, ο παρών Νόμος εφαρμόζεται στις συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (εφεξής καλούμενου ως «Φ.Π.Α.»), είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

(α) 387.000 ευρώ, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών.

(β) 4.845.000 ευρώ, για τις συμβάσεις έργων.

Μέθοδοι
υπολογισμού
της εκτιμώμενης
αξίας.

10.-(1) Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός Φ.Π.Α., όπως προεκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. Στον υπολογισμό αυτό λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας προβλέπει βραβεία ή την καταβολή ποσών στους υποψηφίους ή στους προσφέροντες, αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

(2) Η εκτίμηση της αξίας της σύμβασης πρέπει να ισχύει κατά τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο έδαφιο (2) του άρθρου 33, ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται τέτοια προκήρυξη, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης.

(3)(α) Κανένα σχέδιο έργου ή σχέδιο αγοράς συγκεκριμένης ποσότητας προμηθειών και/ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατέμνεται για τη δημιουργία, κατ' ουσίαν, πανομοιότυπων χωριστών μερικών συμβάσεων ή διαφορετικά να υποδιαιρείται, με σκοπό την αποφυγή εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

- (β) Η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης, δεν δύναται να γίνεται με πρόθεση την αποφυγή της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(4) Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων έργων, λαμβάνεται υπόψη το κόστος των έργων, καθώς και η συνολική εκτιμώμενη αξία των προμηθειών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων και τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς.

- (5)(α) Όταν ένα σχέδιο έργου ή ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών δύναται να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων αυτών είναι ίση με ή υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 9, ο παρών Νόμος εφαρμόζεται στη σύναψη της σύμβασης για κάθε τμήμα:

Νοείται ότι, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή του παρόντος Νόμου, για τα τμήματα των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός Φ.Π.Α., είναι μικρότερη των 80.000 ευρώ για τις υπηρεσίες και του 1.000.000 ευρώ για τα έργα, υπό τον όρο ότι το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

- (β) Όταν ένα σχέδιο αγοράς ομοιογενών προμηθειών δύναται να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων αυτών είναι ίση με ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 9, ο παρών Νόμος εφαρμόζεται στη σύναψη της σύμβασης για κάθε τμήμα:

Νοείται ότι, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή του παρόντος Νόμου, για τα τμήματα των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός Φ.Π.Α., είναι μικρότερη των 80.000 ευρώ, υπό τον όρο ότι το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

(6) Στις συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση προϊόντων, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι-

(α) στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου, εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για τη διάρκεια της σύμβασης ή, εφόσον η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική αξία της σύμβασης στην οποία συμπεριλαμβάνεται η εκτιμώμενη υπολειπόμενη αξία·

(β) στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή στην περίπτωση συμβάσεων που η διάρκειά τους δεν δύναται να προσδιοριστεί, η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

(7) Όταν πρόκειται για συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών, οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης βασίζεται-

(α) είτε στη συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ιδίου τύπου, οι οποίες συνήφθησαν κατά τους προηγούμενους δώδεκα (12) μήνες ή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, εάν είναι δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς την ποσότητα ή την αξία τους κατά τη διάρκεια των δώδεκα (12) μηνών που έπονται της αρχικής σύμβασης·

(β) είτε στη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά τη διάρκεια των δώδεκα (12) μηνών που έπονται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες.

(8) Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, είναι, ανάλογα με την περίπτωση, η εξής:

(α) Για τις ασφαλιστικές υπηρεσίες, το καταβλητέο ασφαλιστρο και οι άλλοι τρόποι αμοιβής·

(β) για τις συμβάσεις για την εκπόνηση μελέτης, οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες και άλλοι τρόποι αμοιβής·

(γ) για τις ακόλουθες, συμβάσεις υπηρεσιών που δεν αναφέρουν συνολική τιμή-

(i) Οι οποίες είναι συμβάσεις ορισμένου χρόνου και εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από 48 μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για

ολόκληρη τη διάρκεια της σύμβασης·

- (ii) Οι οποίες είναι συμβάσεις αορίστου χρόνου ή διάρκειας μεγαλύτερης των 48 μηνών, η μηνιαία αξία πολλαπλασιασμένη επί 48.

(9) Για τις συμφωνίες-πλαίσιο, ως εκτιμώμενη αξία λαμβάνεται υπόψη η μέγιστη εκτιμώμενη αξία, εκτός Φ.Π.Α., του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III – ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

Χρήση
εξαιρέσεων.

11. Οι κανόνες, διαδικασίες, προγράμματα, συμφωνίες, διακανονισμοί ή συμβάσεις των οποίων μνεία γίνεται στο παρόν Κεφάλαιο, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται με σκοπό την παράκαμψη των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

Συμβάσεις που
συνάπτονται
δυνάμει διεθνών
κανόνων.

12. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις που διέπονται από-

- (α) ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή διακανονισμού που έχει συναφθεί μεταξύ της Δημοκρατίας ή περισσότερων κρατών μελών και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών·
- (β) ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες δυνάμει συναφθείσας διεθνούς συμφωνίας ή διακανονισμού που συνδέεται με τη στάθμευση στρατευμάτων και αφορά επιχειρήσεις της Δημοκρατίας ή άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας·
- (γ) ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες διεθνούς οργανισμού, που αγοράζει για δικό του σκοπό, ή σε συμβάσεις που πρέπει να αναθέσει η Δημοκρατία σύμφωνα με τους πιο πάνω κανόνες.

Ειδικές εξαιρέσεις.

13. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) Στις συμβάσεις για τις οποίες η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή οποιοδήποτε άλλο όργανο ή αρχή της Δημοκρατίας να παράσχει πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων κρίνεται ότι είναι αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας της Δημοκρατίας·
- (β) στις συμβάσεις για σκοπούς δραστηριοτήτων συλλογής

πληροφοριών·

- (γ) στις συμβάσεις που ανατίθενται στο πλαίσιο προγράμματος συνεργασίας βάσει έρευνας και ανάπτυξης, που εκτελούνται από κοινού μεταξύ της Δημοκρατίας και ενός τουλάχιστον άλλου κράτους μέλους για την ανάπτυξη νέου προϊόντος και, κατά περίπτωση, τις μεταγενέστερες φάσεις για όλα ή μέρη του κύκλου ζωής του προϊόντος αυτού. Μόλις ολοκληρωθεί ένα τέτοιο πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ της Δημοκρατίας και ενός τουλάχιστον άλλου κράτους μέλους, η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων, αναφέρει στην Επιτροπή το ποσοστό των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης σε σχέση με το συνολικό κόστος του προγράμματος, τη συμφωνία επιμερισμού του κόστους καθώς και το προβλεπόμενο ποσοστό αγορών ανά κράτος μέλος, εάν υπάρχουν·
- (δ) στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί σε τρίτη χώρα, περιλαμβανομένων των μη στρατιωτικών αγορών που διενεργούνται όταν δυνάμεις αναπτύσσονται εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν οι επιχειρησιακές ανάγκες απαιτούν οι συμβάσεις αυτές να συναφθούν με οικονομικούς φορείς που ευρίσκονται στην περιοχή των επιχειρήσεων·
- (ε) στις συμβάσεις υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο την κτήση ή τη μίσθωση, με οποιαδήποτε χρηματοδοτικά μέσα, γης, υφιστάμενων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων ή αφορούν άλλα δικαιώματα επ' αυτών·
- (στ) στις συμβάσεις που ανατίθενται από μια κυβέρνηση σε άλλη σχετικά με-
  - (i) την προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού ή ευαίσθητου εξοπλισμού,
  - (ii) έργα και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με τέτοιο εξοπλισμό, ή
  - (iii) έργα και υπηρεσίες ειδικά για στρατιωτικούς σκοπούς ή ευαίσθητα έργα και ευαίσθητες υπηρεσίες·
- (ζ) στις υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού·
- (η) στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες εκτός των υπηρεσιών ασφάλισης·
- (θ) στις συμβάσεις εργασίας·

- (i) στις υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, εξαιρουμένων εκείνων των οποίων τα οφέλη ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα για ίδια χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς τους, εφόσον η αμοιβή για την παροχή της υπηρεσίας καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα.

Συμβάσεις που ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα.

14. Το Υπουργικό Συμβούλιο, δύναται, με απόφασή του, να παραχωρεί κατ' αποκλειστικότητα σε προστατευόμενα εργαστήρια το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων ή να προβλέπει την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, όταν η πλειοψηφία των ενδιαφερόμενων εργαζομένων είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία, λόγω της φύσης ή της βαρύτητας των ειδικών αναγκών τους, δεν δύνανται να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα υπό κανονικές συνθήκες. Η προκήρυξη της σύμβασης αναφέρει την παρούσα διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV – ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Συμβάσεις υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I. Παράρτημα I.

15. Συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες που καλύπτονται από το άρθρο 3 και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I, συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 18 έως 29 και 31 έως 55.

Συμβάσεις υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II. Παράρτημα II.

16. Συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες που καλύπτονται από το άρθρο 3 και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II, υπόκεινται αποκλειστικά στο άρθρο 18 και στο εδάφιο (3) του άρθρου 31.

Μεικτές συμβάσεις που περιλαμβάνουν υπηρεσίες των Παραρτημάτων I και II. Παράρτημα I. Παράρτημα II.

17. Συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες που καλύπτονται από το άρθρο 3 και περιλαμβάνονται τόσο στο Παράρτημα I όσο και στο Παράρτημα II, συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 18 έως 29 και 31 έως 55 όταν η αξία των υπηρεσιών του Παραρτήματος I υπερβαίνει την αξία των υπηρεσιών του Παραρτήματος II. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η σύμβαση συνάπτεται σύμφωνα με το άρθρο 18 και το εδάφιο (3) του άρθρου 31.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V – ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Τεχνικές προδιαγραφές. Παράρτημα III.

18.-(1) Οι τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες ορίζονται στο Παράρτημα III, καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένων της προκήρυξης της σύμβασης, των εγγράφων

του διαγωνισμού και οποιωνδήποτε άλλων περιγραφικών ή συμπληρωματικών έγγραφων.

(2) Οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και να μην έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων φραγμών στο άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

(3) Με την επιφύλαξη είτε υποχρεωτικών τεχνικών κανόνων που ισχύουν στη Δημοκρατία, περιλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την ασφάλεια προϊόντος, είτε των τεχνικών απαιτήσεων τις οποίες οφείλει να εφαρμόζει η Δημοκρατία δυνάμει διεθνών συμφωνιών τυποποίησης, ώστε να διασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα που απαιτείται από αυτές τις συμφωνίες και υπό τον όρο ότι αυτές είναι συμβατές προς το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται-

Παράρτημα III.

(α) είτε με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές, οι οποίες ορίζονται στο Παράρτημα III και κατά σειρά προτίμησης-

- (i) στα μη στρατιωτικά πρότυπα που ισχύουν στη Δημοκρατία και αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων·
- (ii) στις ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις·
- (iii) στις κοινές μη στρατιωτικές τεχνικές προδιαγραφές·
- (iv) στα μη στρατιωτικά πρότυπα που ισχύουν στη Δημοκρατία και αποτελούν μεταφορά διεθνών προτύπων·
- (v) σε άλλα διεθνή μη στρατιωτικά πρότυπα·
- (vi) σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που εκπονούνται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, εφόσον αυτά δεν υπάρχουν, σε άλλα μη στρατιωτικά πρότυπα που ισχύουν στη Δημοκρατία, στις τεχνικές εγκρίσεις που ισχύουν στη Δημοκρατία ή στις τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των προϊόντων που ισχύουν στη Δημοκρατία·
- (vii) σε μη στρατιωτικά τεχνικά πρότυπα που προέρχονται από τη βιομηχανία και αναγνωρίζονται ευρέως από αυτήν, ή

Παράρτημα ΙΙΙ.

- (viii) στα πρότυπα αμυντικού εξοπλισμού που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ και ισχύουν στη Δημοκρατία και σε προδιαγραφές αμυντικού υλικού που είναι παρόμοιες με εκείνα τα πρότυπα:

Νοείται ότι, κάθε παραπομπή κατά τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα παράγραφο, συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο».

- (β) είτε με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων οι οποίες δύνανται να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Οι όροι επιδόσεων και οι λειτουργικές απαιτήσεις πρέπει να είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν τη σύμβαση.
- (γ) είτε με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο (β), παραπέμποντας στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο (α) οι οποίες θα αποτελούν τεκμήριο της συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις.
- (δ) είτε με παραπομπή στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο (α) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο (β) για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.

(4) Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της δυνατότητας παραπομπής στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (3), δεν δύνανται να απορρίψουν μια προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρονται δεν τηρούν τις προδιαγραφές στις οποίες έχουν παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, κατά τρόπο που ικανοποιεί την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα και με κάθε κατάλληλο μέσο, ότι οι λύσεις που προτείνει ικανοποιούν ισοδύναμα τις απαιτήσεις που καθορίζουν οι τεχνικές προδιαγραφές. Κατάλληλο μέσο δύναται να συνιστά τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών αναγνωρισμένου οργανισμού.

- (5)(α) Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο εδάφιο (3) να καθορίζουν προδιαγραφές από άποψη επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, δεν δύνανται να

απορρίπτουν προσφορά έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών που πληρούν πρότυπο που ισχύει στη Δημοκρατία και αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, κοινή τεχνική προδιαγραφή, διεθνές πρότυπο ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν καθορίσει οι εν λόγω αρχές ή φορείς.

- (β) Ο προσφέρων υποχρεούται να αποδεικνύει στην προσφορά του, κατά τρόπο που ικανοποιεί την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα και με κάθε κατάλληλο μέσο, ότι τα έργα, τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που πληρούν το πρότυπο, ανταποκρίνονται στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που έχει καθορίσει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας.
- (γ) Κατάλληλο μέσο δύναται να συνιστά τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών αναγνωρισμένου οργανισμού.
- (6)(α) Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς καθορίζουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, όπως αναφέρονται στην παράγραφο (β) του εδαφίου (3), δύναται να χρησιμοποιούν τις λεπτομερείς προδιαγραφές ή, εφόσον χρειάζεται, τμήματα των λεπτομερών προδιαγραφών, όπως καθορίζονται από τα ευρωπαϊκά, (πολυ)εθνικά οικολογικά σήματα ή από οποιοδήποτε άλλο οικολογικό σήμα, υπό την προϋπόθεση ότι:
  - (i) οι λεπτομερείς προδιαγραφές είναι ενδεδειγμένες για τον—καθορισμό των—χαρακτηριστικών των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης,
  - (ii) οι απαιτήσεις του σήματος είναι διαμορφωμένες με βάση επιστημονικά στοιχεία,
  - (iii) τα οικολογικά σήματα υιοθετούνται με διαδικασία στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, και
  - (iv) οι λεπτομερείς προδιαγραφές ή τα τμήματα αυτών, ανάλογα με την περίπτωση, είναι προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

- (β) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να αναφέρουν ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που φέρουν το οικολογικό σήμα τεκμαίρεται ότι πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Στις περιπτώσεις αυτές οφείλουν να αποδέχονται κάθε άλλο κατάλληλο αποδεικτικό μέσο, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή την έκθεση δοκιμών αναγνωρισμένου οργανισμού.

(7) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος αναγνωρισμένοι οργανισμοί σημαίνει τα εργαστήρια δοκιμών και βαθμονόμησης και τους οργανισμούς επιθεώρησης και πιστοποίησης που ανταποκρίνονται στα εφαρμοστέα ευρωπαϊκά πρότυπα. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται πιστοποιητικά από οργανισμούς αναγνωρισμένους σε άλλα κράτη μέλη.

(8) Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν δύνανται να περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής ή εμπορικού σήματος ή διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή τύπου ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής, εαν αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα:

Νοείται ότι, η αναφερόμενη στην παρούσα παράγραφο μνεία, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούντως ακριβής και κατανοητή η περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή των εδαφίων (3) και (4). Σε αυτή την περίπτωση, η μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο».

Εναλλακτικές
προσφορές.

19.-(1) Όταν η ανάθεση της σύμβασης γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να επιτρέπουν στους προσφέροντες να υποβάλλουν εναλλακτικές προσφορές.

(2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επισημαίνουν στην προκήρυξη της σύμβασης εάν επιτρέπουν την υποβολή εναλλακτικών προσφορών. Εάν δεν υπάρχει σχετική επισήμανση, οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται και απορρίπτονται.

(3) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που επισημαίνουν στην προκήρυξη της σύμβασης ότι επιτρέπουν την υποβολή εναλλακτικών προσφορών καθορίζουν στα έγγραφα της σύμβασης τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και οποιεσδήποτε ειδικές απαιτήσεις σχετικά με τον τρόπο υποβολής τους. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν υπόψη τους μόνο τις εναλλακτικές προσφορές που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν καθορίσει.

(4) Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που έχουν επιτρέψει την υποβολή εναλλακτικών προσφορών δεν δύνανται να απορρίπτουν μια εναλλακτική προσφορά με μοναδική αιτιολογία ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών αντί σύμβασης προμηθειών είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών αντί σύμβασης υπηρεσιών.

Όροι εκτέλεσης της σύμβασης.

20. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να επιβάλλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι επισημαίνονται στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένων της προκήρυξης της σύμβασης, των εγγράφων του διαγωνισμού και οποιωνδήποτε άλλων περιγραφικών ή συμπληρωματικών εγγράφων. Οι όροι αυτοί δύνανται, ιδίως, να αφορούν στην υπεργολαβία ή να αποσκοπούν στην ασφάλεια των διαβαθμισμένων πληροφοριών και στην ασφάλεια του εφοδιασμού, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22 και 23, ή στο να ληφθούν υπόψη περιβαλλοντικές ή κοινωνικές παράμετροι.

Υπεργολαβία.

21.-(1) Ο ανάδοχος είναι ελεύθερος να επιλέγει τους υπεργολάβους του για όλες τις υπεργολαβίες που δεν καλύπτονται από την απαίτηση που αναφέρεται στα εδάφια (3) και (4) και, ειδικότερα, δεν είναι δυνατόν να υποχρεώνεται να προβαίνει σε διακρίσεις κατά δυνητικών υπεργολάβων με βάση την εθνικότητα.

(2) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να ζητά ή είναι δυνατόν να υποχρεωθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να ζητήσει από τον προσφέροντα τα ακόλουθα:

(α) να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους και οποιουσδήποτε προτεινόμενους υπεργολάβους καθώς και το αντικείμενο της υπεργολαβίας για την οποία προτείνονται, ή/και

(β) να αναφέρει οποιαδήποτε αλλαγή ανακύπτει σε επίπεδο υπεργολάβων κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

(3) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να ζητά από τον ανάδοχο, ή είναι δυνατόν να υποχρεωθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να ζητήσει από τον ανάδοχο, να εφαρμόσει τις διατάξεις του Μέρους III στο σύνολο ή σε τμήμα των υπεργολαβιών που αυτός προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους.

(4)(α) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να ζητά, ή είναι δυνατόν να υποχρεωθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να ζητήσει από τον ανάδοχο, να αναθέτει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, ποσοστό

της σύμβασης το οποίο εκφράζεται ως φάσμα ελάχιστου και μέγιστου ποσοστού. Το φάσμα αυτό πρέπει να είναι αναλογικό του αντικειμένου και της αξίας της σύμβασης καθώς και της φύσης του βιομηχανικού τομέα που εμπλέκεται, περιλαμβανομένων του επιπέδου του ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά και των σχετικών τεχνικών δυνατοτήτων της βιομηχανικής βάσης. Το μέγιστο ποσοστό δεν δύναται να υπερβαίνει το 30% της αξίας της σύμβασης.

- (β) Οποιοδήποτε ποσοστό υπεργολαβίας εμπίπτει στο φάσμα που υποδεικνύεται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, θεωρείται ότι πληροί την απαίτηση υπεργολαβίας που καθορίζεται στο παρόν εδάφιο.
- (γ) Οι προσφέροντες δύνανται να προτείνουν να ανατεθεί με υπεργολαβία ποσοστό της συνολικής αξίας της σύμβασης, που υπερβαίνει το μέγιστο ποσοστό του απαιτούμενου από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα φάσματος.
- (δ) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ζητά από τους προσφέροντες να προσδιορίζουν στην προσφορά τους ποια μέρη της προσφοράς τους προτίθενται να αναθέσουν με υπεργολαβία για την υλοποίηση της απαίτησης που εμφανίζεται στην παράγραφο (α).
- (ε) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να ζητά από τους προσφέροντες, ή είναι δυνατόν υποχρεωθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να ζητήσει από τους προσφέροντες να προσδιορίσουν, ποιά μέρη της προσφοράς τους, πέραν του μέγιστου ποσοστού του απαιτούμενου φάσματος, προτίθενται να αναθέσουν με υπεργολαβία, καθώς και τους υπεργολάβους που έχουν ήδη-ορίσει.
- (στ) Ο ανάδοχος τηρεί τις διατάξεις του Μέρους III όταν αναθέτει τις υπεργολαβίες που αντιστοιχούν στο αναφερόμενο στο παρόν εδάφιο ποσοστό της σύμβασης το οποίο η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας απαιτεί από αυτόν να αναθέσει με υπεργολαβία.
- (5)(α) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να απορρίπτει οποιονδήποτε από τους υπεργολάβους που επέλεξε ο προσφέρων στο στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης της κύριας σύμβασης ή ο ανάδοχος κατά την εκτέλεση της σύμβασης, αλλά η απόρριψη αυτή δύναται να βασίζεται μόνον σε κριτήρια που εφαρμόζονται για την επιλογή των προσφερόντων για την κύρια σύμβαση.
- (β) Όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας απορρίπτει

έναν υπεργολάβο, κοινοποιεί γροπτιώς στον προσφέροντο ή στον ονάδοχο την αιτιολογία απόρριψης, αναφέροντας ειδικότερα τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι ο υπεργολάβος δεν πληροί το αναφερόμενα στην παράγραφο (α) κριτήρια.

(6) Οι απαιτήσεις που αναφέρονται στα εδάφια (2) έως (5) παρατίθενται στην προκήρυξη της σύμβασης.

(7) Τα διαλαμβανόμενα στα εδάφια (1) έως (5) δεν επηρεάζουν την ευθύνη του κύριου οικονομικού φορέα.

Ασφάλεια πληροφοριών.

22.-(1) Όταν πρόκειται για συμβάσεις που σχετίζονται, απαιτούν και/ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας καθορίζει στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένων της προκήρυξης της σύμβασης, των εγγράφων του διαγωνισμού και οποιωνδήποτε άλλων περιγραφικών ή συμπληρωματικών εγγράφων, όλα τα αναγκαία μέτρα και απαιτήσεις για τη διασφάλιση του απαιτούμενου επιπέδου ασφάλειας των εν λόγω πληροφοριών.

(2) Προς το σκοπό αυτό, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να απαιτήσει η προσφορά να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) Δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος και των υπεργολάβων που έχουν ήδη ορισθεί ότι θα διασφαλίσουν δεόντως την εμπιστευτικότητα όλων των διαβαθμισμένων πληροφοριών που έχουν στην κατοχή τους ή οι οποίες θα υποπέσουν στην αντίληψή τους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και μετά τον τερματισμό ή την ολοκλήρωση της σύμβασης, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που εκάστοτε ισχύουν στη Δημοκρατία·
- (β) δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος να επιτύχει τη δέσμευση που αναφέρεται στην παράγραφο (α) από άλλους υπεργολάβους στους οποίους θα αναθέσει υπεργολαβία κατά την υλοποίηση της σύμβασης·
- (γ) επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους υπεργολάβους που έχουν ήδη ορισθεί, οι οποίες να επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να διαπιστώσει, για καθέναν από αυτούς, αν αυτός διαθέτει τις απαιτούμενες δυνατότητες προκειμένου να προστατευθεί δεόντως η εμπιστευτικότητα των διαβαθμισμένων πληροφοριών στις οποίες έχουν πρόσβαση ή τις οποίες θα κληθούν να παράξουν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων υπεργολαβίας τις οποίες θα ασκήσουν·

- (δ) δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος να παράσχει τις πληροφορίες που απαιτούνται στην παράγραφο (γ) για κάθε νέο υπεργολάβο, πριν την ανάθεση της υπεργολαβίας του.

(3) Ελλείπει εναρμόνισης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης των εθνικών συστημάτων διαπίστευσης ασφάλειας, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να απαιτούν όπως τα μέτρα και οι απαιτήσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (2), συνάδουν προς τις εκάστοτε ισχύουσες στη Δημοκρατία διατάξεις σχετικά με την διαπίστευση ασφάλειας:

Νοείται ότι, οι διαπιστεύσεις ασφάλειας που εκδίδονται από άλλα κράτη μέλη αναγνωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς, όταν θεωρούνται ισοτιμες με αυτές που εκδίδονται στη Δημοκρατία σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες στη Δημοκρατία νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, αναφορικά με τη διαπίστευση ασφάλειας:

Νοείται, περαιτέρω, ότι, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διατηρούν τη δυνατότητα να διενεργούν και να λαμβάνουν υπόψη περαιτέρω έρευνες με δική τους πρωτοβουλία, εάν το θεωρούν αναγκαίο.

Ασφάλεια
εφοδιασμού.

23.-(1) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένων της προκήρυξης της σύμβασης, των εγγράφων του διαγωνισμού και οποιωνδήποτε άλλων περιγραφικών ή συμπληρωματικών εγγράφων, τις απαιτήσεις για την ασφάλεια του εφοδιασμού.

(2) Προς το σκοπό αυτό, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύνανται να απαιτήσει όπως η προσφορά περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) πιστοποίηση ή τεκμηρίωση που να αποδεικνύει, προς ικανοποίηση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, ότι ο προσφέρων θα είναι σε θέση να τηρήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την εξαγωγή, τη μεταφορά και τη διαμετακόμιση των εμπορευμάτων που συνδέονται με τη σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε συμπληρωματικής τεκμηρίωσης, η οποία παρέχεται από τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη·
- (β) μνεία οποιουδήποτε περιορισμού επί της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα όσον αφορά στην αποκάλυψη, τη μεταφορά ή τη χρήση των προϊόντων και υπηρεσιών ή οποιωνδήποτε αποτελεσμάτων αυτών των προϊόντων και υπηρεσιών, που ενδέχεται να προκύψουν στο πλαίσιο ελέγχου εξαγωγών ή διευθετήσεων ασφάλειας·

- (γ) πιστοποίηση ή τεκμηρίωση που να αποδεικνύει ότι η οργάνωση και η γεωγραφική θέση της αλυσίδας εφοδιασμού του προσφέροντος, θα του παράσχουν τη δυνατότητα να τηρήσει τις καθορισμένες στα έγγραφα της σύμβασης απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού, καθώς και δέσμευση του προσφέροντος ότι θα διασφαλίσει ότι πιθανές αλλαγές στην αλυσίδα εφοδιασμού κατά την εκτέλεση της σύμβασης δεν θα επηρεάσουν δυσμενώς τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις αυτές·
- (δ) δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος ότι θα εγκαταστήσει και/ή θα διατηρήσει την απαιτούμενη ικανότητα προκειμένου να αντιμετωπίσει τις αυξημένες ανάγκες της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα συνεπεία κρίσης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν·
- (ε) οποιαδήποτε υποστηρικτικά έγγραφα παρέχονται από την αρμόδια εθνική αρχή της χώρας του προσφέροντος αναφορικά με την ικανοποίηση των αυξημένων αναγκών της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα συνεπεία κρίσης·
- (στ) δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος ότι θα διασφαλίσει τη συντήρηση, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή των προμηθειών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης·
- (ζ) δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος ότι η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας θα ενημερωθεί εγκαίρως για κάθε μεταβολή στην οργάνωσή του, στην αλυσίδα εφοδιασμού ή στη βιομηχανική στρατηγική του, που θα μπορούσε να επηρεάσει τις υποχρεώσεις του έναντι της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα·
- (η) δέσμευση εκ μέρους του προσφέροντος ότι θα παράσχει στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν, όλα τα ειδικά μέσα που είναι αναγκαία για την παραγωγή ανταλλακτικών, επιμέρους στοιχείων, συναρμολογημένων μερών, καθώς και ειδικού εξοπλισμού δοκιμών/ελέγχων, περιλαμβανομένων των τεχνικών σχεδίων, των αδειών και των οδηγιών χρήσης, στην περίπτωση που ο προσφέρων δεν είναι πλέον σε θέση να παράσχει αυτόν τον εφοδιασμό.

(3) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν δύναται να ζητά από τους προσφέροντες να εξασφαλίζουν δέσμευση εκ μέρους κράτους μέλους, η οποία θα περιόριζε την ελευθερία του κράτους

μέλους αυτού να εφαρμόζει, σύμφωνα με τη σχετική διεθνή ή Ευρωπαϊκή νομοθεσία, τα εθνικά του κριτήρια αδειοδότησης εξαγωγών, μεταφοράς ή διαμετακόμισης, στις συνθήκες που επικρατούν κατά το χρόνο της λήψης απόφασης για την αδειοδότηση αυτή.

Υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος, τις διατάξεις περί των συνθηκών και όρων απασχόλησης και των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

24.-(1) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να αναφέρει ή είναι δυνατόν να υποχρεωθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να αναφέρει στα έγγραφα της σύμβασης τον οργανισμό ή τους οργανισμούς από τους οποίους οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες δύνανται να λαμβάνουν τις κατάλληλες πληροφορίες για τις υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος, τις διατάξεις περί των συνθηκών και όρων απασχόλησης και των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στην εργασία, που ισχύουν στην Δημοκρατία, στην περιφέρεια, στον τόπο ή στην τρίτη χώρα όπου πρόκειται να εκτελεσθούν τα έργα ή να παρασχεθούν οι υπηρεσίες και οι οποίες εφαρμόζονται στις επί τόπου εκτελούμενες εργασίες ή στις παρεχόμενες υπηρεσίες κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

(2) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας που παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο εδάφιο (1) ζητά από τους προσφέροντες να αναφέρουν ότι έλαβαν υπόψη, κατά την κατάρτιση της προσφοράς τους, τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί των συνθηκών και όρων απασχόλησης και των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στην εργασία που ισχύουν στον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθούν τα έργα ή να παρασχεθούν οι υπηρεσίες.

(3) Το εδάφιο (2) δεν θίγει την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 50, σχετικά με τον έλεγχο των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Εφαρμοστέες διαδικασίες.

25.-(1) Με την επιφύλαξη των διατάξεων των εδαφίων (2) και (3), οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να επιλέγουν να συνάπτουν τις συμβάσεις χρησιμοποιώντας την κλειστή διαδικασία ή τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης.

(2) Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται ρητά στο άρθρο 27, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να προσφεύγουν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης.

(3) Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 28, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να συνάπτουν τις συμβάσεις τους κάνοντας χρήση του ανταγωνιστικού διαλόγου.

Διαδικασία
διαπραγμάτευσης
με δημοσίευση
προκήρυξης της
σύμβασης.

26.-(1) Στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διαπραγματεύονται τις προσφορές με τους προσφέροντες, προκειμένου να τις προσαρμόσουν στις απαιτήσεις που καθορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης, στα έγγραφα της σύμβασης και στα συμπληρωματικά έγγραφα, αν υπάρχουν, και προκειμένου να κριθεί ποια είναι η καλύτερη προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 48.

(2) Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Ειδικότερα, δεν παρέχουν, κατά τρόπο που να εισάγει διακρίσεις, πληροφορίες οι οποίες ενδέχεται να ευνοήσουν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.

(3) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να προβλέπουν ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών, με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που καθορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στα έγγραφα της σύμβασης. Η χρήση ή μή της δυνατότητας αυτής, αναγράφεται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Προσφυγή στη
διαδικασία
διαπραγμάτευσης
χωρίς δημοσίευση
προκήρυξης της
σύμβασης.

27. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να αναθέτουν συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης και αιτιολογούν τη χρήση της εν λόγω διαδικασίας στη γνωστοποίηση ανάθεσης της σύμβασης, όπως προβλέπεται στο εδάφιο (3) του άρθρου 31, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Αναφορικά με συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών-

- (i) εάν, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν είναι κατάλληλη, ή δεν υποβλήθηκε αίτηση συμμετοχής, ύστερα από κλειστή διαδικασία, διαδικασία διαπραγμάτευσης με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης ή ανταγωνιστικό διάλογο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και ότι διαβιβάζεται έκθεση στην Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει·
- (ii) σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που απορρίπτονται σύμφωνα με εθνικές διατάξεις συμβατές προς τα άρθρα 6, 19, 21 έως 24 και προς εκείνες του Κεφαλαίου VIII του Μέρους II, έπειτα από κλειστή διαδικασία, διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης ή ανταγωνιστικό διάλογο, στο βαθμό που-

- (Α) οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς, και
  - (Β) περιλαμβάνουν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης όλους τους προσφέροντες και μόνο αυτούς, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 40 έως 47 και οι οποίοι, κατά την προηγηθείσα κλειστή διαδικασία ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης·
- (iii) όταν, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε κρίση, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για την κλειστή διαδικασία ή τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης, περιλαμβανομένων και των συντομευμένων περιόδων που αναφέρονται στο εδάφιο (7) του άρθρου 34. Τούτο δύναται να εφαρμόζεται, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο (δ) του εδαφίου (2) του άρθρου 23·
  - (iv) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές ή τους εν λόγω αναθέτοντες φορείς, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις κλειστές διαδικασίες ή τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης περιλαμβανομένων και των συντομευμένων προθεσμιών που αναφέρονται στο εδάφιο (7) του άρθρου 34. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη·
  - (v) εάν, για τεχνικούς λόγους ή λόγους σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα·
- (β) αναφορικά με συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών-
    - (i) για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, διαφορετικές από εκείνες του άρθρου 13·
    - (ii) για προϊόντα που κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας και ανάπτυξης, με εξαίρεση την παραγωγή ποσοτήτων ικανών να εξασφαλίζουν την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση

των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης·

(γ) αναφορικά με συμβάσεις προμηθειών-

- (i) για συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα να προμηθευθεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση·

Νοείται ότι, η διάρκεια των συμβάσεων αυτών καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που προσδιορίζονται λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη διάρκεια κύκλου ζωής οποιωνδήποτε προϊόντων, εγκαταστάσεων ή συστημάτων καθώς και τις τεχνικές δυσκολίες που δύναται να προκαλέσει η αλλαγή προμηθευτή·

- (ii) για προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων·
- (iii) για την αγορά προμηθειών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από έναν προμηθευτή που έπαυσε οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες, είτε από τους παραλήπτες ή τους εκκαθαριστές πτώχευσης, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που ισχύουν στη Δημοκρατία·

(δ) αναφορικά με συμβάσεις έργων και υπηρεσιών-

- (i) για τα συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικώς προβλεπόμενο σχέδιο ή στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί το εν λόγω έργο ή την εν λόγω υπηρεσία·

- (Α) όταν τα εν λόγω συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες δεν δύνανται, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν

μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς· ή

- (B) όταν τα εν λόγω έργα ή οι εν λόγω υπηρεσίες, μολονότι δύνανται να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απολύτως αναγκαία για την πλήρη εκτέλεσή της:

Νοείται ότι, το σωρευτικό ποσό των συναπτόμενων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν δύναται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης·

- (ii)(A) για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη συναφών έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές ή τους ίδιους αναθέτοντες φορείς, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω έργα ή οι εν λόγω υπηρεσίες είναι σύμφωνα με βασική μελέτη η οποία αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης η οποία έχει συναφθεί με βάση την κλειστή διαδικασία, τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης ή τον ανταγωνιστικό διάλογο:

Νοείται ότι, η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία που αναφέρεται στην παρούσα υποπαράγραφο πρέπει να επισημαίνεται κατά την προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των έργων ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς για την εφαρμογή του άρθρου 9:

Νοείται, περαιτέρω, ότι, η προσφυγή στη διαδικασία αυτή δύναται να γίνεται μόνο για πέντε έτη από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη διάρκεια κύκλου ζωής οποιωνδήποτε προϊόντων, εγκαταστάσεων ή συστημάτων, καθώς και τις τεχνικές δυσκολίες που δύναται να προκαλέσει η αλλαγή προμηθευτή·

- (ε) αναφορικά με συμβάσεις που έχουν σχέση με την παροχή υπηρεσιών εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών στις ένοπλες δυνάμεις ή δυνάμεις ασφάλειας που αναπτύσσονται ή

πρόκειται να αναπτυχθούν στο εξωτερικό, όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας πρέπει να προμηθευτεί τις υπηρεσίες αυτές από οικονομικούς φορείς που εγγυώνται την ισχύ των προσφορών τους μόνον για τόσο σύντομες περιόδους εντός των οποίων δεν δύνανται να τηρηθούν οι προθεσμίες για την κλειστή διαδικασία ή τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης, περιλαμβανομένων των συντομευμένων προθεσμιών που αναφέρονται στο εδάφιο (7) του άρθρου 34.

Ανταγωνιστικός
διάλογος.

28.-(1) Για ιδιαίτερα πολύπλοκες συμβάσεις, αν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς θεωρούν πως η χρησιμοποίηση της κλειστής διαδικασίας ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης δεν θα τους παράσχει τη δυνατότητα ανάθεσης της σύμβασης, δύνανται να κάνουν χρήση του ανταγωνιστικού διαλόγου σύμφωνα με το παρόν άρθρο:

Νοείται ότι, για τους σκοπούς της προσφυγής στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, μια σύμβαση θεωρείται «ιδιαίτερα πολύπλοκη», εφόσον οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς:

- (α) Δεν είναι αντικειμενικά σε θέση να καθορίσουν, σύμφωνα με τις παραγράφους (β), (γ) ή (δ) του εδσφίου (3) του άρθρου 18, τα τεχνικά μέσα τα οποία θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τους στόχους τους και/ή
- (β) δεν είναι αντικειμενικά σε θέση να προσδιορίσουν τη νομική και/ή χρηματοοικονομική οργάνωση ενός σχεδίου.

(2) Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς προσφεύγουν στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, η ανάθεση της σύμβασης πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

(3) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν προκήρυξη της σύμβασης στην οποία γνωστοποιούν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους, τις οποίες ορίζουν στην εν λόγω προκήρυξη και/ή σε ένα περιγραφικό έγγραφο.

(4)(α) αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς προβαίνουν σε διάλογο με τους υποψηφίους που επελέγησαν σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 39 έως 47, σκοπός του οποίου είναι ο εντοπισμός και ο ορισμός των πλέον κατάλληλων μέσων για την ικανοποίηση των αναγκών τους. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου αυτού, δύνανται να συζητούν με τους επιλεγέντες υποψηφίους όλες τις πτυχές της σύμβασης.

(β) Κατά το διάλογο, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων.

Ειδικότερα, δεν παρέχουν, κατά τρόπο που να εισάγει διακρίσεις, πληροφορίες οι οποίες ενδέχεται να ευνοήσουν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.

(γ) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν δύνανται να αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβασθεί από υποψήφιο συμμετέχοντα στο διάλογο, χωρίς τη συναίνεσή του.

(5) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να προβλέπουν ότι η διαδικασία θα διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των υπό εξέταση λύσεων κατά τη φάση του διαλόγου, με εφαρμογή των κριτηρίων που αναφέρονται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο για προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η χρήση της δυνατότητας αυτής αναγράφεται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο.

(6) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς συνεχίζουν το διάλογο μέχρι που να είναι σε θέση να προσδιορίσουν, εν ανάγκη μετά από σύγκριση, τη λύση ή τις λύσεις, που ανταποκρίνονται ενδεχομένως στις ανάγκες τους.

(7)(α) Αφού κηρύξουν τη λήξη του διαλόγου και ενημερώσουν σχετικά τους συμμετέχοντες, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από αυτούς να υποβάλουν την τελική τους προσφορά, βάσει της λύσης ή των λύσεων που υποβλήθηκαν και προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι προσφορές αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα και απαραίτητα στοιχεία για την υλοποίηση του σχεδίου.

(β) Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα οι προσφορές αυτές δύνανται να αποσαφηνίζονται, να διευκρινίζονται και να τελειοποιούνται. Εντούτοις, οι εν λόγω αποσαφηνίσεις, διευκρινίσεις, τελειοποιήσεις ή συμπληρωματικές πληροφορίες, δεν δύνανται να έχουν ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των βασικών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, των οποίων η μεταβολή ενδέχεται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό ή να εισάγει διακρίσεις.

8(α) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αξιολογούν τις προσφορές που υποβλήθηκαν, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στην προκήρυξη της σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο, και επιλέγουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 48.

(β) Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής ή του

αναθέτοντος φορέα, ο υποψήφιος που εκρίθη ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δύναται να κληθεί να διευκρινίσει ορισμένες πτυχές της προσφοράς του ή να επιβεβαιώσει τις δεσμεύσεις που περιέχονται στην προσφορά, υπό τον όρο ότι αυτό δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την μεταβολή ουσιωδών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, τη στρέβλωση του ανταγωνισμού ή την εισαγωγή διακρίσεων.

(9) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να προβλέπουν βραβεία ή την καταβολή ποσών στους συμμετέχοντες στο διάλογο.

Συμφωνίες-
πλαίσιο.

29.-(1) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο.

(2)(α) Για τους σκοπούς της σύναψης μιας συμφωνίας-πλαίσιο, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ακολουθούν τους διαδικαστικούς κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα Νόμο, σε όλα τα στάδια μέχρι και την ανάθεση των συμβάσεων που βασίζονται στην εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο. Η επιλογή των οικονομικών φορέων που μετέχουν στη συμφωνία-πλαίσιο γίνεται κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 48.

(β) Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία - πλαίσιο συνάπτονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα εδάφια (3) και (4). Οι διαδικασίες αυτές εφαρμόζονται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών ή των αναθετόντων φορέων και των οικονομικών φορέων που ήταν εξ αρχής μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο.

(γ) Κατά τη σύναψη των συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, τα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο δεν δύνανται σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στο εδάφιο (3).

(δ) Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαίσιο δεν δύναται να υπερβαίνει τα επτά έτη, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων που καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής οποιωνδήποτε προϊόντων, εγκαταστάσεων ή συστημάτων, καθώς και τις τεχνικές δυσκολίες που δύναται να προκαλέσει η αλλαγή προμηθευτή. Εφόσον οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επικαλούνται τέτοιες εξαιρετικές περιστάσεις τις αιτιολογούν δεόντως στην ειδοποίηση που αναφέρεται στο εδάφιο (3) του άρθρου 31.

(ε) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν δύνανται

να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαίσιο καταχρηστικώς ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να νοθεύει τον ανταγωνισμό.

- (3)(α) Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται στην εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται βάσει των όρων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο.
- (β) Για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να διαβουλεύονται γραπτώς με το φορέα που συμμετέχει στη συμφωνία-πλαίσιο, ζητώντας του, να ολοκληρώσει την προσφορά του, όπως απαιτείται.
- (4)(α) Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς, οι φορείς αυτοί πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών φορέων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και/ή υπάρχει επαρκής αριθμός αποδεκτών προσφορών που ανταποκρίνονται στα κριτήρια ανάθεσης.
- (β) Η ανάθεση των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο οι οποίες έχουν συναφθεί με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς δύνανται να γίνει:
  - (i) με εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, χωρίς νέο διαγωνισμό, ή
  - (ii) εφόσον δεν έχουν καθοριστεί στη συμφωνία-πλαίσιο όλοι οι όροι, αφού τα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο διαγωνισθούν εκ νέου με βάση τους ίδιους όρους, εν ανάγκη διευκρινίζοντας τους όρους αυτούς και, ενδεχομένως, άλλους όρους που επισημαίνονται στα έγγραφα του διαγωνισμού για τη σύναψη της συμφωνίας-πλαίσιο, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:
    - (Α) για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διαβουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να υλοποιήσουν το αντικείμενο της σύμβασης·
    - (Β) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς καθορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των σχετικών με κάθε σύμβαση προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως την πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για τη διαβίβαση των

προσφορών.

- (Γ) οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιεχόμενό τους πρέπει να παραμένει εμπιστευτικό μέχρι την εκπνοή της προβλεπόμενης προθεσμίας απάντησης.
- (Δ) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν κάθε σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που καθορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού για τη σύναψη της συμφωνίας-πλαίσιο.

Συμβάσεις και συμφωνίες-πλαίσιο που συνάπτονται από κεντρικές αρχές αγορών.

30.-(1) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να αποκτούν έργα, προμήθειες και/ή υπηρεσίες από ή μέσω κεντρικών αρχών αγορών.

(2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που αγοράζουν έργα, προμήθειες και/ή υπηρεσίες από ή μέσω κεντρικής αρχής αγορών, θεωρείται ότι έχουν τηρήσει τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, εφόσον έχει τηρήσει τις εν λόγω διατάξεις η κεντρική αρχή αγορών:

104(Ι) του 2010. Νοείται ότι, όταν η κεντρική αρχή αγορών δεν είναι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, οι κανόνες ανάθεσης σύμβασης τους οποίους εφαρμόζει, συμμορφώνονται προς όλες τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και οι συμβάσεις που συνάπτονται δύνανται να υπόκεινται σε αποτελεσματικές διαδικασίες προσφυγής συγκρίσιμες προς εκείνες που προβλέπονται στον περί των διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμο του 2010.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII – ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1 – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ

Προκηρύξεις.

31.-(1)(α) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να γνωστοποιούν, μέσω προκαταρκτικής προκηρύξεως, η οποία δημοσιεύεται από την Επιτροπή ή από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς στο «προφίλ αγοραστή» που αναφέρεται στην παράγραφο (2) του Παραρτήματος VI, τα ακόλουθα:

Παράρτημα VI.

- (i) Όταν πρόκειται για προμήθειες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαίσιο, ανά ομάδες προϊόντων, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα

επόμενους μήνες. Οι ομάδες προϊόντων καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς με παραπομπή στην ονοματολογία CPV.

(ii) όταν πρόκειται για υπηρεσίες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαίσιο, για καθεμία από τις κατηγορίες υπηρεσιών, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα επόμενους μήνες.

(iii) όταν πρόκειται για έργα, τα βασικά χαρακτηριστικά των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαίσιο τις οποίες προτίθενται να συνάψουν.

(β) Οι προκηρύξεις που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1), αποστέλλονται στην Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» το ταχύτερο δυνατόν μετά τη λήψη απόφασης περί εγκρίσεως του προγράμματος στο οποίο εντάσσονται οι συμβάσεις έργων ή οι συμφωνίες-πλαίσιο, τις οποίες οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς προτίθενται να συνάψουν.

(γ) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που δημοσιεύουν την προκαταρκτική προκήρυξη στο «προφίλ αγοραστή» αποστέλλουν στην Επιτροπή, με ηλεκτρονικά μέσα και σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο (3) του Παραρτήματος VI, ειδοποίησή με την οποία ανακοινώνουν τη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή».

(δ) Η δημοσίευση των προκηρύξεων που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ασκούν το δικαίωμά τους να μειώσουν τις προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 34.

(ε) Το παρόν εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης για τις οποίες δεν απαιτείται προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης.

(2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο κάνοντας χρήση κλειστής διαδικασίας, διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης, ή ανταγωνιστικού διαλόγου γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή με την προκήρυξη σύμβασης.

(3)(α) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που έχουν

Παράρτημα VI.

συνάψει σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, αποστέλλουν γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο το αργότερο σαράντα οκτώ ημέρες μετά τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

(β) Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαίσιο που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 29, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς απαλλάσσονται από την υποχρέωση αποστολής γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων της σύναψης κάθε σύμβασης που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο.

(γ) Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο δύνανται να μην δημοσιεύονται, σε περίπτωση που η γνωστοποίηση των πληροφοριών αυτών θα μπορούσε να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, και ιδίως προς τα συμφέροντα άμυνας και/ή ασφάλειας, ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

Μή υποχρεωτική δημοσίευση.

32. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να δημοσιεύουν, σύμφωνα με το άρθρο 33, προκηρύξεις για συμβάσεις που δεν υπόκεινται στην υποχρεωτική δημοσίευση που προβλέπεται στον παρόντα Νόμο.

Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων. Παράρτημα IV.

33.-(1) Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και, ενδεχομένως, κάθε άλλη πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εκάστοτε εγκρίνονται από την Επιτροπή.

Παράρτημα VI.

(2) Οι προκηρύξεις που αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς στην Επιτροπή, διαβιβάζονται είτε με ηλεκτρονικά μέσα, με τη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του Παραρτήματος VI, είτε με άλλα μέσα. Σε περίπτωση εφαρμογής της ταχείας διαδικασίας που προβλέπεται στο εδάφιο (7) του άρθρου 34, οι προκηρύξεις πρέπει να αποστέλλονται στην Επιτροπή με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο (3) του Παραρτήματος VI. Σε κάθε περίπτωση, οι προκηρύξεις δημοσιεύονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά δημοσίευσης που αναφέρονται στην παράγραφο (1) του Παραρτήματος VI.

Παράρτημα VI.

Παράρτημα VI.

(3)(α) Οι προκηρύξεις που καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο

Παράρτημα VI.

(3) του Παραρτήματος VI, δημοσιεύονται το αργότερο πέντε ημέρες από την αποστολή τους.

Παράρτημα VI.

(β) Όταν οι προκηρύξεις δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο (3) του Παραρτήματος VI, δημοσιεύονται το αργότερο δώδεκα ημέρες μετά την αποστολή τους ή, στην περίπτωση της ταχείας διαδικασίας που αναφέρεται στο εδάφιο (7) του άρθρου 34, το αργότερο πέντε ημέρες μετά την αποστολή τους.

(4)(α) Οι προκηρύξεις δημοσιεύονται αναλυτικά στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μία επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οποία επιλέγει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας και το κείμενο στη γλώσσα αυτή θεωρείται ως το μόνο αυθεντικό κείμενο. Μια περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(β) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να δημοσιεύουν τις προκηρύξεις και στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύνανται δε περαιτέρω να τις δημοσιεύουν και στον εγχώριο τύπο.

(5)(α) Οι προκηρύξεις και το περιεχόμενό τους δεν δύνανται να δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο ή να δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την ημερομηνία της αποστολής τους στην Επιτροπή.

(β) Οι προκηρύξεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν δύνανται να περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις που αποστέλλονται στην Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» σύμφωνα με την παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 31 και αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της ειδοποίησης που εστάλη στην Επιτροπή ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή».

(γ) Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις δεν δύνανται να δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Επιτροπή της ειδοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή και αναφέρουν την ημερομηνία της εν λόγω αποστολής.

Παράρτημα VI.

(6) Το περιεχόμενο των προκηρύξεων που δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο (3) του Παραρτήματος VI περιορίζεται σε περίπου 650 λέξεις.

(7) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να είναι

σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων.

(8) Η Επιτροπή χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που της διαβίβασε αναφέροντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης.

ΤΜΗΜΑ 2 – ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και για την παραλαβή των προσφορών.

34.-(1) Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν υπόψη, ιδίως, τον πολύπλοκο χαρακτήρα της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

(2)(α) Στις κλειστές διαδικασίες, στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης και σε περίπτωση χρησιμοποίησης του ανταγωνιστικού διαλόγου, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα επτά ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης.

(β) Στις κλειστές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε σαράντα ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για υποβολή προσφορών.

(3) Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που αναφέρεται στην παράγραφο (β) του εδαφίου (2) δύναται, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε 36 ημέρες, αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των 22 ημερών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για υποβολή προσφορών και είναι αποδεκτή, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη-

Παράρτημα IV.

(α) έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται στην προκήρυξη της σύμβασης όπως καθορίζεται στο Παράρτημα IV, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης·

(β) έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μέσα σε διάστημα 52 ημερών έως 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης.

(4) Όταν οι προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με

Παράρτημα VI.

ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στην παράγραφο (3) του Παραρτήματος VI, η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (2), , δύναται να μειωθεί κατά επτά ημέρες.

Παράρτημα VI.

(5) Σύντμηση κατά πέντε ημέρες των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών που καθορίζονται στην παράγραφο (β) του εδαφίου (2), επιτρέπεται όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας παρέχει με ηλεκτρονικό μέσο, και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με το Παράρτημα VI, απεριόριστη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στα έγγραφα του διαγωνισμού και σε όλα τα συμπληρωματικά έγγραφα, προσδιορίζοντας στο κείμενο της προκήρυξης τη διαδικτυακή διεύθυνση από την οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση. Η προβλεπόμενη στο παρόν εδάφιο σύντμηση δύναται να προστίθεται στη μείωση που προβλέπεται στο εδάφιο (4).

(6) Όταν, για οποιοδήποτε λόγο, τα έγγραφα του διαγωνισμού και τα συμπληρωματικά έγγραφα ή πληροφορίες δεν παρασχέθηκαν εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στο άρθρο 35, μολονότι ζητήθηκαν εμπρόθεσμα, ή όταν οι προσφορές δύναται να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων συμπληρωματικών των εγγράφων του διαγωνισμού, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών παρατείνονται, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να δύναται να λαμβάνουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών.

(7) Στην κλειστή διαδικασία και στη διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης, όταν επείγοντες λόγοι καθιστούν αδύνατη την τήρηση των ελάχιστων προθεσμιών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύναται να ορίζουν-

Παράρτημα VI.

(α) προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης, ή των δέκα ημερών, εάν η προκήρυξη απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το μορφότυπο και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στην παράγραφο (3) του Παραρτήματος VI.

(β) στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας, προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών, η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη των δέκα ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για την υποβολή των προσφορών.

ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Προσκλήσεις υποβολής προσφορών και συμμετοχής σε διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο.

35.-(1) Στην κλειστή διαδικασία, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης της σύμβασης και στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση ή, στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, στο διάλογο.

(2) Η πρόσκληση προς τους υποψηφίους αυτούς περιλαμβάνει-

- (α) είτε ένα αντίτυπο των εγγράφων του διαγωνισμού ή του περιγραφικού εγγράφου και όλων των συμπληρωματικών εγγράφων,
- (β) είτε αναφορά στον τρόπο πρόσβασης στα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο (α), όταν διατίθενται απευθείας με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 34.

(3) Όταν τα έγγραφα του διαγωνισμού, τα περιγραφικά έγγραφα και/ή τα συμπληρωματικά έγγραφα, ευρίσκονται στη κατοχή φορέα αρμόδιας υπηρεσίας άλλης από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, στην αναφερόμενη στο εδάφιο (1) πρόσκληση διευκρινίζονται η διεύθυνση από την οποία δύνανται να ζητηθούν τα εν λόγω έγγραφα και, ενδεχομένως, η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αίτησης για τα έγγραφα, το ποσό που πρέπει να καταβληθεί για την εξασφάλιση τους και οι τρόποι πληρωμής. Η αρμόδια υπηρεσία αποστέλλει τα έγγραφα αυτά στους οικονομικούς φορείς χωρίς καθυστέρηση μετά την παραλαβή της αίτησής τους.

(4) Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα του διαγωνισμού, τα περιγραφικά έγγραφα και/ή τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς ή τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο έξι ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα, ή σε περίπτωση κλειστής ή ταχείας διαδικασίας με διαπραγμάτευση, το αργότερο τέσσερις ημέρες πριν από την εν λόγω προθεσμία.

(5) Εκτός από τα στοιχεία που προβλέπονται στα εδάφια (2), (3) και (4), η πρόσκληση περιλαμβάνει τουλάχιστον-

- (α) παραπομπή στη δημοσιευθείσα προκήρυξη της σύμβασης·
- (β) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν οι προσφορές και τη γλώσσα ή τις

γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν:

Νοείται ότι, στην περίπτωση διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο δεν περιέχονται στην πρόσκληση συμμετοχής στο διάλογο αλλά στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

- (γ) στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, την ορισθείσα ημερομηνία και τη διεύθυνση για την έναρξη της φάσης των διαβουλεύσεων, καθώς και τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν.
- (δ) ένδειξη των εγγράφων που πρέπει, ενδεχομένως, να επισυναφθούν, είτε για την τεκμηρίωση των επαληθεύσιμων δηλώσεων τις οποίες παρέχει ο υποψήφιος σύμφωνα με το άρθρο 39 είτε ως συμπλήρωμα των πληροφοριών που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο, υπό τους ίδιους όρους με τους προβλεπόμενους στα άρθρα 42 και 43.
- (ε) τη σχετική στάθμιση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, εφόσον συντρέχει λόγος, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των εν λόγω κριτηρίων που χρησιμοποιούνται προκειμένου να καθορισθεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, εάν δεν περιλαμβάνονται στην προκήρυξη της σύμβασης, στα έγγραφα του διαγωνισμού ή στα περιγραφικά έγγραφα.

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων.

36.-(1) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ενημερώνουν γραπτώς, το συντομότερο δυνατόν, τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, εφόσον αυτοί υποβάλουν σχετική αίτηση στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς, σχετικά με τις ληφθείσες αποφάσεις για την ανάθεση σύμβασης ή για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο, ή για τους λόγους για τους οποίους λήφθηκε απόφαση να μη συναφθεί η σύμβαση ή η συμφωνία-πλαίσιο, για την οποία υπήρξε διαγωνισμός ή να κινηθεί νέα διαδικασία.

(2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου μέρους και με την επιφύλαξη του εδαφίου (3), το συντομότερο και εντός δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία παραλαβής γραπτής αίτησης, τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) Σε κάθε απορριφθέντα υποψήφιο, τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς του.
- (β) σε κάθε απορριφθέντα προσφέροντα, τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς του, συμπεριλαμβάνοντας

ιδίως, για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα εδάφια (4) και (5) του άρθρου 18, αιτιολόγηση της απόφασής τους για τη μη ύπαρξη ισοδυναμίας ή της απόφασής τους ότι τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις περί απόδοσης ή λειτουργίας και, για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 22 και 23, τους λόγους της απόφασής τους για μη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της ασφάλειας των πληροφοριών και της ασφάλειας του εφοδιασμού.

(γ) σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά η οποία απερρίφθη, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας-πλαίσιο.

(3) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να αποφασίσουν να μην κοινοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων ή τη σύναψη των συμφωνιών-πλαίσιο, που αναφέρονται στο εδάφιο (1), εφόσον η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών ενδέχεται να εμποδίσει την εφαρμογή του νόμου, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, και ιδίως τα συμφέροντα άμυνας και/ή ασφάλειας, ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα οικονομικών φορέων, δημόσιων είτε ιδιωτικών, ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

ΤΜΗΜΑ 4 – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κανόνες που εφαρμόζονται σχετικά με την επικοινωνία.

37.-(1) Κάθε επικοινωνία καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών που αναφέρονται στον παρόντα Νόμο δύνανται, κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, να πραγματοποιούνται ταχυδρομικώς, με τηλεομοιοτυπία, με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τα εδάφια (4) και (5), τηλεφωνικώς στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που αναφέρονται στο εδάφιο (6) ή με συνδυασμό των μέσων αυτών.

(2) Τα επιλεγόμενα μέσα επικοινωνίας πρέπει να είναι γενικώς προσιτά και δεν δύνανται να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης των οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσης.

(3) Η επικοινωνία, η ανταλλαγή και η αποθήκευση πληροφοριών πραγματοποιούνται κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα των δεδομένων και το απόρρητο των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, ώστε οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς να εξετάζουν το περιεχόμενο των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών μόνο μετά τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας για την υποβολή τους.

(4) Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες με ηλεκτρονικά μέσα καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους πρέπει να

μη δημιουργούν διακρίσεις και να είναι γενικώς προσιτά στο κοινό και συμβατά σε σχέση με τις γενικώς χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

(5) Στους μηχανισμούς ηλεκτρονικής διαβίβασης και παραλαβής των προσφορών, καθώς και στους μηχανισμούς ηλεκτρονικής παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

Παράρτημα VIII.

188(I) του 2004
34(I) του 2009.

(α) Οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, περιλαμβανομένης της κρυπτογράφησης, πρέπει να είναι διαθέσιμες στα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, οι μηχανισμοί ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του Παραρτήματος VIII.

(β) τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (1) οι ηλεκτρονικές προσφορές δύναται να απαιτείται να συνοδεύονται από προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί του Νομικού Πλαισίου για τις Ηλεκτρονικές Υπογραφές καθώς και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2004.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να θεσπίζει συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών πιστοποίησης των εν λόγω μηχανισμών.

(δ) οι υποψήφιοι δεσμεύονται ώστε τα έγγραφα, τα πιστοποιητικά, οι βεβαιώσεις και οι δηλώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 40 έως 45 και 47, εάν δεν είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή, να υποβάλλονται πριν από τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής.

(6) Για τη διαβίβαση των αιτήσεων συμμετοχής εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

(α) Οι αιτήσεις συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων δύναται να υποβάλλονται γραπτώς ή τηλεφωνικά.

(β) όταν οι αιτήσεις συμμετοχής υποβάλλονται τηλεφωνικά, πρέπει να αποστέλλεται γραπτή επιβεβαίωση πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή τους.

- (γ) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να απαιτούν να επιβεβαιώνονται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για λόγους νομικής απόδειξης. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας επισημαίνει στην προκήρυξη της σύμβασης τη σχετική απαίτηση καθώς και την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να αποσταλεί η εν λόγω επιβεβαίωση.

ΤΜΗΜΑ 5 – ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Περιεχόμενο των πρακτικών.

38.-(1) Για κάθε σύμβαση και κάθε συμφωνία-πλαίσιο οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς συντάσσουν πρακτικά προκειμένου να επιβεβαιώνεται ότι η διαδικασία επιλογής διεξήχθη με διαφανή τρόπο και χωρίς διακρίσεις, τα οποία περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

- (α) Την ονομασία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, το αντικείμενο και την αξία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.
- (β) την επιλεγείσα διαδικασία σύναψης της σύμβασης.
- (γ) σε περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, τις περιστάσεις που αιτιολογούν την εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας.
- (δ) σε περίπτωση διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης, τις περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 27 και αιτιολογούν την εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, αιτιολόγηση της υπέρβασης των προθεσμιών που προβλέπονται στην επιφύλαξη της υποπαραγράφου (ι) της παραγράφου (γ) του άρθρου 27 και στη δεύτερη επιφύλαξη της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (δ) του άρθρου 27 και αιτιολόγηση της υπέρβασης του ορίου 50% που προβλέπεται στην επιφύλαξη του σημείου (Β) της υποπαραγράφου (ι) της παραγράφου (δ) του άρθρου 27.
- (ε) ενδεχομένως, τους λόγους που δικαιολογούν συμφωνία-πλαίσιο διάρκειας που υπερβαίνει τα επτά έτη.
- (στ) τα ονόματα των επιλεγέντων υποψηφίων και τους λόγους της επιλογής τους.

- (ζ) τα ονόματα των αποκλεισθέντων υποψηφίων και τους λόγους της απόρριψής τους·
- (η) τους λόγους της απόρριψης των προσφορών·
- (θ) την επωνυμία του αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής της προσφοράς του, καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο που ο ανάδοχος προτίθεται ή υποχρεούται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους·
- (ι) εφόσον παρίσταται ανάγκη, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας αποφάσισε να μη συνάψει τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο.

(2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την τεκμηρίωση της διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης που διεξάγονται με ηλεκτρονικά μέσα.

(3) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν, μέσω της Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων στην Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος της, τα πρακτικά ή τα κυριότερα στοιχεία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII – ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1 – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Έλεγχος της καταλληλότητας των υποψηφίων και επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων.

39.-(1) Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 48 και 50, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 19, αφού οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ελέγξουν την καταλληλότητα εκείνων των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλεισθεί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 40 ή του άρθρου 41. Ο έλεγχος της καταλληλότητας των υπό αναφορά οικονομικών φορέων ασκείται σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής επάρκειας, των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων που καθορίζονται στα άρθρα 42 έως 47 και, ενδεχομένως, των αμερόληπτων κανόνων και κριτηρίων που καθορίζονται στο εδάφιο (3) του παρόντος άρθρου.

(2) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να απαιτούν ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι υποψήφιοι, σύμφωνα με τα άρθρα 42 και 43. Η έκταση των οριζόμενων στα άρθρα 42 και 43 πληροφοριών καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα των ικανοτήτων που απαιτούνται για μια συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει να σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και να είναι ανάλογα προς αυτό. Τα ελάχιστα αυτά επίπεδα αναφέρονται στην προκήρυξη της σύμβασης.

(3)(α) Στις κλειστές διαδικασίες, στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού καθώς και στον ανταγωνιστικό διάλογο, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων οι οποίοι προσκαλούνται για να υποβάλουν προσφορά ή να συμμετάσχουν σε διάλογο. Στην περίπτωση αυτή-

(i) οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς προσδιορίζουν στην προκήρυξη της σύμβασης τα αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια ή κανόνες που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν, τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που προβλέπουν να καλέσουν και, ενδεχομένως, το μέγιστο αριθμό. Ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που προτίθενται να καλέσουν δεν δύναται να είναι κατώτερος από τρεις.

(ii) ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται εν συνεχεία από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς είναι τουλάχιστον ίσος προς τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που έχει καθορισθεί εκ των προτέρων, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων υποψηφίων.

(β) Στην περίπτωση που ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας είναι μικρότερος από το ελάχιστο όριο, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να συνεχίσει τη διαδικασία καλώντας τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες.

(γ) Εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας θεωρήσει ότι ο αριθμός των κατάλληλων υποψηφίων είναι πολύ μικρός για την εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού, δύναται να αναστείλει τη διαδικασία και

να δημοσιεύσει εκ νέου την αρχική προκήρυξη σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 31 και το άρθρο 33, ορίζοντας νέα προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής. Στην περίπτωση αυτή, οι υποψήφιοι που επελέγησαν από την πρώτη δημοσίευση και οι υποψήφιοι που επιλέγονται από τη δεύτερη δημοσίευση προσκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 35:

Νοείται ότι, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διατηρεί τη δυνατότητα να ακυρώσει την υπό εξέλιξη διαδικασία και να δρομολογήσει νέα διαδικασία.

(4) Στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν δύναται να συμπεριλάβει άλλους οικονομικούς φορείς που δεν υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής ούτε υποψηφίους που δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες.

(5) Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της προβλεπόμενης στο εδάφιο (3) του άρθρου 26 και στο εδάφιο (4) του άρθρου 28 δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών, επιβάλλουν τον περιορισμό αυτό εφαρμόζοντας τα κριτήρια ανάθεσης που έχουν καθορίσει στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένης της προκήρυξης της σύμβασης. Στην τελική φάση ο αριθμός αυτός πρέπει να επιτρέπει τη διασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων λύσεων ή υποψηφίων.

ΤΜΗΜΑ 2 – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Προσωπική
κατάσταση του
υποψηφίου ή του
προσφέροντος.

40.-(1) Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση κάθε υποψήφιος ή προσφέρων εις βάρος του οποίου υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα, για έναν ή περισσότερους από τους λόγους που απαριθμούνται κατωτέρω:

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 351,
21.12.1998, σ.1.

(α) Συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, της κοινής δράσης 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: C 195,
25.6.1997, σ.1.

(β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης της 26ης Μαΐου 1997 και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ.

Επίσημη
Εφημερίδα της

Ε.Ε.: L 192,
31.07.2003, σ.54.

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: C 316,
27.11.1995, σ.49.

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 164,
22.06.2002, σ.3.

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 309,
25.11.2005, σ.15.

(γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

(δ) τρομοκρατικό έγκλημα ή παράβαση συνδεόμενη με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως αυτές ορίζονται αντίστοιχα στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, ή ηθική αυτουργία, συνέργεια, ή απόπειρα διάπραξης παράβασης, όπως προβλέπονται στο άρθρο 4 της εν λόγω απόφασης-πλαίσιο·

(ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2005/60/ΕΚ.

Νοείται ότι, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται με αιτιολογημένη απόφασή τους να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση του παρόντος εδαφίου, για επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος:

Νοείται, περαιτέρω, ότι, για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος εδαφίου, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ζητούν, οσάκις απαιτείται, από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να προσκομίζουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο εδάφιο (3) και δύνανται, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων ή προσφερόντων, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων ή προσφερόντων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο ή προσφέροντα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος εκτός εκείνου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να ζητά τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών του άλλου κράτους μέλους. Λαμβανομένης υπόψη της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες, τα αιτήματα αυτά αφορούν τα νομικά και/ή φυσικά πρόσωπα, περιλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιουδήποτε προσώπου που έχει

εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

(2) Κάθε οικονομικός φορέας δύναται να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν-

- (α) τελεί υπό πτώχευση ή υπό εκκαθάριση, παύση δραστηριοτήτων, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό ή σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις·
- (β) έχει εναντίον του κινηθεί διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, αναγκαστικής διαχείρισης, εκκαθάρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις·
- (γ) έχει καταδικασθεί βάσει απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις, με την οποία απόφαση διαπιστώνεται αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή, όπως, για παράδειγμα, η παράβαση υπάρχουσας νομοθεσίας σχετικά με την εξαγωγή αμυντικού εξοπλισμού και/ή εξοπλισμού ασφάλειας·
- (δ) έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο αποδεδειγμένα διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο ενδέχεται να διαθέτει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, όπως, για παράδειγμα, παραβίαση υποχρεώσεων όσον αφορά στην ασφάλεια των πληροφοριών ή του εφοδιασμού, στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης·
- (ε) έχει εξακριβωθεί, βάσει οποιωνδήποτε αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των προστατευμένων βάσεων δεδομένων, ότι δεν διαθέτει την αξιοπιστία που απαιτείται για τον αποκλεισμό κινδύνων κατά της ασφάλειας του κράτους μέλους·
- (στ) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή τις νομοθετικές διατάξεις της Δημοκρατίας·
- (ζ) δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ή με τις νομοθετικές διατάξεις της

Δημοκρατίας·

- (η) είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών οι οποίες απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος τμήματος ή δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

(3) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (1) και στις παραγράφους (α), (β), (γ), (στ) και (ζ) του εδαφίου (2)-

- (α) για το εδάφιο (1) και για τις παραγράφους (α), (β) και (γ) του εδαφίου (2), την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου εκδοθέντος από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους καταγωγής ή προέλευσης του εν λόγω προσώπου, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές·
- (β) για τις παραγράφους (στ) και (ζ) του εδαφίου (2), πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους·

Νοείται ότι, στην περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει τέτοιο έγγραφο ή πιστοποιητικό ή σε περίπτωση που το έγγραφο ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από το οικείο κράτος δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (1) και στις παραγράφους (α), (β) ή (γ) του εδαφίου (2), το εν λόγω έγγραφο ή πιστοποιητικό δύναται να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερομένου ή, αν στο οικείο κράτος δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του οικείου κράτους.

(4) Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων μεριμνά για την πληροφόρηση της Επιτροπής σχετικά με το ποιες αρχές και οργανισμοί έχουν αρμοδιότητα στη Δημοκρατία για την έκδοση των εγγράφων, πιστοποιητικών ή δηλώσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (3). Η ανακοίνωση αυτή δεν επηρεάζει το ισχύον δίκαιο σε ζητήματα προστασίας των δεδομένων. Η ίδια αρχή πληροφορεί και τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς της Δημοκρατίας για το ποιες αρχές και οργανισμοί των κρατών μελών έχουν αντίστοιχα αρμοδιότητα έκδοσης των εν λόγω εγγράφων, άλλων πιστοποιητικών ή δηλώσεων.

την άσκηση της
επαγγελματικής
δραστηριότητας.

Παράρτημα VII.

Παράρτημα VII.

Παράρτημα VII.

Παράρτημα VII.

επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο του κράτους μέλους καταγωγής ή εγκατάστασής του για να ασκήσει την επαγγελματική του δραστηριότητα, δύναται να κληθεί να αποδείξει την εγγραφή του στο εν λόγω μητρώο ή να προσκομίσει ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό, όπως ορίζονται στο μέρος Α του Παραρτήματος VII για τις συμβάσεις έργων, στο μέρος Β του Παραρτήματος VII για τις συμβάσεις προμηθειών και στο μέρος Γ του Παραρτήματος VII για τις συμβάσεις υπηρεσιών. Οι κατάλογοι που αναφέρονται στο Παράρτημα VII είναι ενδεικτικοί. Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων, γνωστοποιεί στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη οποιαδήποτε αλλαγή των σχετικών μητρώων που τηρούνται στη Δημοκρατία και των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στους καταλόγους αυτούς.

(2) Στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων υπηρεσιών, εφόσον οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν ειδική άδεια ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να τους ζητήσει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την άδεια αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

(3) Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

Οικονομική και
χρηματοπιστωτική
επάρκεια.

42.-(1) Η οικονομική και χρηματοπιστωτική επάρκεια του οικονομικού φορέα δύναται, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- (α) Κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή, ενδεχομένως, πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων·
- (β) Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας·
- (γ) Δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, περί του κύκλου εργασιών του τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης για τα τρία το πολύ τελευταία διαθέσιμα οικονομικά έτη, ανάλογα με την ημερομηνία ίδρυσης ή έναρξης των δραστηριοτήτων του οικονομικού φορέα, στο μέτρο που οι πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω κύκλους εργασιών είναι διαθέσιμες.

(2) Ένας οικονομικός φορέας δύναται, εφόσον παρίσταται ανάγκη και για συγκεκριμένη σύμβαση, να επικαλεσθεί τις

δυνατότητες άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα ότι θα έχει στη διάθεσή του τα αναγκαία μέσα, προσκομίζοντας για παράδειγμα τη σχετική δέσμευση των εν λόγω φορέων.

(3) Υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που αναφέρονται στο εδάφιο (2), μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 6 δύναται να επικαλεσθεί τις δυνατότητες των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

(4) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ορίζουν στην προκήρυξη της σύμβασης ποιο ή ποια από τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (1) δικαιολογητικά επέλεξαν καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

(5) Αν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, δύναται να αποδείξει την οικονομική και χρηματοπιστωτική επάρκειά του με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κρίνει κατάλληλο.

Τεχνικές ή/και
επαγγελματικές
ικανότητες.

43.-(1) Οι τεχνικές ικανότητες των οικονομικών φορέων δύνανται, κατά γενικό κανόνα, να αποδεικνύονται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών:

(α)(i) Υποβολή του καταλόγου εργασιών που έχουν εκτελεσθεί κατά τα τελευταία πέντε έτη, συνοδευόμενου από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης των σημαντικότερων εργασιών. Τα εν λόγω πιστοποιητικά αναφέρουν την αξία, το χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των έργων και προσδιορίζουν αν τα έργα εκτελέστηκαν σύμφωνα με τους κανόνες του επαγγέλματος και αν περατώθηκαν κανονικά. Εφόσον παρίσταται ανάγκη, τα εν λόγω πιστοποιητικά διαβιβάζονται απευθείας από την αρμόδια για την έκδοσή τους αρχή στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα.

(ii) υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων που πραγματοποιήθηκαν ή των κυριότερων υπηρεσιών που παρασχέθηκαν, κατά γενικό κανόνα, κατά τα πέντε τελευταία έτη, με αναφορά στα διαλαμβανόμενα ποσά, στις ημερομηνίες και στους αποδέκτες, ανεξάρτητα αν αυτοί είναι δημόσιοι ή ιδιώτες. Οι παραδόσεις και οι παρασχεθείσες υπηρεσίες αποδεικνύονται-

- (Α) εάν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή·
- (Β) εάν ο αποδέκτης είναι ιδιώτης αγοραστής, με βεβαίωση του αγοραστή ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατόν, με απλή δήλωση του οικονομικού φορέα·
- (β) με υπόδειξη του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν άμεσα στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως δε των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, εφόσον πρόκειται για συμβάσεις έργων, με υπόδειξη των προσώπων ή υπηρεσιών που ο εργολήπτης θα έχει στη διάθεσή του για την εκτέλεση του έργου·
- (γ) με περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που λαμβάνει ο οικονομικός φορέας για την εξασφάλιση της ποιότητας και των μέσων μελέτης και έρευνας, καθώς και των εσωτερικών κανόνων όσον αφορά την πνευματική ιδιοκτησία·
- (δ) με έλεγχο διενεργούμενο από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα ή, εξ ονόματός της/του, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού, σχετικά με το παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή τις τεχνικές ικανότητες του οικονομικού φορέα και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας·
- (ε) για τις συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών που συμπεριλαμβάνουν εργασίες ή υπηρεσίες χωροθέτησης και εγκατάστασης, με αναφορά των τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του οικονομικού φορέα και/ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, ιδίως δε του ή των υπευθύνων για την παροχή των υπηρεσιών ή τη διεξαγωγή των εργασιών·
- (στ) για τις συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, με αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που δύναται να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης·
- (ζ) με δήλωση στην οποία αναφέρονται το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και ο αριθμός των στελεχών της

επιχείρησής του κατά τα τελευταία τρία χρόνια·

- (η) με περιγραφή των μηχανημάτων, των υλικών και του τεχνικού εξοπλισμού καθώς και του αριθμού του προσωπικού και της τεχνογνωσίας και/ή των πηγών εφοδιασμού - περιγραφή της γεωγραφικής θέσης όταν βρίσκεται εκτός της επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - που θα έχει στη διάθεσή του ο οικονομικός φορέας για την εκτέλεση της σύμβασης, για την αντιμετώπιση ενδεχομένως αυξημένων αναγκών της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα συνεπεία καταστάσεως κρίσης ή για τη διασφάλιση της συντήρησης, του εκσυγχρονισμού ή των προσαρμογών των προμηθειών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης·
- (θ) όσον αφορά τα προς παράδοση προϊόντα, με προσκόμιση των ακόλουθων στοιχείων:
  - (i) δείγματα, περιγραφή και/ή φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να βεβαιώνεται εάν το ζητήσει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας·
  - (ii) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή οργανισμούς ελέγχου της ποιότητας με αναγνωρισμένες αρμοδιότητες, με τα οποία βεβαιώνεται η συμμόρφωση των προϊόντων, που επαληθεύεται με παραπομπή σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα·
- (ι) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις που αφορούν, απαιτούν και/ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, απόδειξη της ικανότητας επεξεργασίας, αποθήκευσης και διαβίβασης αυτών των πληροφοριών στο απαιτούμενο από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα επίπεδο προστασίας·

Νοείται ότι, όσο δεν υπάρχει σε κοινοτικό επίπεδο εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων διαπίστευσης ασφάλειας, τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να συμμορφώνονται προς τις σχετικές διατάξεις της αντίστοιχης νομοθεσίας που ισχύει στη Δημοκρατία για τη διαπίστευση ασφάλειας. Η αρμόδια προς τούτο αρχή στη Δημοκρατία αναγνωρίζει τις διαπιστεύσεις ασφάλειας τις οποίες θεωρεί ισοδύναμες εκείνων που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία στη Δημοκρατία, διατηρώντας τη δυνατότητα να διεξάγει και να λαμβάνει υπόψη δικές της περαιτέρω έρευνες εφόσον κρίνεται απαραίτητο·

Νοείται, περαιτέρω, ότι, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται-

- (i) κατά περίπτωση, να χορηγεί στους υποψηφίους που δεν διαθέτουν ακόμη διαπίστευση ασφάλειας πρόσθετο χρόνο για να αποκτήσουν την εν λόγω διαπίστευση. Στην περίπτωση αυτή, αναφέρει τη δυνατότητα αυτή και την προθεσμία στην προκήρυξη της σύμβασης·
- (ii) να ζητήσει από την εθνική αρχή ασφάλειας του κράτους του υποψηφίου ή από την αρχή ασφάλειας που έχει ορισθεί από το εν λόγω κράτος να ελέγξει την καταλληλότητα των χώρων και εγκαταστάσεων που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν, τις βιομηχανικές και διοικητικές διαδικασίες που θα εφαρμοσθούν, τους τρόπους διαχείρισης των πληροφοριών και/ή την κατάσταση του προσωπικού που ενδέχεται να απασχοληθεί για την εκτέλεση της σύμβασης.

(2) Ένας οικονομικός φορέας δύναται, όπου παρίσταται ανάγκη και για συγκεκριμένη σύμβαση, να επικαλεσθεί τις ικανότητες άλλων φορέων, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ αυτού και των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα ότι, για την εκτέλεση της σύμβασης, θα έχει στη διάθεσή του τα απαραίτητα μέσα, παραδείγματος χάρη με την προσκόμιση της δέσμευσης των φορέων αυτών να θέσουν στη διάθεση του οικονομικού φορέα τα αναγκαία μέσα.

(3) Υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που αναφέρονται στο εδάφιο (2), μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 6 δύναται να επικαλεσθεί τις ικανότητες των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

(4) Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο προμήθειες για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, την παροχή υπηρεσιών και/ή την εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν τις εν λόγω υπηρεσίες ή να κατασκευάσουν την εγκατάσταση ή τα έργα δύναται να αξιολογείται ιδίως βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

(5) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ορίζει στην προκήρυξη της σύμβασης ποια από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο εδάφιο (1) έχει επιλέξει και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

(6) Αν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, δύναται να αποδείξει την τεχνική και/ή επαγγελματική ικανότητά του με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κρίνει κατάλληλο.

Πρότυπα που εφαρμόζονται από τα συστήματα διαχείρισης ποιότητας.

44. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών τα οποία έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους εγκεκριμένους οργανισμούς που βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του οικονομικού φορέα ορισμένων προτύπων που εφαρμόζονται από τα συστήματα διαχείρισης ποιότητας, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς παραπέμπουν σε συστήματα διαχείρισης ποιότητας βασιζόμενα στα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα και πιστοποιούμενα από ανεξάρτητους εγκεκριμένους οργανισμούς, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα για τη διαπίστευση και πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από ανεξάρτητους εγκεκριμένους οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη και αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα συστήματα διαχείρισης ποιότητας τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

45. Εάν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο (στ) του εδαφίου (1) του άρθρου 43, απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς και βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας τηρεί ορισμένα πρότυπα όσον αφορά στην περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο κοινοτικό σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) ή σε πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα, πιστοποιούμενα από οργανισμούς που λειτουργούν βάσει του κοινοτικού δικαίου, ή τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές ή διεθνείς προδιαγραφές όσον αφορά στην πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη και αποδέχονται και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά στοιχεία για μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

Συμπληρωματική τεκμηρίωση και πληροφορίες.

46. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δύναται να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά και έγγραφα που υπέβαλαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 40 έως 45.

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από δημόσιους ή

47.-(1) (α) Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος Μέρους, η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων δύναται είτε να μεριμνήσει για την κατάρτιση επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών είτε να οργανώσει σύστημα πιστοποίησης από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς πιστοποίησης.

ιδιωτικούς
οργανισμούς
πιστοποίησης.

(β) Σε περίπτωση κατάρτισης επίσημου καταλόγου, η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων προσαρμόζει τις προϋποθέσεις εγγραφής στους καταλόγους αυτούς, καθώς και τις προϋποθέσεις που αφορούν στην έκδοση πιστοποιητικών από τους οργανισμούς πιστοποίησης στις διατάξεις του εδαφίου (1) και των παραγράφων (α) έως (δ) και (η) του εδαφίου (2) του άρθρου 40, του άρθρου 41, των εδαφίων (1), (4) και (5) του άρθρου 42, των παραγράφων (α) έως (θ) του εδαφίου (1) και των εδαφίων (2) και (4) του άρθρου 43, του άρθρου 44, και, ενδεχομένως, του άρθρου 45.

(γ) Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων προσαρμόζει, επίσης, τις προϋποθέσεις εγγραφής στους καταλόγους στο εδάφιο (2) του άρθρου 42 και στο εδάφιο (2) του άρθρου 43, για τις αιτήσεις εγγραφής που υποβάλλουν οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και που επικαλούνται πόρους διαθέμενους σε αυτούς από άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Αυτοί οι φορείς πρέπει, σε αυτή την περίπτωση, να αποδεικνύουν στην Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων ή στον οργανισμό πιστοποίησης ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπονται στα άρθρα που αναφέρονται στην παράγραφο (β) πιο πάνω και τις οποίες επικαλούνται οι φορείς αυτοί για την εγγραφή τους.

(2) Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή που διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμό πιστοποίησης δύνανται, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

(3) Η εγγραφή ενός οικονομικού φορέα στους επίσημους καταλόγους κράτους μέλους άλλου από τη Δημοκρατία, πιστοποιούμενη από την αρμόδια αρχή του εν λόγω άλλου κράτους μέλους που τηρεί τον επίσημο κατάλογο ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται προς έναν οικονομικό φορέα από τον οργανισμό

πισταποίησης κράτους μέλους άλλου από τη Δημοκρατία, δεν συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς της Δημοκρατίας, τεκμήριο καταλληλότητας του εν λόγω οικονομικού φορέα παρά μόνο σε σχέση με τα διαλαμβανόμενα στο εδάφιο (1) και στις παραγράφους (α) έως (δ) και (ζ) του εδαφίου (2) του άρθρου 40, στο άρθρο 41, στις παραγράφους (β) και (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 42, στις παραγράφους (α)(i) και (β) έως (ζ) του εδαφίου (1) του άρθρου 43 για τους εργολήπτες, στις παραγράφους (α)(ii), (β) έως (ε) και (θ) του εδαφίου (1) του άρθρου 43 για τους προμηθευτές και στις παραγράφους (α)(ii), (β) έως (ε) και (ζ) του εδαφίου (1) του άρθρου 43 για τους παρόχους υπηρεσιών.

(4) Οι πληροφορίες που δύνανται να συναχθούν από την εγγραφή στους επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση, εκτός εάν τούτο αιτιολογείται γραπτώς. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα.

(5) Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς της Δημοκρατίας εφαρμόζουν τα εδάφια (3) και (4) αναφορικά με οικονομικούς φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους άλλου κράτους μέλους μόνο εφόσον οι εν λόγω φορείς είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος το οποίο τηρεί τον επίσημο κατάλογο.

(6)(α) Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο που τηρείται στη Δημοκρατία ή για την πιστοποίησή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στο εδάφιο (1), δεν είναι δυνατόν να ζητούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς της Δημοκρατίας και, εν πάση περιπτώσει, όχι άλλες από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 40 έως 44 και, ενδεχομένως, στο άρθρο 45:

Νοείται ότι, οι οικονομικοί φορείς των άλλων κρατών μελών δεν δύνανται να υποχρεωθούν σε εγγραφή ή πιστοποίηση για να έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε σύμβαση.

(β) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη και αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

(7) Οι οικονομικοί φορείς δύνανται να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο ή την έκδοση πιστοποιητικού. Η αρχή που συντάσσει τον εν λόγω κατάλογο ή ο αρμόδιος οργανισμός πιστοποίησης ενημερώνει τον οικονομικό φορέα για την απόφασή της/του αναφορικά με το αίτημα του οικονομικού φορέα σε

εύλογο χρονικό διάστημα.

(8) Οι οργανισμοί πιστοποίησης που αναφέρονται στο εδάφιο (1) είναι οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση.

(9) Σε περίπτωση κατάρτισης επίσημου καταλόγου ή οργάνωσης συστήματος πιστοποίησης, όπως αναφέρεται στο εδάφιο (1), η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων ανακοινώνει στα λοιπά κράτη μέλη και στην Επιτροπή τη διεύθυνση του οργανισμού στον οποίο υποβάλλονται οι αιτήσεις.

ΤΜΗΜΑ 3 – ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων.

48.-(1) Με την επιφύλαξη των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που ισχύουν στη Δημοκρατία σχετικά με την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τις συμβάσεις είναι-

(α) εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, διάφορα κριτήρια που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης, όπως η ποιότητα, η τιμή, η τεχνική αξία, ο λειτουργικός χαρακτήρας, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας, το κόστος καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής, η αποδοτικότητα, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης, η ασφάλεια του εφοδιασμού, η διαλειτουργικότητα και τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά ή

(β) αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή.

(2) Με την επιφύλαξη του εδαφίου (3), στην προβλεπόμενη στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένων της προκήρυξης της σύμβασης, των εγγράφων του διαγωνισμού και οποιωνδήποτε άλλων περιγραφικών ή συμπληρωματικών εγγράφων, τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η στάθμιση αυτή δύναται να εκφράζεται με την πρόβλεψη μιας κλίμακας με το κατάλληλο εύρος.

(3) Όταν, κατά τη γνώμη της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, δεν είναι δυνατή η στάθμιση για λόγους που δύναται να αποδειχθούν, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας επισημαίνει, στα έγγραφα της σύμβασης, περιλαμβανομένων της

προκήρυξης της σύμβασης, των εγγράφων του διαγωνισμού και οποιωνδήποτε άλλων περιγραφικών ή συμπληρωματικών έγγραφων, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων.

Χρησιμοποίηση
ηλεκτρονικών
πλειστηριασμών.

49.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να προσφεύγουν στη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με βάση Κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

(2) Στις κλειστές διαδικασίες ή διαδικασίες με διαπραγμάτευση κατά τις οποίες δημοσιεύεται προκήρυξη σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να αποφασίζουν ότι, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, νοούμενου ότι οι προδιαγραφές της σύμβασης δύνανται να καθορισθούν με ακρίβεια. Υπό τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δύναται να χρησιμοποιείται κατά τον νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας-πλαίσιο, όπως προβλέπεται στην παράγραφο (β) του εδαφίου (4) του άρθρου 29.

(3) Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός βασίζεται-

- (α) είτε μόνον στις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται με κριτήριο την χαμηλότερη τιμή·
- (β) είτε στις τιμές και/ή στις νέες αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

(4) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς που αποφασίζουν να προσφύγουν σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό αναφέρουν τούτο στην προκήρυξη της σύμβασης. Τα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις εξής πληροφορίες:

- (α) Τα στοιχεία, των οποίων οι αξίες αποτελούν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς κατά τρόπον ώστε να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά·
- (β) τα ενδεχόμενα όρια των τιμών που δύνανται να προσφερθούν, όπως τα όρια αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης·
- (γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και τη χρονική στιγμή που, ενδεχομένως, τίθενται στη διάθεσή τους·
- (δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του

ηλεκτρονικού πλειστηριασμού·

(ε) τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι προσφέροντες δύνανται να προσφοροδοτήσουν, και ιδίως τις κατ' ελάχιστον αποκλίσεις που, εφόσον συντρέχει περίπτωση, απαιτούνται προς τούτο·

(στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

(5) Προτού προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με το επιλεγμένο κριτήριο/ τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχει καθορισθεί. Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων να υποβάλουν νέες τιμές και/ή νέες αξίες. Η πρόσκληση αυτή, περιέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες για τη σύνδεσή τους σε ατομική βάση με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δύναται να διεξάγεται σε διάφορες διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν είναι δυνατόν να αρχίζει προτού παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

(6) Όταν γίνεται η ανάθεση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η αναφερόμενη στο εδάφιο (5) πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του οικείου προσφέροντος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο εδάφιο (2) του άρθρου 48 και σε αυτήν αναφέρεται και ο μαθηματικός τύπος που θα χρησιμοποιηθεί κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες τιμές ή/και τις νέες αξίες που θα υποβληθούν. Ο μαθηματικός αυτός τύπος περιλαμβάνει τους συντελεστές στάθμισης όλων των κριτηρίων που έχουν καθορισθεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, σύμφωνα με τα έγγραφα της σύμβασης. Προς τούτο, οι ενδεχόμενες κλίμακες τιμών ανάγονται προηγουμένως σε μια συγκεκριμένη τιμή:

Νοείται ότι, στην περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε τύπο εναλλακτικής προσφοράς.

(7) Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία που τους επιτρέπουν να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την κατάταξή τους, και δύνανται να τους γνωστοποιούν και

άλλα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με άλλες προσφερόμενες τιμές ή ποσά, υπό τον όρο ότι τούτο προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται επίσης, ανά πάσα στιγμή, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού, αλλά δεν δύνανται, σε καμία περίπτωση, να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

(8) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς ολοκληρώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

- (α) Κατά την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα, όπως καθορίζεται εκ των προτέρων στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό·
- (β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Για την περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς επισημαίνουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά τη λήψη της τελευταίας προσφοράς πριν κλείσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό·
- (γ) όταν έχουν ολοκληρωθεί όλες οι φάσεις του πλειστηριασμού, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό·

Νοείται ότι, αν οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς έχουν αποφασίσει να ολοκληρώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με την παράγραφο (γ), ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στην παράγραφο (β), η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό αναφέρει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

(9) Αφού περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 48 και με βάση τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

(10) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δεν δύνανται να χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ή να τροποποιεί το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό έχει καθορισθεί στη δημοσίευση της προκήρυξης της σύμβασης και έχει προσδιορισθεί στα έγγραφα της σύμβασης.

Ασυνήθιστα
χαμηλές

50.-(1) Εάν, για μια δεδομένη σύμβαση, οποιαδήποτε προσφορά εμφανίζεται ως ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της

προσφορές.

σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, πριν απορρίψει την εν λόγω προσφορά, ζητά γραπτώς τις διευκρινίσεις που θεωρεί χρήσιμες σε σχέση με τη σύνθεση της προσφοράς. Οι διευκρινίσεις αυτές δύνανται να αφορούν, ιδίως-

- (α) τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου δομικής κατασκευής, της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών·
- (β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις και/ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση του έργου ή για την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών·
- (γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα·
- (δ) την τήρηση των διατάξεων περί των συνθηκών και όρων απασχόλησης και των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στην εργασία που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης του έργου, της υπηρεσίας ή της προμήθειας·
- (ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

(2) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

(3) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, όταν διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω της χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, δύναται να απορρίψει την εν λόγω προσφορά αποκλειστικά με την αιτιολογία αυτή, μόνον εφόσον διαβουλευθεί με τον προσφέροντα και εφόσον ο τελευταίος δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, ότι η εν λόγω ενίσχυση έχει χορηγηθεί νομίμως. Όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει, μέσω της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων, σχετικά την Επιτροπή.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι – ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ

Πεδίο εφαρμογής. 51.-(1) Όταν, σύμφωνα με τα εδάφια (3) και (4) του άρθρου 21 εφαρμόζεται το παρόν Μέρος, οι ανάδοχοι οι οποίοι δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τους κανόνες των άρθρων 52 έως 54 κατά την ανάθεση υπεργολαβιών σε τρίτους.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1), δεν θεωρούνται "τρίτοι" οι επιχειρήσεις, οι οποίες συνιστούν την κοινοπραξία που συστάθηκε για να αναλάβει τη σύμβαση, ούτε οι επιχειρήσεις που συνδέονται με τις επιχειρήσεις αυτές.

(3) Ο προσφέρων περιλαμβάνει εξαντλητικό κατάλογο των εν λόγω επιχειρήσεων στην προσφορά του. Ο κατάλογος αυτός ενημερώνεται σε συνάρτηση με τις μεταβολές που σημειώνονται στους δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων.

Γενικές αρχές.

52. Ο ανάδοχος ενεργεί με διαφάνεια και μεταχειρίζεται όλους τους δυνητικούς υπεργολάβους ισότιμα και χωρίς διακρίσεις.

Κατώτατα όρια και κανόνες δημοσιότητας.

53.-(1) Όταν ο ανάδοχος, ο οποίος δεν είναι αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, αναθέτει σύμβαση υπεργολαβίας, της οποίας η εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 9, γνωστοποιεί την πρόθεσή του αυτή με προκήρυξη υπεργολαβίας.

Παράρτημα V.

(2) Οι προκηρύξεις υπεργολαβίας περιέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα V και οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες κριθούν χρήσιμες από τον ανάδοχο, εν ανάγκη με την έγκριση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα. Οι προκηρύξεις υπεργολαβίας συντάσσονται σύμφωνα με την τυποποιημένη μορφή που έχει εγκρίνει η Επιτροπή βάσει της συμβουλευτικής διαδικασίας του άρθρου 67, παράγραφος 2, της Οδηγίας 2009/81/ΕΚ.

(3) Οι προκηρύξεις υπεργολαβίας δημοσιεύονται σύμφωνα με τα εδάφια (2) έως (5) του άρθρου 33.

(4) Δεν απαιτείται προκήρυξη υπεργολαβίας όταν η σύμβαση υπεργολαβίας πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 27.

(5) Οι ανάδοχοι δύνανται να εκδίδουν, σύμφωνα με το άρθρο 33, προκηρύξεις συμβάσεων υπεργολαβίας για τις οποίες δεν απαιτείται δημοσιότητα.

(6) (α) Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται, επίσης, να προβλέπουν ότι ο ανάδοχος είναι δυνατόν να εκπληρώνει την απαίτηση υπεργολαβίας που προβλέπεται στα εδάφια (3) ή (4) του άρθρου 21 αναθέτοντας, στη βάση συμφωνίας-πλαίσιο, συμβάσεις υπεργολαβίας οι οποίες συνάπτονται σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες που αναφέρονται στα άρθρα 52 και 54 και στα εδάφια (1) έως (5) του παρόντος άρθρου.

(β) Οι συμβάσεις υπεργολαβίας που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο κατά τα διαλαμβανόμενα στην

παράγραφο (α), ανατίθενται τηρουμένων των όρων που προβλέπει η συμφωνία-πλαίσιο και δύνανται να ανατεθούν μόνο σε οικονομικούς φορείς που συμμετείχαν αρχικά στη συμφωνία-πλαίσιο. Κατά την ανάθεση των συμβάσεων, οι συμβαλλόμενοι προτείνουν πάντοτε όρους που συνάδουν προς τους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο.

(γ) Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαίσιο δεν δύναται να υπερβαίνει τα επτά έτη, εκτός από εξαιρετικές περιστάσεις που προσδιορίζονται λαμβανομένου υπόψη του προβλεπόμενου κύκλου ζωής οποιωνδήποτε παραδιδόμενων ειδών, εγκαταστάσεων ή συστημάτων, και των τεχνικών δυσκολιών, τις οποίες ενδέχεται να προκαλέσει η αλλαγή προμηθευτή.

(δ) Οι συμφωνίες-πλαίσιο δεν δύνανται να χρησιμοποιούνται καταχρηστικώς ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να νοθεύει τον ανταγωνισμό.

(7) Για την ανάθεση σύμβασης υπεργολαβίας, της οποίας η εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 9, οι ανάδοχοι εφαρμόζουν τις αρχές της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη διαφάνεια και τον ανταγωνισμό.

(8) Το άρθρο 10 εφαρμόζεται στον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων υπεργολαβίας.

Κριτήρια ποιοτικής επιλογής των υπεργολάβων.

54.-(1) Στην προκήρυξη υπεργολαβίας, ο ανάδοχος αναφέρει τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίζει η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας, καθώς και οποιαδήποτε άλλα κριτήρια που θα εφαρμόσει όσον αφορά την ποιοτική επιλογή των υπεργολάβων. Όλα τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά, χωρίς διακρίσεις και συνεπή προς τα κριτήρια που εφαρμόζονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα όσον αφορά την επιλογή των προσφερόντων για την κύρια σύμβαση. Οι απαιτούμενες ικανότητες πρέπει να συνδέονται άμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης υπεργολαβίας και τα απαιτούμενα επίπεδα ικανότητας πρέπει να είναι ανάλογα προς αυτό.

(2) Ο ανάδοχος δεν απαιτείται να προχωρήσει σε ανάθεση υπεργολαβίας, εφόσον αποδείξει, με τρόπο που πείθει την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, ότι κανείς από τους υπεργολάβους που συμμετέχουν στον διαγωνισμό ή καμία από τις προσφορές τους δεν δύναται να ανταποκριθεί στα κριτήρια που αναφέρονται στην προκήρυξη υπεργολαβίας, με αποτέλεσμα ο ανάδοχος να μην είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της κύριας σύμβασης.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ II – ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΠΟ
ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή
ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ**

Εφαρμοστέες
διαδικασίες.

55. Όταν οι ανάδοχοι είναι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς και αναθέτουν συμβάσεις υπεργολαβίας, συμμορφώνονται προς τις διατάξεις περί κύριων συμβάσεων που προβλέπονται στα Μέρη I και II.

ΜΕΡΟΣ V – ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Αδικήματα.

56.-(1) Κάθε πρόσωπο που παρέχει σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, οποιαδήποτε πληροφορία, γραπτή ή προφορική, διαβαθμισμένη ή μη, που έχει περιέλθει εις γνώση του κατά τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων του ή εκτέλεσης των εξουσιών που του παρέχονται δυνάμει του παρόντος Νόμου είναι ένοχο αδικήματος, εκτός αν η αποκάλυψη αυτή γίνεται-

- (α) σε σχέση με την ορθή άσκηση των καθηκόντων είτε αυτού είτε του άλλου προσώπου δυνάμει του παρόντος Νόμου ή με βάση ρητή οδηγία από αρμόδια αρχή·
- (β) σε σχέση με διερεύνηση οποιουδήποτε ποινικού αδικήματος ή για σκοπούς οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον οποιουδήποτε Δικαστηρίου.

(2) Κάθε πρόσωπο, εκτός του αναφερόμενου στο εδάφιο (1), που χωρίς νόμιμη εξουσία παρέχει ή λαμβάνει οποιαδήποτε πληροφορία σε σχέση με διαδικασία ανάθεσης μιας σύμβασης, είναι ένοχο αδικήματος.

(3) Κάθε πρόσωπο που χωρίς νόμιμη εξουσία είτε το ίδιο προσωπικά είτε μέσω οποιουδήποτε άλλου προσώπου είτε εκ μέρους οποιουδήποτε άλλου προσώπου επιδιώκει ή προσπαθεί-

- (α) να λάβει ή να εκμαιεύσει από οποιοδήποτε πρόσωπο αναφερόμενο στο εδάφιο (1) οποιαδήποτε πληροφορία, η οποία δεν πρέπει να αποκαλυφθεί ή παρασχεθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω εδαφίου· ή
- (β) να επηρεάσει την κρίση ή την απόφαση, τελική ή μη, οποιασδήποτε αρχής, σώματος ή επιτροπής ή οποιουδήποτε μέλους αυτών, ή οποιοδήποτε πρόσωπο ή αξιωματούχο, κατά την άσκηση των καθηκόντων ή εξουσιών που τους παρέχονται δυνάμει του παρόντος Νόμου σε σχέση με οποιαδήποτε διαδικασία, εξέταση, διευκρίνιση, αξιολόγηση, εκτίμηση ή οτιδήποτε έγινε σχετικό με διαδικασία ανάθεσης σύμβασης,

είναι ένοχο αδικήματος.

(4) Πρόσωπο που είναι ένοχο αδικήματος δυνάμει οποιασδήποτε από τις διατάξεις των εδαφίων (1), (2) και (3) υπόκειται, σε περίπτωση καταδίκης του-

(α) σε φυλάκιση, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο χρόνια, ή σε πρόστιμο, που δεν υπερβαίνει το ποσό των 10000 ευρώ, ή και στις δύο αυτές ποινές, όταν οι αναφερόμενες στα εδάφια (1), (2) και (3) πληροφορίες δεν είναι διαβαθμισμένες.

(β) σε φυλάκιση, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα πέντε χρόνια, ή σε πρόστιμο, που δεν υπερβαίνει το ποσό των 20000 ευρώ, ή και στις δύο αυτές ποινές, όταν οι αναφερόμενες στα εδάφια (1), (2) και (3) πληροφορίες είναι διαβαθμισμένες.

(5) Ουδεμία ποινική δίωξη για αδίκημα δυνάμει του παρόντος άρθρου ασκείται, παρά μόνο με την έγκριση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ VI –ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στατιστικές
υποχρεώσεις.

57. Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς διαβιβάζουν στην Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων, το αργότερο μέχρι τις 31 Ιουλίου κάθε έτους, χωριστή στατιστική κατάσταση σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, οι οποίες έχουν συναφθεί από αυτές κατά το προηγούμενο έτος. Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων διαβιβάζει στην Επιτροπή στατιστική κατάσταση που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 58 σχετικά με τις συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων που έχουν συνάψει οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς κατά το προηγούμενο έτος, το αργότερο έως τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους.

Περιεχόμενο της
στατιστικής
κατάστασης.

58.-(1) Η στατιστική κατάσταση προσδιορίζει τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που ανατέθηκαν, ανά κράτος μέλος ή τρίτη χώρα του αναδόχου, με χωριστή αναφορά στις συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων.

(2) Τα στοιχεία που αναφέρονται στο εδάφιο (1) κατανέμονται ανά χρησιμοποιούμενη διαδικασία και προσδιορίζουν, για κάθε διαδικασία, τις προμήθειες, τις υπηρεσίες και τα έργα ανά κατηγορία της ονοματολογίας CPV.

(3) Στην περίπτωση που οι συμβάσεις συνήφθησαν με βάση διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, τα στοιχεία που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο κατανέμονται επιπλέον ανάλογα με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 27 περιστάσεις.

(4) Το περιεχόμενο της στατιστικής κατάστασης καθορίζεται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 67, παράγραφος 2, της Οδηγίας 2009/81/ΕΚ.

Εξουσίες της
Αρμόδιας Αρχής
Δημόσιων
Συμβάσεων.

59. Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων έχει εξουσία-

- (α) να διενεργεί ελέγχους στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς, με σκοπό τη διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού·
- (β) να εκδίδει εγκυκλίους για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου και των κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει αυτού·
- (γ) να κοινοποιεί στις αναθέτουσες αρχές ή στους αναθέτοντες φορείς τις ανακοινώσεις της Επιτροπής·
- (δ) να συγκεντρώνει και υποβάλλει τα απαραίτητα στατιστικά στοιχεία στην Επιτροπή εντός των προκαθορισμένων προθεσμιών που προβλέπονται από τον παρόντα Νόμο.

Κανονισμοί.

60.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσία να εκδίδει κανονισμούς, που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για τον καθορισμό κάθε θέματος που χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού και γενικά για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Ειδικότερα και χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1), οι κανονισμοί δύνανται να προβλέπουν για όλα ή μερικά από τα ακόλουθα θέματα:

- (α) Τη σύσταση και λειτουργία αρμοδίων οργάνων χειρίσμού διαδικασιών σύναψης συμβάσεων·
- (β) τις διοικητικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο·
- (γ) τη ρύθμιση ειδικών διαδικασιών που αναφέρονται στον παρόντα Νόμο, όπως τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα και τις συμφωνίες-πλαίσιο·

Νοείται ότι, μέχρι την έκδοση Κανονισμών, δυνάμει της παρούσας παραγράφου, για τη ρύθμιση της σύναψης συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, θα τυγχάνουν εφαρμογής, τηρουμένων των αναλογιών, οι περί του

Επίσημη
Εφημερίδα,
Παράρτημα
Τρίτο (I):
26.06.2009.

Επίσημη
Εφημερίδα,
Παράρτημα
Τρίτο (I):
26.06.2009.

Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Χρήση Ηλεκτρονικών Μέσων) Κανονισμοί του 2009 ή οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών στους τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Χρήση Ηλεκτρονικών Μέσων) Κανονισμοί του 2009, όπως οι υπό αναφορά Κανονισμοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

- (δ) τη ρύθμιση των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός ΦΠΑ, είναι μικρότερη από τα αναφερόμενα στο άρθρο 9 κατώτατα όρια.

(3) Οι κατά τον παρόντα Νόμο εκδιδόμενοι κανονισμοί κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η οποία έχει εξουσία προς έγκριση ή απόρριψή τους μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κατάθεσή τους. Αν η Βουλή των Αντιπροσώπων εγκρίνει τους κανονισμούς ή η προθεσμία των εξήντα ημερών παρέλθει άπρακτη, οι Κανονισμοί δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και τίθενται σε ισχύ από την ημέρα της δημοσίευσής τους.

Διατάγματα.

61. Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων δύναται με διάταγμα, το οποίο δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να τροποποιεί τα Παραρτήματα του παρόντος Νόμου.

Αναθεώρηση των κατωτάτων ορίων.

62.-(1) Τα κατώτατα όρια τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 9 του παρόντος Νόμου ισχύουν όπως εκάστοτε αναθεωρούνται τα αντίστοιχα κατώτατα όρια που καθορίζονται στην Οδηγία 2009/81/ΕΚ, εφόσον τα όρια αυτά αναθεωρούνται από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 68 της ίδιας Οδηγίας.

(2) Η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων ενημερώνει τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς για την εκάστοτε αναθεώρηση των κατωτάτων ορίων που καθορίζονται στην Οδηγία 2009/81/ΕΚ που πραγματοποιείται κατά τα διαλαμβανόμενα στο εδάφιο (1).

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου.

63. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ με τη δημοσίευση του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Μεταβατικές Διατάξεις.

64. Χωρίς επηρεασμό του κύρους των ενεργειών ή των διαδικασιών, οι οποίες έγιναν με βάση το καθεστώς που ίσχυε πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, εκκρεμείς διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες άρχισαν, αλλά δεν ολοκληρώθηκαν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος

Νόμου, θα παραπεμφθούν και διεκπεραιωθούν κατά το δυνατό σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου:

Νοείται ότι, η εφαρμογή του παρόντος Νόμου σε εκκρεμείς διαδικασίες δεν δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό οποιουδήποτε οικονομικού φορέα ή την αφαίρεση από αυτόν οποιουδήποτε δικαιώματος το οποίο απέκτησε ή θα αποκτούσε κατ' εφαρμογή του καθεστώτος που ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
(Άρθρα 15 και 17)

Αριθ. κατηγορίας	Θέμα	Αριθ. αναφοράς CPV του κοινού Λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις)
1	Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευών	50000000-5, από 50100000-6 έως 50884000-5 με εξαίρεση από 50310000-1 έως 50324200-4 και 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) και από 51000000-9 έως 51900000-1
2	Υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα εξωτερικής στρατιωτικής βοήθειας	75211300-1
3	Υπηρεσίες άμυνας, υπηρεσίες στρατιωτικής άμυνας και υπηρεσίες πολιτικής άμυνας	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8
4	Υπηρεσίες (αστυνομικών) ερευνών και ασφάλειας	Από 79700000-1 έως 79720000-7
5	Υπηρεσίες χερσαίων μεταφορών	60000000-8, από 60100000-9 έως 60183000-4 εκτός 60160000-7, 60161000-4), και από 64120000-3 έως 64121200-2
6	Υπηρεσίες εναέριων μεταφορών: μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων, εξαιρούμενης της μεταφοράς ταχυδρομείου	60400000-2, από 60410000-5 έως 60424120-3 εκτός 60411000-2, 60421000-5), από 60440000-4 έως 60445000-9 και 60500000-3
7	Χερσαία και εναέρια μεταφορά ταχυδρομικής αλληλογραφίας	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
8	Υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών	Από 60200000-0 έως 60220000-6
9	Υπηρεσίες υδάτινων μεταφορών	Από 60600000-4 έως 60653000-0, και από 63727000-1 έως 63727200-3
10	Υποστηρικτικές και επικουρικές υπηρεσίες μεταφορών	Από 63100000-0 έως 63111000-0, από 63120000-6 έως 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 και από 63520000-0 έως 63700000-6
11	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών	Από 64200000-8 έως 64228200-2, 72318000-7, και από 72700000-7 έως 72720000-3
12	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: υπηρεσίες ασφαλίσσεων	Από 66500000-5 έως 66720000-3

13	Υπηρεσίες πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες	Από 50310000-1 έως 50324200-4, από 72000000-5 έως 72920000-5 εκτός 72318000-7 και από 72700000-7 έως 72720000-3), 79342410-4, 9342410-4
14	Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης ¹ και δοκιμές αξιολόγησης	Από 73000000-2 έως 73436000-7
15	Υπηρεσίες λογιστικής, λογιστικού ελέγχου και τήρησης λογιστικών βιβλίων	Από 79210000-9 έως 79212500-8
16	Υπηρεσίες παροχής συμβουλών διοίκησης ² και συναφείς υπηρεσίες	Από 73200000-4 έως 73220000-0, από 79400000-8 έως 79421200-3 και 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7 98362000-8
17	Υπηρεσίες αρχιτέκτονα· υπηρεσίες μηχανικού και ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού· υπηρεσίες πολεοδομικού σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής τοπίου· συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών· υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων·	Από 71000000-8 έως 71900000-7 εκτός 71550000-8) και 79994000-8
18	Υπηρεσίες καθαρισμού κτιρίων και διαχείρισης ακινήτων	Από 70300000-4 έως 70340000-6 και από 90900000-6 έως 90924000-0
19	Υπηρεσίες οδικών δικτύων και αποκομιδής απορριμμάτων· εγκαταστάσεις υγιεινής και συναφείς υπηρεσίες	Από 90400000-1 έως 90743200-9 εκτός 90712200-3), από 90910000-9 έως 90920000-2 και 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0
20	Υπηρεσίες εκπαίδευσης και προσομοίωσης στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας	80330000-6, 80600000-0, 80610000-3, 80620000-6, 80630000-9, 80640000-2, 80650000-5, 80660000-8

¹ Εκτός των υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στην παράγραφο (ι) του άρθρου 13).

² Εκτός των υπηρεσιών διαιτησίας και συμβιβασμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

(Άρθρα 16 και 17)

Αριθ. κατηγορίας	Θέμα	Αριθ. αναφοράς CPV
21	Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων	Από 55100000-1 έως 55524000-9 και από 98340000-8 έως 98341100-6
22	Υποστηρικτικές και επικουρικές υπηρεσίες μεταφορών	Από 63000000-9 έως 63734000-3 εκτός 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3), από 63727000-1 έως 63727200-3 και 98361000-1
23	Νομικές υπηρεσίες	Από 79100000-5 έως 79140000-7
24	Υπηρεσίες τοποθέτησης και προμήθειας προσωπικού ¹	Από 79600000-0 έως 79635000-4 εκτός 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0), και από 98500000-8 έως 98514000-9
25	Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	79611000-0 και από 85000000-9 έως 85323000-9 εκτός 85321000-5 και 85322000-2)
26	Λοιπές υπηρεσίες	

¹ Εκτός των συμβάσεων εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

(Άρθρο 18)

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 18

Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου:

«ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση» σημαίνει την ευνοϊκή τεχνική εκτίμηση της καταλληλότητας χρήσης ενός προϊόντος για ένα συγκεκριμένο σκοπό, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών κατασκευαστικών απαιτήσεων και με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του εν λόγω προϊόντος και τους όρους εφαρμογής και χρήσης που έχουν τεθεί. Η ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση χορηγείται από τον οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτόν από το εκάστοτε κράτος μέλος.

«κοινή τεχνική προδιαγραφή» σημαίνει την τεχνική προδιαγραφή που έχει εκπονηθεί βάσει αναγνωρισμένης από τα κράτη μέλη διαδικασίας η οποία έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«πρότυπο» σημαίνει την τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό με τυποποιητική αρμοδιότητα, με σκοπό την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, της οποίας, όμως, η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και η οποία εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- (α) «διεθνές πρότυπο», δηλαδή το πρότυπο που έχει εγκριθεί από διεθνή οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού,
- (β) «ευρωπαϊκό πρότυπο», δηλαδή το πρότυπο που έχει εγκριθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού,
- (γ) «εθνικό πρότυπο», δηλαδή το πρότυπο που έχει εγκριθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού.

«πρότυπο αμυντικού εξοπλισμού» σημαίνει την τεχνική προδιαγραφή της οποίας η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και η οποία έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο και ειδικευμένο στην κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών οργανισμό με τυποποιητική αρμοδιότητα σε διεθνή, περιφερειακή ή εθνική κλίμακα, με σκοπό την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή στον τομέα της άμυνας.

«τεχνικό πλαίσιο αναφοράς» σημαίνει κάθε προϊόν που σχεδιάζεται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, πλην των επίσημων προτύπων, σύμφωνα με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς.

«Τεχνικές προδιαγραφές» σημαίνει-

- (α) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις έργων, όλες τις τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδιαίτερα στα έγγραφα του διαγωνισμού και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μίας προμήθειας και οι οποίες επιτρέπουν τον προσδιορισμό τους, ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα

φορέα. Τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα της περιβαλλοντικής επίδοσης, το σχεδιασμό για όλες τις χρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την καταλληλότητα, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, περιλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την τοποθέτηση ετικετών, καθώς και τις διαδικασίες και τις μεθόδους παραγωγής. Περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες σχεδιασμού και κοστολόγησης των έργων, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων, καθώς και τις τεχνικές ή μεθόδους κατασκευής και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα, καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που αποτελούν τα έργα αυτά.

- (β) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών, τις προδιαγραφές που περιέχονται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα περιβαλλοντικής επίδοσης, το σχεδιασμό για όλες τις χρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την καταλληλότητα, τη χρήση του προϊόντος, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την τοποθέτηση ετικετών, τις οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

(Άρθρο 33(1) και 34)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ**ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ
ΣΤΟ «ΠΡΟΦΙΛ ΑΓΟΡΑΣΤΗ»**

1. Χώρα της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.
2. Επωνυμία της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.
3. Διεύθυνση του «προφίλ αγοραστή» στο Διαδίκτυο (URL).
4. Αριθμός (-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

1. Επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία δύνανται, ενδεχομένως, να λαμβάνονται συμπληρωματικές πληροφορίες και, εφόσον πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών και έργων, των υπηρεσιών, π.χ. ο σχετικός δημόσιος ιστοχώρος, από τις οποίες μπορούν να λαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το γενικό ρυθμιστικό πλαίσιο που ισχύει στους τομείς της φορολογίας, της προστασίας του περιβάλλοντος, της προστασίας της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας, στον τόπο στον οποίο πρόκειται να εκτελεσθεί η σύμβαση.
2. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένης εργασίας.
3. Για τις συμβάσεις έργων: φύση και έκταση των εργασιών, τόπος εκτέλεσης· σε περίπτωση που το έργο υποδιαιρείται σε πολλά τμήματα, βασικά χαρακτηριστικά των τμημάτων αυτών σε σχέση με το έργο· εφόσον είναι διαθέσιμη, εκτίμηση του κόστους στο οποίο θα κυμαίνονται οι προβλεπόμενες εργασίες, αριθμός αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
Για τις συμβάσεις προμηθειών: φύση και ποσότητα ή αξία των προς παράδοση προϊόντων· αριθμός (-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
Για τις συμβάσεις υπηρεσιών: προβλεπόμενο συνολικό ποσό των αγορών σε καθεμία από τις κατηγορίες υπηρεσιών, αριθμός (-οί) της ονοματολογίας CPV.
4. Προσωρινές ημερομηνίες που προβλέπονται για την έναρξη των διαδικασιών σύναψης της ή των συμβάσεων, σε περίπτωση συμβάσεων υπηρεσιών ανά κατηγορία.
5. Αναφέρεται, ενδεχομένως, εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο.
6. Ενδεχομένως, άλλες πληροφορίες.
7. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης ή αποστολής της γνωστοποίησης της δημοσίευσης της παρούσας προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή».

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Κλειστές διαδικασίες, διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης και ανταγωνιστικός διάλογος:

1. Επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.
2. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένης εργασίας.
3. (α) Να καθορίζεται η επιλεγείσα διαδικασία συνάψεως της σύμβασης.
 (β) να παρέχεται αιτιολόγηση της προσφυγής στην ταχεία διαδικασία σε περίπτωση κλειστών διαδικασιών και διαδικασιών με διαπραγμάτευση,
 (γ) να αναφέρεται εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο,
 (δ) να αναφέρεται τυχόν διεξαγωγή ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.
4. Τύπος της σύμβασης.
5. Τόπος εκτέλεσης/ υλοποίησης των έργων, τόπος παράδοσης των προϊόντων ή τόπος παροχής των υπηρεσιών.
6. (α) Συμβάσεις έργων:
  - (i) Η φύση και έκταση των εργασιών, τα γενικά χαρακτηριστικά του έργου. Να αναφέρονται ιδίως τα οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για την ανάθεση συμπληρωματικών εργασιών και, εάν είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, καθώς και ο αριθμός τυχόν παρατάσεων· εάν το έργο ή η σύμβαση υποδιαιρείται σε πλείονα τμήματα, αναφορά της τάξης μεγέθους των διαφόρων τμημάτων· αριθμός (-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV·
  - (ii) Πληροφορίες για το στόχο του έργου ή της σύμβασης, στην περίπτωση που αφορά και την εκπόνηση μελετών·
  - (iii) Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαίσιο, να αναφέρεται, επίσης, η προβλεπόμενη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, η συνολική εκτιμώμενη αξία των εργασιών για όλη τη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, καθώς και, στο μέτρο του δυνατού, η αξία και η συχνότητα των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν·
- (β) Συμβάσεις προμηθειών:
  - (i) Η φύση των προς παράδοση προϊόντων, με επισήμανση, ιδίως, εάν η υποβολή προσφορών ζητείται για την αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή για συνδυασμό αυτών, αριθμός αναφοράς της ονοματολογίας CPV· ποσότητα των προς παράδοση προϊόντων, με αναφορά ιδίως των δικαιωμάτων προαίρεσεως (option) για συμπληρωματικές αγορές και, εάν είναι γνωστό, προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων· δικαιώματα προαιρέσεων, καθώς και ο αριθμός τυχόν παρατάσεων· αριθμός (-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV·
  - (ii) σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων ή ανανεώσιμων συμβάσεων εντός δεδομένης περιόδου, να αναφέρεται, επίσης, εάν είναι γνωστό, το χρονοδιάγραμμα των επόμενων δημόσιων συμβάσεων για τις προβλεπόμενες προμήθειες·
  - (iii) στην περίπτωση συμφωνιών-πλαίσιο, να αναφέρεται, επίσης, η προβλεπόμενη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, η συνολική εκτιμώμενη αξία των προμηθειών για όλη τη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, καθώς και, στο μέτρο του δυνατού, η αξία και η συχνότητα των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν·

(Υ) Συμβάσεις υπηρεσιών:

- (i) Η κατηγορία και περιγραφή της υπηρεσίας, ο/οι αριθμός/οί αναφοράς της ονοματολογίας CPV. Η ποσότητα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Αναφέρονται τυχόν δικαιώματα προαίρεσews για συμπληρωματικές αγορές και, εάν είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, καθώς και ο αριθμός τυχόν παρατάσεων σε περίπτωση ανανεώσιμων συμβάσεων εντός συγκεκριμένης περιόδου. Αναφέρεται, εάν είναι γνωστό, το χρονοδιάγραμμα των επόμενων συμβάσεων για τις προβλεπόμενες αγορές υπηρεσιών.
- (ii) στην περίπτωση συμφωνιών-πλαίσιο, να αναφέρεται, επίσης, η προβλεπόμενη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, η συνολική εκτιμώμενη αξία των εργασιών για όλη τη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, καθώς και, στο μέτρο του δυνατού, η αξία και η συχνότητα των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν.
- (iii) να διευκρινίζεται κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία. Μνεία της εν λόγω νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διάταξης.
- (iv) να διευκρινίζεται αν τα νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού που θα είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση της υπηρεσίας.

7. Εφόσον οι συμβάσεις υποδιαιρούνται σε τμήματα, αναφορά της δυνατότητας των οικονομικών φορέων να υποβάλουν προσφορά για ένα, περισσότερα ή/και για όλα τα εν λόγω τμήματα.

8. Αποδοχή ή απαγόρευση υποβολής εναλλακτικών προσφορών.

9. Ενδεχομένως, διευκρίνιση του ποσοστού της συνολικής αξίας της σύμβασης του οποίου απαιτείται υπερβολαβική ανάθεση σε τρίτους μέσω διαδικασίας υποβολής προσφορών (βλέπε εδάφιο (4) του άρθρου 21 του παρόντος Νόμου).

10. Ενδεχομένως, κριτήρια επιλογής σχετικά με την προσωπική κατάσταση των οικονομικών φορέων, τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους και απαιτούμενα στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις που δικαιολογούν αποκλεισμό. Πληροφορίες και οποιεσδήποτε διατυπώσεις που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των ελάχιστων οικονομικών και τεχνικών ικανοτήτων που θα πρέπει να διαθέτουν οι υπερβολάβοι. Ελάχιστο επίπεδο ή ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που ενδεχομένως απαιτούνται.

11. Προθεσμία ολοκλήρωσης της εκτέλεσης των έργων ή παράδοσης των προμηθειών ή παροχής των υπηρεσιών ή διάρκεια της σύμβασης έργων/ προμηθειών/ υπηρεσιών. Εάν είναι δυνατόν, προθεσμία έναρξης των έργων ή προθεσμία έναρξης της παράδοσης των προμηθειών, ή της παροχής των υπηρεσιών.

12. Κατά περίπτωση, οι ειδικοί όροι, στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης.

13. (α) Ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής,

(β) διεύθυνση, στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται οι εν λόγω αιτήσεις,

(γ) γλώσσα ή γλώσσες, στις οποίες πρέπει να συνταχθούν οι αιτήσεις.

14. Τυχόν απαιτούμενες εγγυήσεις.

15. Βασικοί όροι χρηματοδότησης και πληρωμής και/ή παραπομπές στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις.

16. Νομική μορφή την οποία ενδεχομένως να πρέπει να περιβληθεί η κοινοπραξία οικονομικών φορέων, στην οποία κατακυρώνεται η σύμβαση.
17. Τα κριτήρια επιλογής σχετικά με την προσωπική κατάσταση των οικονομικών φορέων, τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους και τα απαιτούμενα στοιχεία, βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις που δικαιολογούν αποκλεισμό, τα κριτήρια επιλογής, πληροφορίες και διατυπώσεις που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των ελάχιστων όρων οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που θα πρέπει να πληροί ο οικονομικός φορέας, το ελάχιστο επίπεδο ή τα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που ενδεχομένως απαιτούνται.
18. Για τις συμφωνίες-πλαίσιο, ο αριθμός και ενδεχομένως ο ελάχιστος αριθμός των προβλεπόμενων οικονομικών φορέων που θα συμμετάσχουν, η προβλεπόμενη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο.
19. Για τον ανταγωνιστικό διάλογο και τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, να αναφέρεται, ενδεχομένως, η χρησιμοποίηση διαδικασίας με διαδοχικές φάσεις, προκειμένου να μειώνεται προοδευτικά ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών.
20. Εφόσον πρόκειται για κλειστή διαδικασία, διαδικασία με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικό διάλογο, στην περίπτωση που γίνεται χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά, να συμμετάσχουν στο διάλογο ή να διαπραγματευτούν, ο ελάχιστος αριθμός και, ενδεχομένως, ο μέγιστος προβλεπόμενος αριθμός υποψηφίων και τα αντικειμενικά κριτήρια που θα εφαρμοστούν για την επιλογή του εν λόγω αριθμού υποψηφίων.
21. Τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 48 και τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης: «η χαμηλότερη τιμή» ή «η πλέον συμφέρουσα προσφορά από οικονομική άποψη προσφορά». Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή τα κριτήρια κατά φθίνουσα τάξη σπουδαιότητας αναφέρονται εφόσον δεν περιλαμβάνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων ή, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, στο περιγραφικό έγγραφο.
22. Ενδεχομένως, ημερομηνία ή ημερομηνίες δημοσίευσης της προκαταρκτικής προκήρυξης σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές δημοσίευσης που αναφέρονται στο Παράρτημα VI, ή δήλωση ότι δεν έγινε τέτοια δημοσίευση.
23. Ημερομηνία αποστολής της παρούσας γνωστοποίησης.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΑΦΘΕΙΣΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1. Επωνυμία και διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.
2. Επιλεγείσα διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Σε περίπτωση διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 27), αιτιολόγηση της επιλογής αυτής.
3. Συμβάσεις έργων: φύση και έκταση των εργασιών.
Συμβάσεις προμηθειών: είδος και ποσότητα των προϊόντων που παραδόθηκαν, κατά περίπτωση, ανά προμηθευτή· αριθμός αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
Συμβάσεις υπηρεσιών: κατηγορία και περιγραφή των υπηρεσιών· αριθμός αναφοράς της ονοματολογίας CPV· ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.
4. Ημερομηνία σύναψης της σύμβασης.
5. Κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης.
6. Αριθμός των παραληφθεισών προσφορών.
7. Όνομα και διεύθυνση του ή των αναδόχων.

8. Τιμή ή κλίμακα των τιμών (ελάχιστη/μέγιστη) που καταβλήθηκαν.
9. Αξία της (των) επιλεγείσας(-ών) προσφοράς(-ών) ή υψηλότερη και χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης.
10. Κατά περίπτωση, τμήμα της σύμβασης που θα ανατεθεί με υπεργολαβία σε τρίτους.
11. Ενδεχομένως, τους λόγους που δικαιολογούν διάρκεια της συμφωνίας- πλαίσιο που υπερβαίνει τα επτά έτη.
12. Ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης διαγωνισμού σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές δημοσίευσης που αναφέρονται στο παράρτημα VI.
13. Ημερομηνία αποστολής της παρούσας γνωστοποίησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

(Άρθρο 53)

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ
ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 53**

1. Επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση του αναδόχου ή, αν δεν συμπίπτουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να ζητηθούν συμπληρωματικές πληροφορίες.
2. (α) Τόπος εκτέλεσης/ υλοποίησης των έργων, τόπος παράδοσης των προϊόντων ή τόπος παροχής των υπηρεσιών.
 (β) Φύση, ποσότητα και έκταση των εργασιών· γενικά χαρακτηριστικά του έργου, αριθμός (-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
 (γ) Φύση των προς παράδοση προϊόντων, με επισήμανση ιδίως εάν η υποβολή προσφορών ζητείται για την αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή για συνδυασμό αυτών, αριθμός (-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
 (δ) Κατηγορία και περιγραφή των υπηρεσιών. Αριθμός/οί αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
3. Οποιαδήποτε καθορισμένη προθεσμία περάτωσης.
4. Όνομα και διεύθυνση του οργάνου από το οποίο δύνανται να ζητηθούν οι τεχνικές προδιαγραφές και τα συμπληρωματικά έγγραφα.
5. (α) Προθεσμία παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής και/ή παραλαβής προσφορών.
 (β) Διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται οι εν λόγω αιτήσεις.
 (γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να έχουν συνταχθεί.
6. Κάθε απαιτούμενη κατάθεση ή εγγύηση.
7. Αντικειμενικά κριτήρια που θα εφαρμοστούν για την επιλογή των υπεργολάβων όσον αφορά την προσωπική τους κατάσταση ή την αξιολόγηση της προσφοράς τους.
8. Οποιοσδήποτε άλλες πληροφορίες.
9. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

(Άρθρα 31, 33 και 34)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

1. Δημοσίευση των προκηρύξεων:

- (α) Οι προκηρύξεις που αναφέρονται στα άρθρα 31 και 53 αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς ή τους αναδόχους στην Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τη μορφή που προβλέπεται στο άρθρο 33. Τη μορφή αυτή τηρούν επίσης οι αναφερόμενες στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 31 προκαταρκτικές προκηρύξεις που δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του παρόντος Παραρτήματος, καθώς και η γνωστοποίηση της εν λόγω δημοσίευσης.

Οι προκηρύξεις που αναφέρονται στα άρθρα 31 και 53 δημοσιεύονται από την Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή από τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» σύμφωνα με την παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 31.

Οι αναθέτουσες αρχές ή οι αναθέτοντες φορείς δύνανται, επιπλέον, να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές μέσω του Διαδικτύου στο «προφίλ αγοραστή», όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του παρόντος Παραρτήματος.

- (β) Η Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα τη βεβαίωση της δημοσίευσης που αναφέρεται στο εδάφιο (8) του άρθρου 33.

2. Δημοσίευση πρόσθετων πληροφοριών:

Το «προφίλ αγοραστή» δύναται να περιλαμβάνει τις προκαταρκτικές προκηρύξεις που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 31, πληροφορίες για τις τρέχουσες προσκλήσεις υποβολής προσφορών, τις προγραμματιζόμενες αγορές, τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί, τις διαδικασίες που έχουν ακυρωθεί καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη γενική πληροφορία, όπως τον αρμόδιο λειτουργό επικοινωνίας, τον αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, την ταχυδρομική διεύθυνση και την ηλεκτρονική διεύθυνση.

3. Μορφή και λεπτομέρειες σχετικά με την ηλεκτρονική διαβίβαση των προκηρύξεων:
Η μορφή και οι λεπτομέρειες διαβίβασης των προκηρύξεων με ηλεκτρονικά μέσα είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση Διαδικτύου «<http://simap.europa.eu>».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

(Άρθρο 41)

ΜΗΤΡΩΑ¹ΜΕΡΟΣ Α
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ

Τα επαγγελματικά μητρώα καθώς και οι αντίστοιχες δηλώσεις και πιστοποιητικά σε κάθε κράτος μέλος είναι τα ακόλουθα·

στο Βέλγιο, το «Registre du commerce»/«Handelsregister»·

στη Βουλγαρία, το «Търговски регистър»·

στην Τσεχική Δημοκρατία, το «obchodní rejstřík»·

στη Δανία, το «Erhvervs- og Selskabsstyrelsen»·

στη Γερμανία, το «Handelsregister» και το «Handwerksrolle»·

στην Εσθονία, το «Registrite ja Infosüsteemide Keskus»·

στην Ιρλανδία: ο εργολήπτης μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies» ή το «Registrar of Friendly Societies» ή, σε διαφορετική περίπτωση, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι ο εργολήπτης δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία·

στην Ελλάδα: το «Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων - ΜΕΕΠ» του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ)·

στην Ισπανία, το «Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado»·

στη Γαλλία, το «Registre du commerce et des sociétés» και το «Répertoire des métiers»·

στην Ιταλία, το «Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato»·

στην Κύπρο, ο εργολήπτης μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό του «Council for the Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων)» σύμφωνα με το νόμο περί εγγραφής και ελέγχου εργοληπτών οικοδομικών και τεχνικών έργων,

στη Λετονία, το «Uzņēmumu reģistrs» («μητρώο επιχειρήσεων»)·

στη Λιθουανία, το «Juridinių asmenų registras»·

στο Λουξεμβούργο, το «Registre aux firmes», και το «Rôle de la chambre des métiers»·

στην Ουγγαρία, το «Cégnyilvántartás», το «egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása»·

στη Μάλτα, ο εργολήπτης παρέχει το σχετικό «numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc», ή, εφόσον πρόκειται για εταιρική σχέση ή εταιρεία, το σχετικό αριθμό καταχώρισης που έχει εκδοθεί από τη μαλτέζικη αρχή για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·

στις Κάτω Χώρες, το «Handelsregister»·

στην Αυστρία, το «Firmenbuch», το «Gewerberegister» και τα «Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern»·

¹ Για τους σκοπούς του άρθρου 41, ο όρος «μητρώο» σημαίνει μητρώο που περιλαμβάνεται στο παρόν Παράρτημα και, σε περίπτωση που έχουν επέλθει τροποποιήσεις σε εθνικό επίπεδο, το μητρώο όπως τροποποιήθηκε ή αντικαταστάθηκε. Το παρόν Παράρτημα είναι απλώς ενδεικτικό και δεν προδικάζει τη συμβατότητα των μητρώων αυτών με το Ευρωπαϊκό δίκαιο για την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

στην Πολωνία, το «Krajowy Rejestr Sądowy» εθνική γραμματεία·
στην Πορτογαλία, το «Instituto da Construção e do Imobiliário» (INCI)·
στη Ρουμανία, το «Registru Comerțului»·
στη Σλοβενία, το «Sodni register» και το «obrtni register»·
στη Σλοβακία, το «Obchodný register»·
στη Φινλανδία, το «Kaupparekisteri»/»Handelsregistret»·
στη Σουηδία, το «aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren»·
στο Ηνωμένο Βασίλειο: ο εργολήπτης μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies» ή, σε διαφορετική περίπτωση, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι ο εργολήπτης δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία.

ΜΕΡΟΣ Β ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα και οι αντίστοιχες δηλώσεις και πιστοποιητικά είναι τα ακόλουθα-

στο Βέλγιο, το «Registre du commerce»/»Handelsregister»·
στη Βουλγαρία, το «Търговски регистър»·
στην Τσεχική Δημοκρατία, το «obchodní rejstřík»·
στη Δανία, το «Erhvervs- og Selskabsstyrelsen»·
στη Γερμανία, το «Handelsregister» και το «Handwerksrolle»·
στην Εσθονία, το «Registrite ja Infosüsteemide Keskus»·
στην Ελλάδα, το «Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο» και το «Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού»·
στην Ισπανία, το «Registro Mercantil» ή, στην περίπτωση μη καταχωρημένων σε μητρώο προσώπων, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το εν λόγω πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το επάγγελμα αυτό·
στη Γαλλία, το «Registre du commerce et des sociétés» και το «Répertoire des métiers»·
στην Ιρλανδία, ο προμηθευτής μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies» ή το «Registrar of Friendly Societies», το οποίο πιστοποιεί ότι έχει συστήσει εταιρεία ή είναι καταχωρημένος σε εμπορικό μητρώο ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένο, σε συγκεκριμένο τόπο, υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία·
στην Ιταλία, το «Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato» και το «Registro delle Commissioni provinciali per l'artigianato»·
στην Κύπρο, ο προμηθευτής μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies and Official Receiver» Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη) ή, διαφορετικά, βεβαίωση στην οποία να διευκρινίζεται ότι ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία·
στη Λετονία, το «Uzņēmumu reģistrs» («μητρώο επιχειρήσεων»)·
στη Λιθουανία, το «Juridinių asmenų registras»·
στο Λουξεμβούργο, το «Registre aux firmes», και το «Rôle de la chambre des métiers»·
στην Ουγγαρία, το «Cégnyilvántartás», το «egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása»·

στη Μάλτα: ο προμηθευτής προσκομίζει το σχετικό «numru ta' registrazzjoni tat- Taxxa tal- Valur Miżjud (VAT) u n- numru tal-licenzja ta' kummerc», ή, εφόσον πρόκειται για εταιρική σχέση ή εταιρεία, το σχετικό αριθμό καταχώρισης που έχει εκδοθεί από τη μαλτέζικη αρχή για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·

στις Κάτω Χώρες, το «Handelsregister»·

στην Αυστρία, το «Firmenbuch», το «Gewerberegister» και τα «Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern»·

στην Πολωνία, το «Krajowy Rejestr Sądowy» (εθνική γραμματεία)·

στην Πορτογαλία, το «Registo nacional das Pessoas Colectivas»·

στη Ρουμανία, το «Registru Comerțului»·

στη Σλοβενία, το «Sodni register» και το «obrtni register»·

στη Σλοβακία, το «Obchodný register»·

στη Φινλανδία, το «Kaupparekisteri»/»Handelsregistret»·

στη Σουηδία, το «aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren»·

στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο προμηθευτής μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies», το οποίο βεβαιώνει ότι έχει συστήσει εταιρεία ή ότι είναι εγγεγραμμένος σε μητρώο ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία.

ΜΕΡΟΣ Γ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα και οι αντίστοιχες δηλώσεις και πιστοποιητικά είναι τα ακόλουθα·

στο Βέλγιο, το «Registre du commerce/Handelsregister» και τα «Ordres professionnels - /Beroepsorden»·

στη Βουλγαρία, το «Търговски регистър»·

στην Τσεχική Δημοκρατία, το «obchodní rejstřík»·

στη Δανία, το «Erhvervs- og Selskabsstyrelsen»·

στη Γερμανία, το «Handelsregister», το «Handwerksrolle», το «Vereinsregister», το «Partnerschaftsregister» και τα «Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder»·

στην Εσθονία, το «Registrite ja Infosüsteemide Keskus»·

στην Ιρλανδία, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό εκδοθέν από το «Registrar of companies», ή το «Registrar of Friendly Societies» ή, εάν ελλείψει αυτού, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στην χώρα όπου είναι εγκατεστημένο, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία·

στην Ελλάδα, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προβεί σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος· στις περιπτώσεις που προβλέπει η ισχύουσα εθνική νομοθεσία, για την παροχή υπηρεσιών μελετών όπως αναφέρεται στο Παράρτημα Ι, τα επαγγελματικά μητρώα είναι το «Μητρώο Μελετητών» και το «Μητρώο Γραφείων Μελετών»·

στην Ισπανία, το «Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado»·

στη Γαλλία, το «Registre du commerce et des sociétés» και το «Répertoire des métiers»·

στην Ιταλία, το «Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato», το «Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato», ή το «Consiglio nazionale degli ordini professionali»·

στην Κύπρο, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies and Official Receiver» Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη) ή, διαφορετικά, βεβαίωση στην οποία να διευκρινίζεται ότι ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία·

στη Λετονία, το «Uzņēmumu reģistrs» («μητρώο επιχειρήσεων»)·

στη Λιθουανία, το «Juridinių asmenų registras»·

στο Λουξεμβούργο, το «Registre aux firmes», και το «Rôle de la chambre des métiers»·

στην Ουγγαρία, το «Cégnyilvántartás», το «egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása», ορισμένα «szakmai kamarák nyilvántartása» ή, στις περιπτώσεις ορισμένων δραστηριοτήτων, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι επιτρέπεται στο εν λόγω πρόσωπο να ασκεί τη συγκεκριμένη εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα·

ο πάροχος υπηρεσιών προσκομίζει το σχετικό «numru ta' registrazzjoni tat- Taxxa tal-Valur Mijjud VAT) u n- numru tallicenzja ta' kummerc» ή, εφόσον πρόκειται για εταιρική σχέση ή εταιρεία, το σχετικό αριθμό καταχώρισης που έχει εκδοθεί από τη μαλτέζικη αρχή για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·

στις Κάτω Χώρες, το «Handelsregister»,

στην Αυστρία, το «Firmenbuch», το «Gewerberegister» και τα «Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern»·

στην Πολωνία, το «Krajowy Rejestr Sądowy» (εθνική γραμματεία)·

στην Πορτογαλία, το «Registro nacional das Pessoas Colectivas»·

στη Ρουμανία, το «Registrul Comerțului»·

στη Σλοβενία, το «Sodni register» και το «obrtni register»·

στη Σλοβακία, το «Obchodný register»·

στη Φινλανδία, το «Kaupparekisteri»/»Handelsregistret»·

στη Σουηδία, το «aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren»·

στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of companies» ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το εν λόγω πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το συγκεκριμένο επάγγελμα, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII
(Άρθρο 37)**

**ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ
ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**

Τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών πρέπει τουλάχιστον να διασφαλίζουν, με τα κατάλληλα τεχνικά μέσα και διαδικασίες, ότι-

- (α) οι ηλεκτρονικές υπογραφές σχετικά με τις αιτήσεις συμμετοχής και τις προσφορές είναι σύμφωνες προς τις εθνικές διατάξεις που έχουν θεσπισθεί κατ' εφαρμογή της οδηγίας 1999/93/ΕΚ,
- (β) μπορεί να καθορισθεί με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών,
- (γ) μπορεί να διασφαλίζεται ευλόγως ότι κανείς δεν μπορεί να έχει πρόσβαση στις διαβιβαζόμενες δυνάμει των ως άνω απαιτήσεων πληροφορίες πριν από τις προκαθορισμένες καταληκτικές ημερομηνίες,
- (δ) σε περίπτωση παραβίασης της εν λόγω απαγόρευσης πρόσβασης, μπορεί να διασφαλισθεί ευλόγως ότι η παραβίαση είναι σαφώς ανιχνεύσιμη,
- (ε) μόνον τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να καθορίζουν ή να τροποποιούν τις ημερομηνίες αποσφράγισης των παραληφθεισών πληροφοριών,
- (στ) η πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των υποβληθέντων στοιχείων, κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης, είναι δυνατή μόνον με ταυτόχρονες ενέργειες των εξουσιοδοτημένων προσώπων,
- (ζ) η πρόσβαση στις διαβιβαζόμενες πληροφορίες με ταυτόχρονες ενέργειες των εξουσιοδοτημένων προσώπων είναι δυνατή μόνον μετά την προκαθορισμένη ημερομηνία,
- (η) στις πληροφορίες που παρελήφθησαν και αποσφραγίσθηκαν κατ' εφαρμογή των εν λόγω απαιτήσεων έχουν πρόσβαση μόνον τα πρόσωπα τα εξουσιοδοτημένα να λάβουν γνώση.

Ο περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημασίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 174(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΟΝ
ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΝΟΜΟ ΤΟΥ 2010

Για σκοπούς μεταφοράς των διατάξεων των άρθρων 55 μέχρι 64 της πράξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο-

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L216,
20.8.2009,
σ.76.

«Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

104(Ι) του 2010.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμο του 2010 (που στο εξής θα αναφέρεται ως ο «βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα διαβάζονται μαζί ως οι περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμοι του 2010 και 2011.

Τροποποίηση
του αναλυτικού
τίτλου στην
επικεφαλίδα του
βασικού νόμου
τόσο πριν όσο

2. Ο αναλυτικός τίτλος στην επικεφαλίδα του βασικού νόμου, τόσο πριν όσο και μετά την κατάταξη των άρθρων τροποποιείται με την αντικατάσταση της λέξης «ΚΑΙ», αμέσως μετά από τη φράση «ΣΤΟ ΝΟΜΟ 11(Ι)/2006» (δεύτερη γραμμή), με το σημείο του κόμματος και με την προσθήκη, αμέσως μετά τη φράση «ΣΤΟ

και μετά την
κατάταξη
άρθρων.

NOMO 12(I)/2006» (τρίτη γραμμή), της φράσης «ΚΑΙ ΤΗΣ
ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ
~~12~~(I)/2011».

Τροποποίηση
του άρθρου 2
του βασικού
νόμου.

3. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την τροποποίηση του εδαφίου (1) αυτού –

(i) με την προσθήκη στον ορισμό του όρου «η περί
σύναψης δημοσίων συμβάσεων νομοθεσία», αμέσως
μετά από τη φράση «το Νόμο 12(I)/2006» (δεύτερη
γραμμή), του σημείου του κόμματος και ακολούθως
της φράσης «το Νόμο ~~12~~(I)/2011» και

(ii) με την ένθεση, στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, του
ακόλουθου νέου όρου και του ορισμού του:

«~~12~~(I) του 2011. «Νόμος ~~12~~(I) του 2011» σημαίνει τον
περί του Συντονισμού των
Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων
Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και
Παροχής Υπηρεσιών που
Συνάπτονται από Αναθέτουσες
Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους
Τομείς της Άμυνας και της
Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα
Νόμο του 2011, όπως εκάστοτε
τροποποιείται ή αντικαθίσταται».

(β) με την προσθήκη στο εδάφιο (2) αυτού, αμέσως μετά από τη
φράση «ο Νόμος 12(I)/2006» (τρίτη γραμμή) και πριν από το
σημείο του κόμματος, της φράσης «ή ο Νόμος ~~12~~(I)/2011».

Τροποποίηση
του άρθρου 3
τού βασικού
νόμου.

4. Το άρθρο 3 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της τελείας στο τέλος της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1) αυτού με άνω τελεία και την προσθήκη, αμέσως μετά από την παράγραφο (γ), της ακόλουθης νέας παραγράφου (δ):

«(δ) σε σχέση με τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου ~~173~~(I)/2011.»

- (β) με την προσθήκη στο τέλος της παραγράφου (α) του εδαφίου (2), πριν την άνω τελεία, του σημείου του κόμματος και της ακόλουθης φράσης «καθώς και τις συμβάσεις και τις συμφωνίες πλαίσιο, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Νόμου ~~173~~(I)/2011».

Τροποποίηση
του άρθρου 21
του βασικού
νόμου.

5. Το άρθρο 21 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση του σύνδεσμου «και» στο τέλος της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (α) του εδαφίου (3) αυτού, με το διαζευκτικό «ή»·
- (β) με την προσθήκη στην παράγραφο (α) του εδαφίου (3) αυτού, αμέσως μετά από την υποπαράγραφο (ii), της ακόλουθης νέας υποπαραγράφου (iii):

«(iii) συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων για τη λήψη

της απόφασης όπως προβλέπεται στο εδάφιο (2) του άρθρου 36 του Νόμου ~~13~~(1)/2011, με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (3) του ιδίου άρθρου, και».

Τροποποίηση
του άρθρου 23
του βασικού
νόμου.

6. Το άρθρο 23 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της τελείας, στο τέλος της παραγράφου (δ), με άνω τελεία και με την προσθήκη, αμέσως μετά από την παράγραφο (δ), της ακόλουθης νέας παραγράφου (ε):

«(ε) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο, όπως προβλέπει το άρθρο 29 του Νόμου ~~13~~(1)/2011:

Νοείται ότι, οι προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 22 εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που καλύπτονται από την υποπαράγραφο (ii) της παραγράφου (β) του εδαφίου (4) του άρθρου 29.».

Τροποποίηση
του άρθρου 26
του βασικού
νόμου.

7. Το άρθρο 26 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της τελείας στο τέλος της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) με άνω τελεία και με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (β) του ιδίου εδαφίου, της ακόλουθης νέας παραγράφου (γ):

«(γ) (i) η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δημοσίευσε απόφαση ανάθεσης σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 31(3), 32 και 33 του Νόμου ~~13~~(1)/2011, εφόσον η δημοσίευση αυτή περιλαμβάνει αιτιολόγηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη

- (ii) δημοσίευση προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες ή υποψηφίους σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης, κατά τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (2) του άρθρου 36 του Νόμου ~~12~~(I)/2011, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων, με την επιφύλαξη του εδαφίου (3) του ιδίου άρθρου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 29
του βασικού
νόμου.

8. Το εδάφιο (2) του άρθρου 29 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την προσθήκη στην εισαγωγική πρόταση αυτού, αμέσως μετά από τη φράση «του άρθρου 34 του Νόμου 12(I)/2006» (δεύτερη μέχρι τρίτη γραμμή), της φράσης «ή της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (β) του εδαφίου (4) του άρθρου 29 του Νόμου ~~12~~(I)/2011» και
- (β) με την τροποποίηση της παραγράφου (α) αυτού με την προσθήκη, αμέσως μετά από τη φράση «του άρθρου 47 του Νόμου 12(I)/2006» (τέταρτη γραμμή) και πριν από το σημείο του κόμματος, της φράσης «ή το εδάφιο (2) του άρθρου 36 του Νόμου ~~12~~(I)/2011».

Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 175(Ι) του 2011

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ, ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ
ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2006 ΚΑΙ 2011**

Για σκοπούς μεταφοράς των διατάξεων του άρθρου 70 της πράξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο-

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 216,
20.8.2009,
σ.76.

«Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

11(Ι) του 2006
39(Ι) του 2011.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμους του 2006 και 2011 (που στο εξής θα αναφέρονται ως ο «βασικός νόμος») και ο βασικός

νόμος και ο παρών Νόμος θα διαβάζονται μαζί ως οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμοι του 2006 μέχρι (Αρ. 2) του 2011.

Προσθήκη νέου άρθρου 21Α στο βασικό νόμο.

2. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά από το άρθρο 21 αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου 21Α:

«Συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. 112(Ι) του 2011.

21Α. Ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται –

- (α) στις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2011·
- (β) στις συμβάσεις, αι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του αναφερόμενου στην παράγραφο (α) Νόμου δυνάμει των άρθρων 9, 12 και 13 του εν λόγω Νόμου.».

Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 176(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ
ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ
ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2006 ΜΕΧΡΙ 2011

Για σκοπούς μεταφοράς των διατάξεων του άρθρου 71 της πράξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο-

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 216,
20.8.2009,
σ. 76.

«Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από ανοθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

12(Ι) του 2006
91(Ι) του 2010
40(Ι) του 2011.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμους του 2006 μέχρι 2011 (που στο εξής θα αναφέρονται ως ο «βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα διαβάζονται μαζί ως οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για

Συναφή Θέματα Νόμοι του 2006 μέχρι (Αρ. 2) του 2011.

Αντικατάσταση
του άρθρου 10
του βασικού
νόμου.

2. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 10 αυτού με το ακόλουθο νέο άρθρο:

«Συμβάσεις
στους τομείς
της άμυνας
και της
ασφάλειας.

173(1) του 2011.

10. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 346 της Συνθήκης, ο παρών Νόμος εφαρμόζεται στις συμβάσεις που συνάπτονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, με εξαίρεση:

- (α) τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2011·
- (β) τις συμβάσεις, οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του αναφερόμενου στην παράγραφο (α) Νόμου δυνάμει των άρθρων 9, 12 και 13 του εν λόγω Νόμου.».

Ο περί Επιβολής Ειδικού Τέλους επί των Χρηματιστηριακών Συναλλαγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 177(Ι) του 2011

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΕΛΟΥΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΝΟΜΟ**

Συνοπτικός τίτλος.	1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Επιβολής Ειδικού Τέλους επί των Χρηματιστηριακών Συναλλαγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Επιβολής Ειδικού Τέλους επί των Χρηματιστηριακών Συναλλαγών Νόμους του 1999 έως 2009 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Επιβολής Ειδικού Τέλους επί των Χρηματιστηριακών Συναλλαγών Νόμοι του 1999 έως 2011.
161(Ι) του 1999	
167(Ι) του 2001	
28(Ι) του 2002	
92(Ι) του 2002	
231(Ι) του 2002	
187(Ι) του 2003	
60(Ι) του 2005	
150(Ι) του 2005	
192(Ι) του 2007	
192(Ι) του 2009.	
Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου.	2. Το άρθρο 8 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της φράσης (πρώτη και δεύτερη γραμμή) «31 ^η Δεκεμβρίου 2011» με τη φράση «30 ^η Ιουνίου 2012».

Ο περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 178(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΟΠΛΩΝ ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.	1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 και 113(Ι) του 2004 θα διαβάζεται μαζί με τους περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων 91(Ι) του 2005 Όπλων Νόμους του 2004 έως 2011 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα 56(Ι) του 2007 αναφέρονται μαζί ως οι περί Πυροβόλων και Μη Πυροβόλων 32(Ι) του 2011. Όπλων Νόμοι του 2004 έως (Αρ. 2) του 2011.
Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου.	2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από τον ορισμό του όρου «αεροβόλο» της φράσης «αλλά δεν περιλαμβάνει αεροβόλο πιστόλι» (πέμπτη γραμμή) από τη φράση «καθώς επίσης και αεροβόλο πιστόλι ή περίστροφο».
Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου.	3. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως: (α) Με την αντικατάσταση στο εδάφιο (1) αυτού της φράσης «των εδαφίων (2) και (3)» με τη φράση «των εδαφίων (2), (3) και (3Α)» και (β) με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (3) αυτού, του ακόλουθου νέου εδαφίου 3Α: «(3Α) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, όταν για εμπορικούς σκοπούς διενεργείται- (α) μεταφορά από κράτος μέλος στη Δημοκρατία με

σκοπό μόνο τη μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος ή την εξαγωγή,

(β) εισαγωγή με σκοπό μόνο τη μεταφορά σε κράτος μέλος ή την επανεξαγωγή

πυροβόλων όπλων ή πυρομαχικών της Κατηγορίας Γ, που χρησιμοποιούνται ως κυνηγετικά ή αεροβόλου διαμετρήματος πέραν των 4.5 χιλιοστωμέτρων και των προσαρτημάτων τους, θα εφαρμόζεται η εκάστοτε ισχύουσα τελωνειακή νομοθεσία, υπό την προϋπόθεση ότι θα γίνεται σχετική δήλωση με βάση την υπό αναφορά νομοθεσία και ο Διευθυντής Τμήματος Τελωνείων θα επιτρέπει ανάλογη μεταχείριση, νοουμένου ότι τα εν λόγω όπλα ή πυρομαχικά ή προσαρτήματα μέχρι τη μεταφορά σε κράτος μέλος ή εξαγωγή ή επανεξαγωγή τους θα παραδίδονται σε αποθήκες προσωρινής εναπόθεσης που ευρίσκονται εντός λιμανιού ή αεροδρομίου της Δημοκρατίας ή θα αποθηκεύονται σε εγκεκριμένες αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης, υπό τους όρους και τη διαδικασία που καθορίζει ο Διευθυντής σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία:

Νοείται ότι σε περίπτωση μη δήλωσης των υπό αναφορά όπλων, πυρομαχικών ή προσαρτημάτων τους, όπως προβλέπεται ανωτέρω, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ισχύουσας τελωνειακής νομοθεσίας αναφορικά με την κατάσχεση προς δήμευση.».

Τροποποίηση 4. Το εδάφιο (4) του άρθρου 5 του βασικού νόμου τροποποιείται του άρθρου 5 του ως ακολούθως:
 βασικού νόμου.

- (α) Με την αντικατάσταση της τελείας, στο τέλος της υποπαραγράφου (iv) της παραγράφου (γ) αυτού, με άνω και κάτω τελεία και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης επιφύλαξης:

«Νοείται ότι ο Αρχηγός Αστυνομίας δύναται να ζητήσει την προσκόμιση ιατρικού πιστοποιητικού ικανότητας από κυβερνητικό ιατρό, όταν πρόκειται για άτομα που κατά τη γνώμη του δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για απόκτηση άδειας ή συνέχιση κατοχής όπλου.» και

- (β) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (ε) αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου (εε):

«(εε) Σε περίπτωση που πρόσωπο κατηγορείται για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο (δ) του παρόντος άρθρου και είναι κάτοχος άδειας ξένης κατοχής, δυνάμει του άρθρου 41 του παρόντος Νόμου, η άδεια αυτή αναστέλλεται και παραδίδεται στον Αρχηγό Αστυνομίας μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης στο Δικαστήριο και ανάλογα με το αποτέλεσμα της ποινικής διαδικασίας είτε παύει η αναστολή της εν λόγω άδειας και αυτή επιστρέφεται στον κατόχό της είτε καταργείται.».

Τροποποίηση
του άρθρου 7 του
βασικού νόμου.

5. Το άρθρο 7 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με τη διαγραφή της άνω και κάτω τελείας στο τέλος της πρώτης επιφύλαξης του εδαφίου (1) αυτού και την προσθήκη, αμέσως μετά, της φράσης «και της

υποπαραγράφου (vii) της παραγράφου (β) του εδαφίου (3) του παρόντος άρθρου:»·

- (β) με την αντικατάσταση της παραγράφου (α) του εδαφίου (3) με την ακόλουθη νέα παράγραφο:

«(α) Σε περίπτωση που υποβάλλεται στον Αρχηγό Αστυνομίας αίτηση δυνάμει του εδαφίου (2), ο Αρχηγός Αστυνομίας, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, εξετάζει την αίτηση, αποφασίζει επ'αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και κοινοποιεί γραπτώς την απόφασή του στον αιτητή:

Νοείται ότι, σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της εν λόγω προθεσμίας, η άδεια θα θεωρείται ως μη χορηγηθείσα και ο αιτητής θα έχει δικαίωμα προσφυγής δυνάμει του άρθρου 48 του παρόντος Νόμου, χωρίς την απαιτούμενη επίδοση ειδοποίησης από τον Αρχηγό Αστυνομίας.»· και

- (γ) με την προσθήκη, στην παράγραφο (β) του εδαφίου (3) αυτού, της ακόλουθης νέας υποπαραγράφου (vii):

«(vii) εφόσον πρόκειται για πολίτη της Δημοκρατίας, έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από αυτές, όχι όμως για λόγους ψυχικής υγείας.».

Τροποποίηση
του άρθρου 28
του βασικού
νόμου.

6. Το άρθρο 28 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, στην παράγραφο (α) του εδαφίου (3) αυτού, αμέσως μετά τη λέξη «κυνηγίου» (πέμπτη γραμμή), της φράσης «ναουμένου ότι το πρόσωπο που αναφέρεται στο εδάφιο (2) είναι κάτοχος άδειας κυνηγίου σε ισχύ,».

Τροποποίηση
του άρθρου 29
του βασικού
νόμου.

7. Η παράγραφος (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 29 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη φράση «μη πυροβόλο» (πρώτη γραμμή), της φράσης «ή συλλεκτικό».

Τροποποίηση
του Πρώτου
Παραρτήματος
του βασικού
νόμου.

8. Το Πρώτο Παράρτημα του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την προσθήκη στην αρχή του σημείου I, αμέσως πιο πάνω από την Κατηγορία Α αυτού, της φράσης «Κατηγορίες Πυραβόλων Όπλων»·

(β) με τη διαγραφή της τελείας στο τέλος της Κατηγορίας Δ του σημείου I αυτού και την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «δύο» (δεύτερη γραμμή), της φράσης «και το μήκος των καννών δεν είναι πιο μικρό από 60 εκατοστά ή 24 ίντρες.» και

(γ) με την αντικατάσταση στο υποσημείο (α) του σημείου IV αυτού, του ορισμού του όρου «βραχύ πυροβόλο όπλο», από τον ακόλουθο νέο ορισμό:

«βραχύ πυροβόλο όπλο» σημαίνει πυροβόλο όπλο του οποίου η κάννη δεν υπερβαίνει τα 60 εκατοστά ή τις 24 ίντρες».

Ο περί Εγγραφής Γεωπόνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 179(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΝΟΜΟ

Για σκοπούς διασφάλισης πλήρους συμβατότητας με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο-

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 255,
30.09.2005,
σ. 22.

«Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων»,

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 376,
27.12.2006,
σ. 36.

«Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

32 του 1987
40 του 1988
25 του 1991
17(Ι) του 2000
150(Ι) του 2004.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγραφής Γεωπόνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμους του 1987 έως 2004 (που στη συνέχεια θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμοι του 1987 έως 2011.

Τροποποίηση
του άρθρου 2
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση του ορισμού του όρου «άσκηση γεωπονίας» με τον ακόλουθο νέο ορισμό:

«άσκηση γεωπονίας» σημαίνει την άσκηση γεωπονίας, όπως περιγράφεται στο άρθρο 2Α.».

Τροποποίηση
του βασικού
νόμου με την
προσθήκη νέου
άρθρου 2Α.

3. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, ομέσως μετά το άρθρο 2 αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου 2Α:

«Άσκηση
γεωπονίας.

2Α. Άσκηση γεωπονίας είναι η παροχή υπηρεσιών συμβούλου, εκτιμητή, εμπειρογνώμονος, μελετητή, επιβλέποντος επί θεμάτων που αφορούν δραστηριότητες γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής και περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

(α) Παροχή τεχνικών και τεχνοοικονομικών συμβουλών, εκπόνηση γεωργικών ζωοτεχνικών και γεωργοεδαφολογικών μελετών, εγγείων βελτιώσεων

που αφορούν τη γεωργία και τη διαμόρφωση του τοπίου, μελετών χρήσης ύδατος στη γεωργία και συστημάτων άρδευσης.

- (β) διενέργεια ελέγχων, εκτιμήσεων, αξιολογήσεων, πιστοποιήσεων και πραγματογνωμοσυιών -
- (i) επί της αξίας των γεωργικών εκτάσεων, της ηρτημένης εσοδείας, της αναμενόμενης γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής και της αξίας του φυτικού και ζωικού πάγιου κεφαλαίου,
  - (ii) επί της γενετικής βελτίωσης των φυτών και της καταλληλότητας σπόρων, σποροφύτων, δενδρυλλίων, οπωροφόρων δένδρων και του κάθε λογής γεωργοφυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού και επί της γενετικής και βελτιωτικής αξίας ζώων,
  - (iii) επί της καταλληλότητας χώρων αποθήκευσης γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων, σταθερών ή κινητών, εκτός από τον έλεγχο υγιεινής,
  - (iv) επί των θρεπτικών αναγκών και της σίτισης όλων των ζώων και της καταλληλότητας για κάθε είδος ζώου κάθε είδους ζωοτροφών, προσθετικών των ζωοτροφών και διαιτητικών παραγόντων, καθώς και τη σύνταξη των αντίστοιχων εκθέσεων,
  - (v) επί της αναγνώρισης και ταυτοποίησης φυτών, φυτικών προϊόντων και φυλών ζώων.
- (γ) οργάνωση και επίβλεψη της διεξαγωγής εργασιών χημικής, βιολογικής και ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας για καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών ή ζιζανίων των καλλιεργειών σε συστήματα συμβατικής, ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας και χώρων αστικού και περιαστικού πρασίνου, καθώς και απεντομώσεων και απολυμάνσεων χώρων και μεταφορικών μέσων, που χρησιμοποιούνται για αποθήκευση ή μεταφορά φυτών και φυτικών προϊόντων, με όλες τις μεθόδους, περιλαμβανομένης και εκείνης του υποκαπνισμού.

- (δ) παραγωγή, τυποποίηση, υποσυσκευασία, εμπορία, διάθεση, διαφήμιση και ενημέρωση των χρηστών για λιπάσματα, φυτοφάρμακα και προϊόντα βιολογικής καταπολέμησης, εκτός από εκείνα που προορίζονται για κτηνιατρική χρήση·
- (ε) παροχή υπηρεσιών συμβούλου για την κατάρτιση και εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων, τον έλεγχο και την πιστοποίηση προϊόντων βιολογικών, ολοκληρωμένης διαχείρισης, ονομασίας προέλευσης, γεωγραφικής ένδειξης, καθώς και ειδικών προϊόντων·
- (στ) μελέτη και διαμόρφωση πάρκων, κήπων και χώρων πρασίνου και τη φυτοτεχνική διαμόρφωση αστικού και περιαστικού πρασίνου·

Νοείται ότι, οι πιο πάνω αναφερόμενες δράσεις δυνατόν να ασκούνται και από επιστήμονες συναφών με τη διαμόρφωση πρασίνου ειδικοτήτων·

- (ζ) γενετική βελτίωση φυτών και ζώων και βιοτεχνολογικές εφαρμογές στη γεωργία, κτηνοτροφία και γεωργικές βιομηχανίες·
- (η) διενέργεια ελέγχων εκτιμήσεων και συναφών εργασιών που αφορούν την ασφάλιση γεωργικών προϊόντων·
- (θ) βιολογικό και τοξικολογικό έλεγχο των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, έλεγχο υπολειμμάτων από τη χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών σε προϊόντα και στο περιβάλλον, σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους επιστήμονες·
- (ι) σύνταξη και υπογραφή μελετών για τη δημιουργία ή επέκταση ή και εκσυγχρονισμό γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων·
- (ια) συλλογή, αξιολόγηση, συντήρηση, πιστοποίηση και χρησιμοποίηση γενετικών πόρων·
- (ιβ) σύνταξη, διαχείριση και εφαρμογή αγροτουριστικών και αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων και γενικά προώθηση του αγροτουρισμού, με άλλους συναρμόδιους επιστήμονες·

- (ιγ) σχεδιασμό, οργάνωση, ίδρυση και λειτουργία εργατηρίων ποιοτικού-τεχνολογικού ελέγχου τροφίμων με άλλους συναρμόδιους επιστήμονες·
- (ιδ) παρακολούθηση της γεωργικής παραγωγής καθ' όλη τη διάρκεια της γεωργικής περιόδου, παρακολούθηση των παραγωγικών διαδικασιών στις γεωργοκτηνοτροφικές επιχειρήσεις, καθώς και πιστοποίηση των σχετικών διαδικασιών για την έκδοση πιστοποιητικών ολικής ποιότητας·
- (ιε) κατάρτισμό προγραμμάτων σίτισης ή και διατροφής για οποιοδήποτε είδος ζώου·
- (ιστ) διενέργεια ελέγχου της ποιότητας, προμήθειας και χρήσης των ζωοτροφών και των προσθετικών των ζωοτροφών·
- (ιζ) κατάρτισμό και διεκπεραίωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης στη γεωπονική επιστήμη·
- (ιη) κατάρτισμό και επίβλεψη εφαρμογής προγραμμάτων φυτοπροστασίας, θρέψης, άρδευσης και καλλιεργητικών φροντίδων σε υφιστάμενους και υπό διαμόρφωση χώρους αστικού και περιιαστικού πρασίνου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 3
του βασικού
νόμου.

4. Το εδάφιο (6) του άρθρου 3 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (στ) αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου (ζ):

«(ζ) Το Συμβούλιο δύναται να εκπροσωπεί τα μέλη του σε σώματα, επιτροπές ή άλλους φορείς ή και να λειτουργεί ως σύμβουλος του κράτους για θέματα που άπτονται της γεωπονικής επιστήμης και της αγροτικής ανάπτυξης.».

Τροποποίηση
του άρθρου 4
του βασικού
νόμου.

5. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την τροποποίηση του εδαφίου (1) αυτού ως ακολούθως:
  - (i) Με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (α) αυτού, του συνδέσμου «και»·
  - (ii) με τη διαγραφή της παραγράφου (β) αυτού· και

- (iii) με την αντικατάσταση της υποπαραγράφου (iii) της παραγράφου (γ) αυτού, με την ακόλουθη νέα υποπαραγράφο (iii):

31(Ι) του 2008.

«(iii) διαθέτει τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση της γεωπονίας στη Δημοκρατία, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου του 2008, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται»·

- (β) με την αντικατάσταση του εδαφίου (2) αυτού, με το ακόλουθο νέο εδάφιο:

76(Ι) του 2010.

«(2) Στην περίπτωση υποβολής αίτησης από πολίτες κρατών μελών, οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται, τηρουμένων των διατάξεων του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου του 2008, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται και του περί της Ελευθερίας Εγκατάστασης Παρόχων Υπηρεσιών και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Υπηρεσιών Νόμου του 2010, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.» και

- (γ) με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (2) αυτού, του ακόλουθου νέου εδαφίου (3):

«(3) Το Συμβούλιο υποχρεούται να απαντήσει στον αιτητή εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησής του:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που δεν υπάρξει οποιαδήποτε απάντηση εκ μέρους του Συμβουλίου εντός της πιο πάνω αναφερθείσας προθεσμίας, ο αιτητής εγγράφεται αυτόματα στο Μητρώο:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που η αίτηση εγγραφής δεν είναι πλήρης ή το Συμβούλιο ήθελε οποιοσδήποτε διευκρινήσεις και ο αιτητής ειδοποιηθεί επ' αυτού γραπτώς, η προθεσμία των τριών (3) μηνών που απαιτείται για την αυτόματη εγγραφή στο Μητρώο ανανεώνεται για άλλους τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία που ο αιτητής θα ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του Συμβουλίου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 11Γ
του βασικού

6. Το άρθρο 11Γ του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της φράσης «εγγεγραμμένος στο μητρώο γεωπόνων που παρέχουν υπηρεσίες»

νόμου.

(πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση «που παρέχει υπηρεσίες στη Δημοκρατία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11Α,».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου 15Α.

7. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 15 αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου 15Α:

«Διορισμός και εξουσίες εξουσιοδοτημένου λειτουργού.

15Α.-(1) Το Συμβούλιο δύναται να εξουσιοδοτεί γεωπόνο, εγγεγραμμένο στο Μητρώο (εφ' εξής καλούμενος «εξουσιοδοτημένος λειτουργός»), ο οποίος έχει την εξουσία σε οποιαδήποτε εύλογη ώρα και επιδεικνύοντας σχετική έγγραφη εξουσιοδότηση, να εισέρχεται σε οποιοδήποτε χώρο, εξαιρουμένης της οικίας, για σκοπούς συλλογής πληροφοριών, έρευνας και επιθεώρησης όταν υπάρχουν εύλογες υποψίες για παράβαση του παρόντος Νόμου, αναφορικά με την άσκηση γεωπονίας από πρόσωπα που δεν είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο, δεν είναι κάτοχοι ετήσιας άδειας που εκδίδεται από το Συμβούλιο και δεν έχουν δικαίωμα παροχής υπηρεσιών όπως προβλέπεται στο άρθρο 11Α.

(2) Ο εξουσιοδοτημένος λειτουργός, κατά την άσκηση των εξουσιών του δυνάμει του παρόντος Νόμου, δύναται να:

- (α) Ελέγχει βιβλία, έγγραφα και αρχεία στα οποία είναι καταχωρισμένες οποιοδήποτε πληροφορίες που καταδεικνύουν την άσκηση γεωπονίας από πρόσωπα μη εγγεγραμμένα στο Μητρώο, που δεν είναι κάτοχοι ετήσιας άδειας που εκδίδεται από το Συμβούλιο και δεν έχουν δικαίωμα παροχής υπηρεσιών όπως προβλέπεται στο άρθρο 11Α.
- (β) λαμβάνει αντίγραφα ή αποσπάσματα των βιβλίων, εγγράφων και αρχείων που αναφέρονται στην παράγραφο (α).
- (γ) ζητεί επί τόπου πληροφορίες ή εξηγήσεις από οποιοδήποτε υπεύθυνο οποιουδήποτε χώρου στον οποίο έχει εισέλθει.

(3) Για την αποτελεσματικότερη άσκηση των εξουσιών του ο εξουσιοδοτημένος λειτουργός δύναται να επικαλείται και να χρησιμοποιεί τη συνδρομή της Αστυνομίας ή και άλλων υπηρεσιών της Δημοκρατίας.

(4) Το πόρισμα στο οποίο ενδέχεται να καταλήξει ο εξουσιοδοτημένος λειτουργός αναφορικά με το κατά πόσο κάποιο πρόσωπο ή πρόσωπα ασκούν γεωπονία κατά παράβαση του παρόντος Νόμου, αποτελεί αποδεκτή μαρτυρία σε οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον οποιουδήποτε αρμόδιου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας.

(5) Κάθε πρόσωπο το οποίο παρεμποδίζει εξουσιοδοτημένο λειτουργό στην εκτέλεση των καθηκόντων του σύμφωνα με το παρόν άρθρο ή παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο το έργο του, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα χίλια ευρώ (€1000) ή και στις δύο αυτές ποινές.».

Τροποποίηση
του άρθρου 30
του βασικού
νόμου.

8. Το εδάφιο (2) του άρθρου 30 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (ιβ) αυτού, με την ακόλουθη παράγραφο:

«(ιβ) τον καθορισμό και τη δημοσιοποίηση κριτηρίων για την εγγραφή των γεωπόνων κατά ειδικότητα ή και την επιβολή περιορισμών στην άσκηση της γεωπονίας ανάλογα με τα ακαδημαϊκά προσόντα»· και

(β) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (ιβ) αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου (ιγ):

«(ιγ) κάθε θέμα το οποίο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου μπορεί ή πρέπει να καθοριστεί.».

Ο περί Ιατρών (Σύλλογοι, Πειθαρχία και Ταμείον Συντάξεων) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 180(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΩΝ (ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) ΝΟΜΟ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.
16 του 1967
4 του 1970
28 του 1976
32 του 1977
90 του 1985
50 του 1987

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ιατρών (Σύλλογοι, Πειθαρχία και Ταμείον Συντάξεων) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Ιατρών (Σύλλογοι, Πειθαρχία και Ταμείον Συντάξεων) Νόμους του 1967 έως 2011 (που στο εξής θα αναφέρονται ως "ο βασικός νόμος") και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Ιατρών (Σύλλογοι, Πειθαρχία και Ταμείον Συντάξεων) Νόμοι του 1967 έως (Αρ. 2) του 2011.

208(Ι) του 2002

69(Ι) του 2011.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου.
2. Το εδάφιο (1) του άρθρου 2 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την προσθήκη σε αυτό, στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, των ακόλουθων νέων όρων και των ορισμών τους:

"ιατρός πολίτης κράτους μέλους που ασκεί υπηρεσίες ιατρού στην Κύπρο προσωρινά και περιστασιακά" σημαίνει ιατρό πολίτη κράτους μέλους που ασκεί νόμιμα υπηρεσίες ιατρού στην Κύπρο προσωρινά και περιστασιακά δυνάμει του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου

Κεφ. 250.

30 του 1959

30 του 1961

53 του 1961

79 του 1968

114 του 1968

14 του 1974
 18 του 1979
 72 του 1991
 66(I) του 1995
 112(I) του 1996
 102(I) του 2004
 24(I) του 2009
 169(I) του 2011.

“κράτος μέλος” σημαίνει κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει τα κράτη που αποτελούν αυμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και την Ελβετία» και

- (β) με την αντικατάσταση από αυτό του ορισμού του όρου “ιατρός” με τον ακόλουθο νέο ορισμό:

«“ιατρός” σημαίνει πρόσωπο εγγεγραμμένο σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου και δεν περιλαμβάνει ιατρό πολίτη κράτους μέλους που ασκεί υπηρεσίες ιατρού στην Κύπρο προσωρινά και περιστασιακά».

Τροποποίηση
 του άρθρου 3
 του βασικού
 νόμου.

3. Το άρθρο 3 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) αυτού με την ακόλουθη νέα παράγραφο (β):

«(β) εκ τεσσάρων άλλων ιατρών, από τους οποίους ο ένας τουλάχιστον να ανήκει στη δημόσια υπηρεσία της

Δημοκρατίας, που ασκούν το ιατρικό επάγγελμα επί επταετία τουλάχιστον και οι οποίοι διορίζονται από το Συμβούλιο του Ιατρικού Σώματος»· και

- (β) με την αντικατάσταση από το εδάφιο (5) αυτού της λέξης "Πέντε" (πρώτη γραμμή) με τη λέξη "Τρία".

Τροποποίηση
του άρθρου 4
του βασικού
νόμου.

4. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) αυτού με την ακόλουθη νέα παράγραφο (β):

«(β) εάν επέδειξε στα πλαίσια της ιδιότητάς του ως ιατρού διαγωγή επονειδιστη ή ασυμβίβαστη προς το ιατρικό επάγγελμα:

Νοείται ότι ως ασυμβίβαστη προς το ιατρικό επάγγελμα διαγωγή θεωρείται, πλην άλλων, η παράβαση των διατάξεων του άρθρου 22 του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου.»· και

- (β) με την αντικατάσταση του εδαφίου (3) αυτού με το ακόλουθο νέο εδάφιο (3):

«(3) Η διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών σε τελεσίδικη απόφαση που εκδόθηκε από ποινικό ή πολιτικό δικαστήριο σε διαδικασία στην οποία ιατρός υπήρξε διάδικος δύναται να γίνει δεκτή από το Πειθαρχικό Συμβούλιο ως εκ πρώτης όψεως απόδειξη.».

- Τροποποίηση του άρθρου 6Α του βασικού νόμου.
5. Το άρθρο 6Α του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από την παράγραφο (γ) του εδαφίου (1) αυτού των λέξεων "πεντακοσίας λίρας" (δεύτερη γραμμή) με τις λέξεις "δέκα χιλιάδες ευρώ".
- Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου 6Β.
6. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 6Α αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου 6Β:
- «Εφαρμογή πειθαρχικών διατάξεων και στους ιατρούς πολίτες κράτους μέλους που ασκούν υπηρεσίες ιατρού στην Κύπρο προσωρινά και περιστασιακά.
- 6Β. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους και οι πειθαρχικές διατάξεις του παρόντος Νόμου ή των δυνάμει αυτού εκδοθέντων Κανονισμών ισχύουν, στην έκταση που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του περί Εγγραφής Γιατρών Νόμου και καθόσον αφορά ιατρούς πολίτες κράτους μέλους που ασκούν υπηρεσίες ιατρού στην Κύπρο προσωρινά και περιστασιακά.».
- Τροποποίηση του Μέρους ΙΙΙ του βασικού νόμου.
7. Το Μέρος ΙΙΙ του βασικού νόμου τροποποιείται με την αναρίθμηση του υφιστάμενου άρθρου 6 αυτού σε άρθρο 6Γ.
- Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου.
8. Το εδάφιο (4) του άρθρου 8 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση των παραγράφων (α), (β), (γ) και (δ) αυτού με τις ακόλουθες νέες παραγράφους (α), (β), (γ) και (δ), αντίστοιχα:

«(α) δύο (2) ιατρούς, όταν ο Τοπικός Ιατρικός Σύλλογος αποτελείται από όχι περισσότερα από τριακόσια (300) μέλη·

(β) τρεις (3) ιατρούς, όταν ο Τοπικός Ιατρικός Σύλλογος αποτελείται από όχι περισσότερα από εξακόσια (600) μέλη·

(γ) τέσσερις (4) ιατρούς, όταν ο Τοπικός Ιατρικός Σύλλογος αποτελείται από όχι περισσότερα από εννιακόσια (900) μέλη· και

(δ) πέντε (5) ιατρούς, όταν ο Τοπικός Ιατρικός Σύλλογος αποτελείται από περισσότερα από εννιακόσια (900) μέλη:»· και

- (β) με την προσθήκη στο τέλος αυτού της ακόλουθης επιφύλαξης:

«Νοείται ότι όταν ο Τοπικός Ιατρικός Σύλλογος αποτελείται από όχι περισσότερα από εξήντα (60) μέλη, καμία εκλογή δε διεξάγεται και ο σύλλογος αυτός εκπροσωπείται στο Συμβούλιο μόνο από τον Πρόεδρό του.».

Τροποποίηση
του άρθρου 10
του βασικού
νόμου.

9. Το άρθρο 10 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση του εδαφίου (3) αυτού με το ακόλουθο νέο εδάφιο (3):

«(3)(α) Ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος ή, σε περίπτωση απουσίας ή ανικανότητας αυτών, μέλος που ορίζεται από τη γενική συνέλευση προεδρεύει της συνέλευσης.

- (β) Απαρτία αποτελεί το ένα δέκατο των μελών που έχουν δικαίωμα παράστασης στη γενική συνέλευση:

Νοείται ότι, αν δε σχηματισθεί η απαραίτητη απαρτία εντός τριάντα λεπτών από την καθορισμένη ώρα για την έναρξη της γενικής συνέλευσης, τα παρόντα μέλη αποτελούν απαρτία.» και

- (β) με την τροποποίηση της παραγράφου (α) του εδαφίου (5) αυτού ως ακολούθως:

- (i) Με την αντικατάσταση από αυτήν της λέξης "Τριών" (πρώτη γραμμή) με τη λέξη "Τεσσάρων" και

- (ii) με την αντικατάσταση της υποπαραγράφου (ii) αυτής με την ακόλουθη νέα υποπαραγραφο (ii):

«(ii) Δύο να είναι κυβερνητικοί ιατροί και μη μέλη του ίδιου Τοπικού Ιατρικού Συλλόγου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 11
του βασικού
νόμου.

10. Το άρθρο 11 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση του εδαφίου (1) αυτού με το ακόλουθο νέο εδάφιο (1):

«(1) Το Συμβούλιο συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, όταν κρίνει τούτο σκόπιμο ή υποχρεωτικά όταν κατατεθεί στο Γραμματέα αυτού έγγραφη αίτηση υπογεγραμμένη από το ένα δέκατο των μελών που δικαιούνται παράσταση στη γενική συνέλευση.» και

- (β) με τη διαγραφή της επιφύλαξης του εδαφίου (4) αυτού και την αντικατάσταση της άνω και κάτω τελείας με τελεία.

Τροποποίηση
του άρθρου 12
του βασικού
νόμου.

11. Το άρθρο 12 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση από το εδάφιο (1) αυτού της λέξης "τριών" (πέμπτη γραμμή) με τη λέξη "τεσσάρων".

Έναρξη της
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.

12.(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(2) Το άρθρο 3 του παρόντος Νόμου τίθεται σε ισχύ μετά τη λήξη της θητείας του παρόντος Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Ο περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 181(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥΣ
ΝΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΟ

Προοίμιο. Για σκοπούς ορθότερης εναρμόνισης με το Άρθρο 3, παράγραφος 1, το Άρθρο 5, παράγραφος 5, το Άρθρο 8, παράγραφος 3 – πρώτη περίπτωση και παράγραφος 5 – στοιχείο δ), το Άρθρο 17, παράγραφος 2 και παράγραφος 4 – στοιχείο γ) και το Άρθρο 25, παράγραφος 2, της πράξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο «Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ», όπως διορθώθηκε,

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 158,
30.4.2004,
σ. 77·
L 229,
29.6.2004,
σ. 35·
L 204,
4.8.2007,
σ. 28.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

7(Ι) του 2007.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τον περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμο του 2007 (που στο εξής θα αναφέρεται ως «ο βασικός νόμος») και ο παρών Νόμος και ο βασικός νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμοι του 2007 και 2011.

Τροποποίηση του
άρθρου 4 του
βασικού νόμου.

2. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (5) αυτού, του ακόλουθου νέου εδαφίου (6):

«(6) Οι ακόλουθες διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται κατ' αναλογία σε πολίτη της Δημοκρατίας που αφικνείται στη Δημοκρατία από άλλο κράτος μέλος ή διαμένει στη Δημοκρατία κατόπιν επιστροφής του από άλλο κράτος μέλος, καθώς και στα μέλη της οικογένειάς του που δεν είναι πολίτες της Δημοκρατίας και που τον συνοδεύουν κατά τη μετάβασή του στη Δημοκρατία ή που αφικνούνται στη Δημοκρατία για να τον συναντήσουν:

(α) άρθρο 2·

(β) άρθρο 3·

(γ) εδάφια (1), (2), (3), (4) και (5) του άρθρου (4)·

(δ) άρθρο 5·

19(Ι) του 2011.

(ε) άρθρο 6, με την επιφύλαξη του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου του 2011·

(στ) άρθρο 7, με την επιφύλαξη του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου του 2011·

(ζ) εδάφιο (2) του άρθρου 8·

(η) παράγραφος (δ) του εδαφίου (1) και εδάφιο (2) του άρθρου 9, ανεξάρτητα από την πλήρωση των όρων που αναφέρονται στις εν λόγω διατάξεις·

(θ) παράγραφοι (α), (β), (δ), (ε) και (στ) του εδαφίου (6) του άρθρου 10·

- (ι) άρθρο 11.
- (ια) άρθρο 12, εξαιρουμένης της παραγράφου (γ) του εδαφίου (2).
- (ιβ) εδάφιο (1) του άρθρου 13, εξαιρουμένης της διάταξής του αναφορικά με την μικρότερη από πενταετή διάρκεια ισχύος του δελτίου διαμονής.
- (ιγ) εδάφια (4) και (5) του άρθρου 13.
- (ιδ) εδάφια (2), (3) και (4) του άρθρου 14.
- (ιε) εδάφιο (4) του άρθρου 15, ανεξάρτητα από την πλήρωση του όρου που αναφέρεται στην εν λόγω διάταξη και εξαιρουμένης της επιφύλαξής του.
- (ιστ) άρθρο 16, ανεξάρτητα από τις διατάξεις του άρθρου 15.
- (ιζ) άρθρο 18.
- (ιη) άρθρο 19.
- (ιθ) οι διατάξεις του άρθρου 20, στην έκταση που αφορούν μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης.
- (κ) άρθρο 21.

- (κα) η διάταξη του εδαφίου (1) του άρθρου 22, στην έκταση που αφορά την ίση μεταχείριση μεταξύ πολιτών της Δημοκρατίας και μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους·
- (κβ) εδάφιο (3) του άρθρου 22·
- (κγ) οι διατάξεις του άρθρου 23, στην έκταση που αφορούν μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης·
- (κδ) άρθρο 24·
- (κε) άρθρο 25, εξαιρουμένης της επιφύλαξης·
- (κστ) άρθρο 26, εξαιρουμένης της επιφύλαξης·
- (κζ) η διάταξη του εδαφίου (1) του άρθρου 27, στην έκταση που αφορά μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης·
- (κη) οι διατάξεις του άρθρου 28, στην έκταση που αφορούν μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης·
- (κθ) οι διατάξεις των άρθρων 29 μέχρι 35, στην έκταση που αφορούν μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης·
- (λ) άρθρο 36·
- (λα) οι διατάξεις του άρθρου 37, στην έκταση που αφορούν μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης·

(λβ) άρθρο 38.».

Τροποποίηση του
άρθρου 5 του
βασικού νόμου.

3. Το άρθρο 5 του βασικού νόμου τροποποιείται με την, προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (5) αυτού, του ακόλουθου νέου εδαφίου (6):

«(6)(α) Έκαστο από τα ακόλουθα πρόσωπα, το οποίο παραμένει στη Δημοκρατία πέραν των εικοσιμία ημερών από την ημερομηνία άφιξής του στη Δημοκρατία, οφείλει να γνωστοποιεί την παρουσία του στις αρχές της Δημοκρατίας σύμφωνα με την παράγραφο (β) εντός τριάντα πέντε ημερών από την προαναφερόμενη ημερομηνία άφιξης:

- (i) πολίτης της Ένωσης·
- (ii) μέλος της οικογένειας πολίτη της Ένωσης·
- (iii) άλλο πρόσωπο το οποίο αναφέρεται στο εδάφιο (2) του άρθρου 4.

(β) Πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου (α) γνωστοποιεί την παρουσία του υποβάλλοντας, στο Γραφείο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της επαρχίας όπου διαμένει κατά την ημερομηνία της υποβολής, γνωστοποίηση του Τύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα VII του παρόντος Νόμου.

Παράρτημα VII.

(γ) Η μη συμμόρφωση με την παράγραφο (α) ή/και (β) θεωρείται αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις δύομιση χιλιάδες ευρώ.

(δ) Το Γραφείο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, όπου υποβάλλεται γνωστοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο (β), παρέχει στον

ενδιαφερόμενο απόδειξη υποβολής γνωστοποίησης.».

Τροποποίηση του
άρθρου 10 του
βασικού νόμου.

4. Το άρθρο 10 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) με την αντικατάσταση, στην παράγραφο (α) του εδαφίου (4) αυτού, της φράσης «ή βεβαίωση εγγραφής στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως αυτοεργοδοτούμενοι» (τέταρτη έως έκτη γραμμή) από τη φράση «ή απόδειξη ότι είναι αυτοεργοδοτούμενοι»· και
- (β) με την αντικατάσταση της παραγράφου (δ) του εδαφίου (6) αυτού με την ακόλουθη νέα παράγραφο:

«(δ) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν -

- (i) στην παράγραφο (β) του ορισμού που αποδίδεται από το άρθρο 2 στον όρο «μέλος της οικογένειας», απόδειξης της ύπαρξης δεσμού συγγένειας και του γεγονότος ότι τα εν λόγω μέλη της οικογένειας είτε είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών είτε συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης,
- (ii) στην παράγραφο (γ) του ορισμού που αποδίδεται από το άρθρο 2 στον όρο «μέλος της οικογένειας», απόδειξης της ύπαρξης δεσμού συγγένειας και του γεγονότος ότι τα εν λόγω μέλη της οικογένειας συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης».

Τροποποίηση του
άρθρου 15 του

5. Το άρθρο 15 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

βασικού νόμου.

- (α) με την αντικατάσταση στο εδάφιο (3) αυτού της φράσης «ο/η σύζυγος του μισθωτού εργαζομένου ή του μη μισθωτού εργαζομένου είναι υπήκοος της Δημοκρατίας.» (πέμπτη έως έβδομη γραμμή) με τη φράση «η σύζυγος του μισθωτού εργαζομένου ή του μη μισθωτού εργαζομένου είναι υπήκοος της Δημοκρατίας ή απώλεσε αυτήν την υπηκοότητα λόγω του γάμου της με το μισθωτό εργαζόμενο ή το μη μισθωτό εργαζόμενο.»
- (β) με την αντικατάσταση της τελείας στο τέλος της παραγράφου (β) της επιφύλαξης του εδαφίου (4) αυτού, με άνω τελεία και την προσθήκη, αμέσως μετά, του διαζευκτικού συνδέσμου «ή» και
- (γ) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (β) της επιφύλαξης του εδαφίου (4) αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου (γ):

«(γ) η επιζούσα σύζυγος έχει απολέσει την υπηκοότητα της Δημοκρατίας λόγω του γάμου της με το μισθωτό εργαζόμενο ή μη μισθωτό εργαζόμενο.»

Τροποποίηση του άρθρου 23 του βασικού νόμου.

6. Το άρθρο 23 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αναρίθμηση του υφιστάμενου κειμένου του ως εδαφίου (1) και την προσθήκη, αμέσως μετά, του ακόλουθου νέου εδαφίου (2):

«(2) Όλα τα έγγραφα που αναφέρονται στο εδάφιο (1) χορηγούνται ατελώς ή έναντι τέλους που δεν υπερβαίνει το επιβαλλόμενο στους πολίτες της Δημοκρατίας τέλος για τη χορήγηση παρεμφερών εγγράφων.»

Τροποποίηση του Παραρτήματος II του βασικού νόμου.

7. Η παράγραφος 2.1 του Οδηγού Συμπλήρωσης της Αίτησης του Παραρτήματος II του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση σ' αυτό της φράσης «β) Βεβαίωση Εγγραφής στις

Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως αυτοεργοδοτούμενος»
(δέκατη και ενδέκατη γραμμή) με τη φράση «β) Απόδειξη
αυτοεργοδότησης».

Προσθήκη νέου
Παραρτήματος VII
στο βασικό νόμο.

8. Ο βασικός νόμος τροποποιείται, με την προσθήκη, αμέσως
μετά το Παράρτημα VI αυτού, του ακόλουθου νέου
Παραρτήματος VII:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

[Άρθρο 5(6)]

Γνωστοποίηση παρουσίας στην Κυπριακή Δημοκρατία πολίτη της Ένωσης και
μελών της οικογένειάς του, είτε εμπίπτουν στο σχετικό ορισμό του άρθρου 2 είτε
όχι

Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία Γέννησης:

Χώρα Καταγωγής:

Αριθμός Διαβατηρίου/Δελτίου Ταυτότητας:

Ημερομηνία Αφίξης στη Δημοκρατία:

Σκοπός Διαμονής:

Απόδειξη κατάθεσης γνωστοποίησης παρουσίας πολίτη της Ένωσης ή μέλους της
οικογένειάς του ..... στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Αρ. Εγγραφής:

Ημερομηνία:

Σφραγίδα αρμόδιας αρχής.».

Ο περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 182(Ι) του 2011

Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.
87 του 1989
131(Ι) του 1999
146(Ι) του 2000
55(Ι) του 2003
34 (Ι) του 2004
51(Ι) του 2005
27(Ι) του 2009.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμους του 1989 μέχρι 2009 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμοι του 1989 έως 2011.

Τροποποίηση
του άρθρου 5
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 5 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (δ) αυτού και την αντικατάστασή της στο τέλος της τελείας με άνω τελεία, της ακόλουθης νέας παραγράφου (ε):

«(ε) προκηρύσσει διαγωνισμούς και απονέμει βραβεία.».

Τροποποίηση
του άρθρου 7
του βασικού
νόμου.

3. Το άρθρο 7 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (9) αυτού, του ακόλουθου νέου εδαφίου (10):

«(10) (α) Το Συμβούλιο δύναται να προβαίνει στη σύσταση συμβουλευτικών επιτροπών, αποτελούμενων από ένα ή/και περισσότερα μέλη του και/ή τον Διευθυντή και/ή από υπαλλήλους του Πρακτορείου:

Νοείται ότι, το Συμβούλιο δύναται να διορίζει ως μέλη στις συμβουλευτικές επιτροπές, επιπρόσθετα των προσώπων που αναφέρονται πιο πάνω, και πρόσωπα που υπηρετούν σε κρατικές υπηρεσίες και/ή σε άλλους οργανισμούς, ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, και/ή εμπειρογνώμονες που κατέχουν την τεχνική ή επαγγελματική κατάρτιση επί του εξεταζόμενου κάθε φορά θέματος:

Νοείται περαιτέρω ότι ο διορισμός μέλους στις συμβουλευτικές

επιτροπές ως ανωτέρω, δεν επιτρέπεται σε περίπτωση κατά την οποία ο εν λόγω διορισμός δυνατό να φέρει το πρόσωπο αυτό το οποίο πρόκειται να διοριστεί αντιμέτωπο προς τα οικονομικά ή άλλα συμφέροντα του Συμβουλίου.

(β) Το Συμβούλιο δύναται να μεταβάλλει τη σύνθεση οποιασδήποτε συμβουλευτικής επιτροπής, να παύει υφιστάμενα και να διορίζει νέα μέλη και να πληροί χρεώσεις θέσεις σε αυτήν.

(γ) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οιασδήποτε νόμου, η νομιμότητα της συγκρότησης οποιασδήποτε συμβουλευτικής επιτροπής και η εγκυρότητα οποιασδήποτε πράξης ή εργασίας δεν επηρεάζονται λόγω θανάτου, παραίτησης, αφυπηρέτησης, απουσίας ή άλλου κωλύματος μέλους της, σε οποιοδήποτε στάδιο της ενώπιόν της διαδικασίας.

(δ) Οι πράξεις και εργασίες οποιασδήποτε συμβουλευτικής επιτροπής έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα και υποβάλλονται στο Συμβούλιο για λήψη απόφασης.

(ε) Απαρτία σε κάθε συμβουλευτική επιτροπή αποτελεί το ήμισυ του αριθμού των μελών της πλέον ενός.

(στ) Σε κάθε συμβουλευτική επιτροπή προεδρεύει πρόσωπο οριζόμενο από το Συμβούλιο.

(ζ) Το Συμβούλιο δύναται να ρυθμίζει τη διαδικασία των συνεδριάσεων των συμβουλευτικών επιτροπών με εσωτερικούς κανονισμούς.

(η) Θέματα, που εγείρονται κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε συνεδρίας οποιασδήποτε συμβουλευτικής επιτροπής που προνοείται από το παρόν εδάφιο, αποφασίζονται με απλή πλειοψηφία των μελών της, σε περίπτωση δε ισοψηφίας, ο πρόεδρος κάθε συμβουλευτικής επιτροπής έχει δεύτερη ή νικώσα ψήφο.»

Ο περί Περιορισμού των Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων που Οφείλονται στη Χρήση Οργανικών Διαλυτών σε Χρώματα Διακόσμησης, Βερνίκια, Προϊόντα Φανοποιίας Αυτοκινήτων και Άλλα Προϊόντα Βαφής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 183(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΠΤΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΔΙΑΛΥΤΩΝ ΣΕ ΧΡΩΜΑΤΑ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗΣ, ΒΕΡΝΙΚΙΑ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΦΑΝΟΠΟΪΙΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΒΑΦΗΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2006 ΕΩΣ 2010

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο -

Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 304,
20.11.2010,
σ. 18.

«Οδηγία 2010/79/ΕΕ της Επιτροπής της 19^{ης} Νοεμβρίου 2010 για προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 2004/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

35(Ι) του 2006
54(Ι) του 2007
50(Ι) του 2010.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Περιορισμού των Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων που Οφείλονται στη Χρήση Οργανικών Διαλυτών σε Χρώματα Διακόσμησης, Βερνίκια, Προϊόντα Φανοποιίας Αυτοκινήτων και Άλλα Προϊόντα Βαφής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2011 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Περιορισμού των Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων που Οφείλονται στη Χρήση Οργανικών Διαλυτών σε Χρώματα Διακόσμησης, Βερνίκια, Προϊόντα Φανοποιίας Αυτοκινήτων και Άλλα Προϊόντα Βαφής Νόμους του 2006 έως 2010 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Περιορισμού των Εκπομπών Πτητικών Οργανικών Ενώσεων που Οφείλονται στη Χρήση Οργανικών Διαλυτών σε Χρώματα Διακόσμησης, Βερνίκια, Προϊόντα Φανοποιίας Αυτοκινήτων και Άλλα Προϊόντα Βαφής Νόμοι του 2006 έως 2011.

Αντικατάσταση
του Τρίτου
Παραρτήματος
του βασικού
νόμου.

2. Το Τρίτο Παράρτημα του βασικού νόμου αντικαθίσταται από το ακόλουθο νέο Παράρτημα:

«ΤΡΙΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(άρθρο 5)

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 5(2)

Επιτρεπόμενη μέθοδος για προϊόντα με κατά μάζα περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις κάτω του 15% όπου απουσιάζουν αντιδρώντα αραιωτικά:

Παράμετρος	Μονάδα	Δοκιμή	
		Μέθοδος	Ημερομηνία δημοσίευσης
Περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις	g/l	CYSEN ISO 11890-2	2006

Επιτρεπόμενη μέθοδος για προϊόντα με κατά μάζα περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις ίση ή μεγαλύτερη του 15% όπου απουσιάζουν αντιδρώντα αραιωτικά:

Παράμετρος	Μονάδα	Δοκιμή	
		Μέθοδος	Ημερομηνία δημοσίευσης
Περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις	g/l	CYSEN ISO 11890-1	2007
Περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις	g/l	CYSEN ISO 11890-2	2006

Επιτρεπόμενη μέθοδος για προϊόντα με περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις όπου υπάρχουν αντιδρώντα αραιωτικά:

Παράμετρος	Μονάδα	Δοκιμή	
		Μέθοδος	Ημερομηνία δημοσίευσης
Περιεκτικότητα σε πτητικές οργανικές ενώσεις	g/l	ASTMD 2369	2003».

Έναρξη της
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.

3. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ την 10^η Ιουνίου 2012.

Ο περί Απονομής του Οικολογικού Σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 184(Ι) του 2011

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ Σ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Για σκοπούς εφαρμογής της πράξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο –

Επίσημη «Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού
Εφημερίδα της Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009
Ε.Ε.: L 27, σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel)»,
30.1.2010, α. 1.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός 1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Απονομής του
τίτλος. Οικολογικού Σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νόμος του
2011.

Ερμηνεία. 2.-(1) Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο
προκύπτει διαφορετική έννοια -

73(Ι) του 2004 «αστυνομικός» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό
94(Ι) του 2005 το άρθρο 2 του περί Αστυνομίας Νόμου.

28(Ι) του 2006

73(Ι) του 2006

153(Ι) του 2006

93(Ι) του 2008

36(Ι) του 2010.

«κανονισμός ΕΚ/66/2010» σημαίνει τον κανονισμό (ΕΚ)
αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 σχετικά με το
οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel).

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών
Πόρων και Περιβάλλοντος.

(2) Οποιοιδήποτε άλλοι όροι, οι οποίοι χρησιμοποιούνται στον παρόντα Νόμο και δεν ορίζονται διαφορετικά σε αυτόν, έχουν την έννοια που αποδίδει στους όρους αυτούς ο κανονισμός ΕΚ/66/2010.

Αρμόδιος
φορέας. 3. Για σκοπούς εφαρμογής του κανονισμού ΕΚ/66/2010, αρμόδιος φορέας είναι ο Υπουργός.

Συμβουλευτική
Επιτροπή
Απονομής του
Οικολογικού
Σήματος της
Ευρωπαϊκής
Ένωσης. 4.-(1) Ιδρύεται Επιτροπή, η οποία θα αναφέρεται ως «Συμβουλευτική Επιτροπή Απονομής του Οικολογικού Σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης», η οποία στο εξής θα αναφέρεται ως ΣΕΑΟΣ.

(2) Η ΣΕΑΟΣ απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

(α) το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ή εκπρόσωπό του που ορίζεται από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ως πρόεδρο·

(β) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο οποίος ορίζεται από το Γενικό Διευθυντή αυτού·

(γ) έναν εκπρόσωπο του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο οποίος ορίζεται από το Γενικό Διευθυντή αυτού·

- (δ) έναν εκπρόσωπο του Γενικού Χημείου, ο οποίος ορίζεται από το Διευθυντή αυτού·
- (ε) έναν εκπρόσωπο του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο οποίος ορίζεται από τον Πρύτανη αυτού·
- (στ) έναν εκπρόσωπο του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, ο οποίος ορίζεται από τον πρόεδρο του αυτού·
- (ζ) έναν εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, ο οποίος ορίζεται από τον πρόεδρο αυτής·
- (η) έναν εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων, ο οποίος ορίζεται από το Γενικό Διευθυντή αυτής· και
- (θ) έναν εκπρόσωπο του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, ο οποίος ορίζεται από το Γενικό Γραμματέα αυτού.

(3) Ο πρόεδρος συγκαλεί τη ΣΕΑΟΣ και ορίζει τον τόπο και το χρόνο της συνεδρίας. Απαρτία σε οποιαδήποτε συνεδρία αποτελούν ο πρόεδρος και τουλάχιστον τέσσερα μέλη, τα οποία δεν πρέπει να προέρχονται μόνο από τη δημόσια υπηρεσία.

(4) Ο πρόεδρος μπορεί να συγκαλεί έκτακτες συνεδρίες εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από την ημέρα υποβολής σχετικού αιτήματος από μέλος της ΣΕΑΟΣ.

(5) Ειδοποιήσεις για τις συνεδρίες αποστέλλονται τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίας και περιέχουν λεπτομέρειες σε σχέση με τα θέματα που θα εξεταστούν.

(6) Η ΣΕΑΟΣ δύναται, μέσω του προέδρου της, να καλέσει σε συνεδρία της, για να τη συμβουλευθεί, οποιοδήποτε λειτουργό κρατικής υπηρεσίας, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και/ ή οποιοδήποτε πρόσωπο του οποίου οι απόψεις ή εξειδικευμένες γνώσεις σε συγκεκριμένο θέμα δυνατό να κριθούν χρήσιμες ή αναγκαίες για το έργο της.

Αρμοδιότητες. 5. Η ΣΕΑΟΣ έχει ρόλο συμβουλευτικό προς τον αρμόδιο φορέα και γνωμοδοτεί για τα ακόλουθα θέματα:

- (α) τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης που υποβάλλεται δυνάμει του Άρθρου 9, παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ/66/2010,
- (β) την απονομή ή όχι του οικολογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε επιχείρηση,
- (γ) την προώθηση και προβολή του οικολογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βιομηχανία, στις υπηρεσίες, στο εμπόριο και στους καταναλωτές,
- (δ) την οργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης για τα κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εφαρμόζονται σε νέες κατηγορίες προϊόντων,

(ε) την αναπροσαρμογή των τελών που καθορίζονται
δυνάμει του άρθρου 6, και/ ή

(στ) την προώθηση του συστήματος οικολογικού
σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Καθορισμός
τελών.

6. Το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του αρμοδίου φορέα, εκδίδει Κανονισμούς για τον καθορισμό του ύψους των τελών που προβλέπονται στο Άρθρο 9, παράγραφος 4 και το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού ΕΚ/66/2010 και του χρόνου εντός του οποίου αυτά πρέπει να καταβληθούν στον αρμόδιο φορέα.

Επιθεωρητές.

7.-(1) Ο Υπουργός, με γνωστοποίησή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ορίζει λειτουργούς του υπουργείου του ως Επιθεωρητές για σκοπούς εξακριβώσεων, επιτόπιων εξακριβώσεων, ελέγχου και εφαρμογής του κανονισμού ΕΚ/66/2010 και του παρόντος Νόμου.

(2) Ο Υπουργός, με γνωστοποίησή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ορίζει ως Αρχιεπιθεωρητή ένα εκ των Επιθεωρητών που ορίζονται δυνάμει του εδαφίου (1).

(3) Ο Υπουργός, με γνωστοποίησή του, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να εξουσιοδοτεί γραπτώς οποιαδήποτε πρόσωπα, που δεν υπηρετούν στη δημόσια υπηρεσία, τα οποία κρίνει ότι κατέχουν κατάλληλα προσόντα, να ασκούν τέτοιες από τις εξουσίες και τα καθήκοντα των Επιθεωρητών και να υπόκεινται σε τέτοιους όρους, όπως καθορίζονται στην εξουσιοδότηση.

(4) Ο Αρχιεπιθεωρητής ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο οι Επιθεωρητές εκτελούν τα καθήκοντα και ασκούν τις εξουσίες, που τους παρέχονται, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 8.

(5) Ο Υπουργός δύναται να διορίζει αναπληρωτή Αρχιεπιθεωρητή, ο οποίος αντικαθιστά τον Αρχιεπιθεωρητή σε περίπτωση απουσίας, ασθένειας ή ανικανότητας αυτού.

(6) Κάθε Επιθεωρητής εφοδιάζεται με κατάλληλη ταυτότητα, την οποία οφείλει να επιδεικνύει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

(7) Καμιά ευθύνη δεν καταλογίζεται σε οποιοδήποτε Επιθεωρητή για οποιαδήποτε πράξη ή απόφασή του, που έγινε ή λήφθηκε καλόπιστα μέσα στα πλαίσια άσκησης από αυτόν των προβλεπόμενων από τον παρόντα Νόμο εξουσιών, αρμοδιοτήτων ή καθηκόντων του.

Εξουσίες
εισόδου και
επιθεώρησης.

8.-(1) Κάθε Επιθεωρητής έχει εξουσία -

- (α) να εισέρχεται ελεύθερα και χωρίς προειδοποίηση, σε οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία ή όχημα, για σκοπούς εξακρίβωσης, επιτόπιας εξακρίβωσης, ελέγχου και εφαρμογής του κανονισμού ΕΚ/66/2010 και του παρόντος Νόμου:

Νοείται ότι, η είσοδος σε κατοικία γίνεται μόνο ύστερα από την εξασφάλιση της συγκατάθεσης του ενοίκου της ή με δικαστικό ένταλμα.

- (β) να ασκεί το ανωτέρω δικαίωμα εισόδου και ελέγχου, συνοδευμένος από αστυνομικό, σε περίπτωση που έχει εύλογη αιτία να αναμένει σοβαρή παρεμπόδιση στην εκτέλεση των καθηκόντων του·
- (γ) να προβαίνει σε οποιαδήποτε εξέταση ή διερεύνηση, όπως ο ίδιος κρίνει αναγκαίο υπό τις περιστάσεις·
- (δ) να διατάσσει όπως επιχείρηση, από την οποία έχει ληφθεί δείγμα ή οτιδήποτε μέσα σε αυτήν ή οποιοδήποτε μέρος αυτής, παραμένει άθικτο για όσο χρονικό διάστημα είναι εύλογα αναγκαίο, για τη διενέργεια οποιασδήποτε εξέτασης ή διερεύνησης, με βάση την παράγραφο (γ)·
- (ε) να προβαίνει σε οποιαδήποτε αναγκαίες καταμετρήσεις, λήψεις φωτογραφιών και καταγραφές για τους σκοπούς εξέτασης ή διερεύνησης, με βάση την παράγραφο (γ)·
- (στ) να προβαίνει στη λήψη δειγμάτων και να διενεργεί δειγματοληπτικές δοκιμές·
- (ζ) να αποσυναρμολογεί ή να υποβάλλει σε οποιαδήποτε διαδικασία ή έλεγχο (χωρίς να προκαλεί ζημιά ή άλλη οικονομική επιβάρυνση ή να καταστρέφει, εκτός αν αυτό είναι απόλυτα αναγκαίο) οποιοδήποτε εξοπλισμό που βρίσκεται σε οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία ή όχημα, όπου έχει εισέλθει, με βάση την παράγραφο (α)·

- (η) να κατάσχει και κατακρατεί οποιοδήποτε εξοπλισμό που βρίσκεται σε οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία ή όχημα, για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο, για οποιοδήποτε από τους ακόλουθους σκοπούς:
  - (i) να το εξετάσει ή να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο (ζ)·
  - (ii) να διασφαλίσει ότι δε θα παραποιηθεί ή αλλοιωθεί πριν από τη συμπλήρωση της εξέτασής του· και
  - (iii) να διασφαλίσει ότι είναι διαθέσιμο ως τεκμήριο σε οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία, που διενεργείται·

- (θ) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο να απαντήσει σε ερωτήσεις, εφόσον θεωρεί ότι το πρόσωπο αυτό κατέχει πληροφορίες σχετικές με την εξέταση οποιοδήποτε θέματος που διερευνά, με βάση τις διατάξεις του κανονισμού ΕΚ/66/2010 και/ή του παρόντος Νόμου·
  - (i) να απαιτεί όπως του επιτραπεί η πρόσβαση σε οποιοδήποτε αρχείο, το οποίο είναι αναγκαίο για τη διενέργεια εξέτασης ή διερεύνησης, με βάση την παράγραφο (γ) πιο πάνω·
  - (ια) να παίρνει αντίγραφα των αρχείων, που αναφέρονται στην παράγραφο (i) ή οποιασδήποτε καταχώρησης γενομένης σε αυτά· και
  - (ιβ) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο υπεύθυνο για την επιχείρηση να του παρέχει όλες τις αναγκαίες διευκολύνσεις, στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του, για την άσκηση των καθηκόντων

του.

(2) Πρόσωπο, το οποίο αυτοπροσώπως ή δια υπαλλήλου του ή άλλου εκπροσώπου του παρακωλύει ή παρεμποδίζει Επιθεωρητή να ασκήσει οποιοδήποτε από τα καθήκοντα του, με βάση το εδάφιο (1), είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δεκαεπτά χιλιάδες ευρώ (€17.000).

Απαγόρευση
χρήσης του
οικολογικού
σήματος της
Ευρωπαϊκής
Ένωσης.

9.-(1) Σε περίπτωση που ο αρμόδιος φορέας προτίθεται να προβεί σε απαγόρευση χρήσης του οικολογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προϊόν, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 5 του κανονισμού ΕΚ/66/2010, δίδει στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση το δικαίωμα να εκφράσει τις παρατηρήσεις της γραπτώς ενώπιον του, εντός χρονικού διαστήματος που καθαρίζει, πριν την επίδοση της σχετικής ειδοποίησης απαγόρευσης.

(2) Στην ειδοποίηση απαγόρευσης αναγράφεται η ημερομηνία από την οποία αυτή αρχίζει να ισχύει.

Αδικήματα και
ποινές.

10. Πρόσωπο το οποίο αυτοπροσώπως ή δια υπαλλήλου του ή άλλου εκπροσώπου του -

(α) χρησιμοποιεί το οικολογικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόν χωρίς αυτό να του έχει απονεμηθεί για το συγκεκριμένο προϊόν,

(β) υποβάλλει αίτηση δυνάμει του Άρθρου 9, παράγραφος 1 του κανονισμού ΕΚ/66/2010 που περιλαμβάνει ψευδή στοιχεία, ιδίως όσον αφορά τα σχετικά κριτήρια απονομής του οικολογικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- (γ) εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το οικολογικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ του έχει επιδοθεί ειδοποίηση απαγόρευσης δυνάμει του Άρθρου 10, παράγραφος 5 του κανονισμού ΕΚ/66/2010,
- (δ) παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τις διατάξεις –
  - (i) του Άρθρου 9, παράγραφοι 9, 11 και 13 του κανονισμού ΕΚ/66/2010,
  - (ii) του Άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΚ/66/2010,

είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δεκαεπτά χιλιάδες ευρώ (€17.000).

Ποινική ευθύνη νομικών προσώπων και αξιωματούχων τους.

11.-(1) Σε περίπτωση που διαπραχθεί ποινικό αδίκημα, με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, από νομικό πρόσωπο και αποδεικνύεται ότι το αδίκημα αυτό έχει διαπραχθεί με τη συναίνεση ή τη συμπαιγνία ή αποδίδεται σε παράλειψη προσώπου που είναι διευθύνων σύμβουλος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος αξιωματούχος του νομικού αυτού προσώπου ή πρόσωπο που εμφανίζεται ότι ενεργεί με τέτοια ιδιότητα, τότε το πρόσωπο αυτό, καθώς επίσης και το νομικό πρόσωπο, είναι ένοχοι ποινικού αδικήματος και υπόκεινται σε ποινική δίωξη σε σχέση με το εν λόγω ποινικό αδίκημα.

(2) Όταν μέλος νομικού προσώπου, χωρίς να είναι διευθύνων σύμβουλος ή διευθυντής, ασκεί αρμοδιότητες διευθύνοντος συμβούλου ή διευθυντή, τότε εφαρμόζονται, σε σχέση με τις πράξεις ή παραλείψεις του, οι διατάξεις του

εδάφίου (1), ως εάν το πρόσωπο αυτό να ήταν διευθύνων σύμβουλος ή διευθυντής του νομικού προσώπου.

Κατάργηση. 12. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 13, με την 189(Ι) του 2004. έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου, ο περί Κοινοτικού Συστήματος Απονομής Οικολογικού Σήματος Νόμος του 2004 καταργείται.

Μεταβατικές 13.-(1) Ο δυνάμει του άρθρου 12 καταργηθείς νόμος διατάξεις. εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί δυνάμει του Άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. Επίσημη 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Εφημερίδα της Συμβουλίου της 17^{ης} Ιουλίου 2000 περί αναθεωρημένου Ε.Ε.: L 237, κοινοτικού συστήματος απονομής οικολογικού σήματος, 21.9.2000. σ. 1. μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία λήξης αυτών, εξαιρουμένων των διατάξεων του καταργηθέντος νόμου περί τελών.

(2) Με την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου, οι συμβάσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (1) υπόκεινται στα τέλη που καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 6 του παρόντος Νόμου.

Ο περί Αποβλήτων Νόμος του 2011 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 185(Ι) του 2011

Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2011

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο-

Επίσημη Εφημερίδα (α) «οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του της Ε.Ε.: L 312, Συμβουλίου της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008 για τα απόβλητα και την 22.11.2008, σ. 3. κατάργηση ορισμένων οδηγιών»,

για σκοπούς δημιουργίας του νομικού πλαισίου για εναρμόνιση, με δευτερογενή νομοθεσία, με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο -

Επίσημη Εφημερίδα (β) «οδηγία 96/59/ΕΚ του Συμβουλίου της 16^{ης} Σεπτεμβρίου 1996 της Ε.Ε.: L 243, για τη διάθεση των πολυχλωροδιφαινυλίων και των 24.9.1996, σ. 31. πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/ PCT)»,

Επίσημη Εφημερίδα (γ) «οδηγία του Συμβουλίου 99/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26^{ης} της Ε.Ε.: L 182, Απριλίου 1999 περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων», 16.7.1999, σ. 1.

Επίσημη Εφημερίδα (δ) «οδηγία 2002/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του της Ε.Ε.: L 37, Συμβουλίου της 27^{ης} Ιανουαρίου 2003 σχετικά με τα απόβλητα 13.2.2003, σ. 24. ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού»,

Επίσημη Εφημερίδα (ε) «οδηγία 2006/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του της Ε.Ε.: L 266, Συμβουλίου της 6^{ης} Σεπτεμβρίου 2006 σχετικά με τις 26.9.2006, σ. 1. ηλεκτρικές στήλες και του συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και με την κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ», και

Επίσημη Εφημερίδα (στ) «οδηγία 2011/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του της Ε.Ε.: L 174, Συμβουλίου της 8^{ης} Ιουνίου 2011 για τον περιορισμό της 1.7.2011, σ. 88. χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και

ηλεκτρονικό εξοπλισμό», και

για σκοπούς εφαρμογής της πράξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο -

Επίσημη Εφημερίδα
της Ε.Ε.: L 190,
12.7.2006, σ. 1 L 182,
12.7.2011, σ. 2.

(ζ) «Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006» σημαίνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2006 για τις μεταφορές αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 664/2011 της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2011 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις μεταφορές αποβλήτων, ώστε να συμπεριληφθούν ορισμένα μείγματα αποβλήτων στο παράρτημα IIIA του εν λόγω κανονισμού,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ Ι – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αποβλήτων Νόμος του 2011.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια -

«αναγέννηση αποβλήτων ορυκτελαίων» σημαίνει οποιαδήποτε εργασία ανακύκλωσης, με την οποία μπορούν να παραχθούν βασικά έλαια με τη διύλιση αποβλήτων ορυκτελαίων και συγκεκριμένα με την αφαίρεση των προσμίξεων, των προϊόντων οξείδωσης και των πρόσθετων που περιέχονται στα έλαια αυτά·

«ανάκτηση» σημαίνει οποιαδήποτε εργασία, της οποίας το κύριο αποτέλεσμα είναι ότι -

(α) τα απόβλητα εξυπηρετούν ένα χρήσιμο σκοπό, αντικαθιστώντας άλλα υλικά, τα οποία υπό άλλες συνθήκες, θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση συγκεκριμένης λειτουργίας, ή

(β) τα απόβλητα υφίστανται προετοιμασία για την πραγματοποίηση αυτής της λειτουργίας, είτε στην εγκατάσταση είτε στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομίας,

και περιλαμβάνει τις εργασίες ανάκτησης που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι.

Παράρτημα Ι.

«ανακύκλωση» σημαίνει οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης, με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς και περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης.

«απόβλητο» σημαίνει κάθε ουσία ή αντικείμενο, το οποίο ο κάτοχός του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει.

«απόβλητα έλαια» σημαίνει τα ορυκτέλαια ή τα συνθετικά λιπαντικά ή τα βιομηχανικά έλαια που δεν είναι πλέον κατάλληλα για τη χρήση για την οποία αρχικώς προορίζονταν, όπως τα χρησιμοποιημένα έλαια κινητήρων εσωτερικής καύσης, τα έλαια κιβωτίων ταχυτήτων, τα λιπαντικά έλαια, τα έλαια για στρόβιλους και τα υδραυλικά έλαια».

«αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης» σημαίνει δήμο ή κοινοτικό συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου και του περί Κοινοτήτων Νόμου, αντίστοιχα.

111 του 1985
1 του 1986
8 του 1986
25 του 1986
39 του 1986
50 του 1986

114 του 1986
121 του 1986
149 του 1986
14 του 1987
63 του 1987
165 του 1987
320 του 1987
39 του 1988
204 του 1988
119 του 1990
143 του 1991
190 του 1991
223 του 1991
40() του 1992
54() του 1992
87() του 1992
23() του 1994
37() του 1995
8() του 1996
65() του 1996
85() του 1996
20() του 1997
112() του 2001
127() του 2001
128() του 2001
139() του 2001
153() του 2001
23() του 2002
227() του 2002
47() του 2003
236 () του 2004
53() του 2005
86() του 2005
118() του 2005
127() του 2005
137() του 2006
157() του 2006
25() του 2007
147() του 2007
153() του 2007
19() του 2008
73() του 2008
51() του 2009
97() του 2009
48() του 2010
121() του 2010
30() του 2011
137() του 2011.

86() του 1999
51() του 2000
5() του 2001
131() του 2001
199() του 2002
228() του 2002

52(Ι) του 2005
 128(Ι) του 2005
 148(Ι) του 2006
 156(Ι) του 2006
 27(Ι) του 2007
 154(Ι) του 2007
 166(Ι) του 2007
 2(Ι) του 2009
 50(Ι) του 2009
 98(Ι) του 2009
 47(Ι) του 2010
 120(Ι) του 2010
 29(Ι) του 2011
 136(Ι) του 2011.

«αρχικός παραγωγός αποβλήτων» σημαίνει κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα.

«βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτόν το άρθρο 2 του περί της Ολοκληρωμένης Πρόληψης και Ελέγχου της Ρύπανσης Νόμου.

56(Ι) του 2003
 15(Ι) του 2006
 12(Ι) του 2008.

Παράρτημα ΙΙ.

«διάθεση» σημαίνει κάθε εργασία η οποία δεν συνιστά ανάκτηση, ακόμη και στην περίπτωση που η εργασία έχει ως δευτερογενή συνέπεια την ανάκτηση ουσιών ή ενέργειας και περιλαμβάνει τις εργασίες διάθεσης που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ.

«διαχείριση αποβλήτων» σημαίνει τη συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση και διάθεση αποβλήτων, περιλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της επίβλεψης των χώρων απόρριψης και των ενεργειών, στις οποίες προβαίνουν οι έμποροι ή οι μεσίτες.

«εγκατάσταση» σημαίνει το χώρο όπου πρόσωπο διενεργεί τις εργασίες διαχείρισης αποβλήτων.

«έμπορος» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο ενεργεί ως εντολέας για την αγορά και την περαιτέρω πώληση αποβλήτων, περιλαμβανομένων των εμπορών που δεν καθίστανται υλικοί κάτοχοι των εν λόγω αποβλήτων.

«επαναχρησιμοποίηση» σημαίνει κάθε εργασία, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν.

«επεξεργασία» σημαίνει τις εργασίες ανάκτησης ή διάθεσης, στις οποίες περιλαμβάνεται η προετοιμασία πριν από την ανάκτηση ή τη διάθεση.

«επικίνδυνα απόβλητα» σημαίνει τα απόβλητα που εμφανίζουν μια ή περισσότερες από τις επικίνδυνες ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα III.

Παράρτημα III.

«Επιτροπή» σημαίνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσημη Εφημερίδα
της Ε.Ε.: L 273,
10.10.2002, σ. 1.
L 237, 8.9.2010, σ. 1.

«Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002» σημαίνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 790/2010 της Επιτροπής της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με την τροποποίηση των παραρτημάτων VII, X και XI και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, όπως περαιτέρω εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

«Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006» σημαίνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2006 για τις μεταφορές αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 664/2011 της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2011 για την τροποποίηση του

κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις μεταφορές αποβλήτων, ώστε να συμπεριληφθούν ορισμένα μείγματα αποβλήτων στο παράρτημα IIIΑ του εν λόγω κανονισμού, όπως περαιτέρω εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

«κάτοχος αποβλήτων» σημαίνει τον παραγωγό αποβλήτων ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει στην κατοχή του απόβλητα·

«κράτος μέλος» σημαίνει κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει κάθε κράτος που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Συμφωνία ΕΟΧ·

«μεσίτης» σημαίνει πρόσωπο, το οποίο οργανώνει την ανάκτηση ή τη διάθεση αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων, περιλαμβανομένων των μεσιτών που δεν καθίστανται υλικοί κάτοχοι των εν λόγω αποβλήτων·

«μεταφορά» σημαίνει το σύνολο των εργασιών μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής στις εγκαταστάσεις διάθεσης, μεταφόρτωσης, ανάκτησης ή/και διάθεσης·

«μεταφόρτωση» σημαίνει τις εργασίες φόρτωσης των αποβλήτων από τα μέσα συλλογής σε άλλα μέσα μεταφοράς μεγαλύτερης χωρητικότητας, τα οποία μπορούν να φέρουν μηχανισμό συμπίεσης εφόσον οι φυσικές ή χημικές ιδιότητες των αποβλήτων το επιτρέπουν και ο όρος περιλαμβάνει κινητή ή μόνιμη εγκατάσταση μεταφόρτωσης·

«μετέπειτα φροντίδα» σημαίνει το σύνολο των εργασιών και των ελέγχων για τη συντήρηση και παρακολούθηση του χώρου διάθεσης ή ανάκτησης αποβλήτων που πρέπει να εκτελούνται μετά την οριστική παύση λειτουργίας της εγκατάστασης διάθεσης ή

ανάκτησης αποβλήτων προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας·

«οδηγία 2008/98/ΕΚ» σημαίνει την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008 για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών, όπως εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

«οικιακά απόβλητα» σημαίνει τα απόβλητα που προέρχονται από κατοικίες, οικοδομές ή από μέρος οικοδομών στο οποίο υπάρχουν διευκολύνσεις για διαμονή, παραμονή και διατροφή, περιλαμβανομένων των οργανικών αποβλήτων κουζίνας που μπορούν να λιπασματοποιηθούν, εξαιρουμένων όμως των αποβλήτων που απορρίπτονται στα αποχετευτικά συστήματα, των επικίνδυνων αποβλήτων και απόβλητων που συλλέγονται χωριστά με σκοπό να ανακυκλωθούν·

«οργανικά απόβλητα» σημαίνει τα βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα κήπων και πάρκων, τα απορρίμματα τροφών και μαγειρειών από σπίτια, εστιατόρια, εγκαταστάσεις ομαδικής εστίασης και χώρους πωλήσεων λιανικής και τα συναφή απόβλητα από εγκαταστάσεις μεταποίησης τροφίμων·

«παραγωγός αποβλήτων» σημαίνει τον αρχικό παραγωγό αποβλήτων ή κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί εργασίες προεπεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες εργασίες, οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών·

«παραγωγός προϊόντος» σημαίνει κάθε πρόσωπο, το οποίο κατ' επάγγελμα αναπτύσσει, κατασκευάζει, μεταποιεί, επεξεργάζεται ή πωλεί προϊόν ή εισάγει προϊόν στη Δημοκρατία από τρίτη χώρα·

«προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση» σημαίνει κάθε εργασία

ανάκτησης που συνιστά έλεγχο, καθαρισμό ή επισκευή, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία προϊόντων που αποτελούν πλέον απόβλητα προετοιμάζονται, προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθούν χωρίς άλλη προεπεξεργασία.

«πρόληψη» σημαίνει τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται πριν μια ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα και τα οποία μειώνουν -

(α) την ποσότητα των αποβλήτων, μέσω επαναχρησιμοποίησης ή παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων,

(β) τις αρνητικές επιπτώσεις των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, ή

(γ) την περιεκτικότητα των υλικών και προϊόντων σε επικίνδυνες ουσίες.

«συλλογή» σημαίνει τη συγκέντρωση αποβλήτων, περιλαμβανομένης της προκαταρκτικής διαλογής και της προκαταρκτικής αποθήκευσης αποβλήτων, με σκοπό τη μεταφορά τους σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων.

«Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων» ή «ΣΕΔΑ» σημαίνει την επιτροπή που ιδρύεται με βάση το άρθρο 43.

«Συμφωνία ΕΟΧ» σημαίνει τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο που υπογράφηκε στο Οπόρτο στις 2 Μαΐου 1992, όπως αυτή τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 17 Μαρτίου 1993.

«τρίτη χώρα» σημαίνει χώρα που δεν είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ή τον Υπουργό Εσωτερικών, αναλόγως της περίπτωσης, όπως καθορίζεται στο άρθρο 5.

«φορέας εκμετάλλευσης» σημαίνει τον κάτοχο άδειας διαχείρισης αποβλήτων ή, στις περιπτώσεις του άρθρου 28, το πρόσωπο που εκμεταλλεύεται ή ελέγχει την επαγγελματική δραστηριότητα της διαχείρισης αποβλήτων ή στο οποίο έχει μεταβιβασθεί αποφασιστική οικονομική αρμοδιότητα όσον αφορά τη λειτουργία τέτοιας δραστηριότητας.

«χρησιμοποιημένα τηγανέλαια» σημαίνει τα φυτικά έλαια και τα ζωικά λίπη, με κωδικούς 20.01.25 και 20.01.26, του καταλόγου αποβλήτων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή ή επεξεργασία τροφίμων.

«χωριστή συλλογή» σημαίνει τη συλλογή όπου μια ροή αποβλήτων διατηρείται χωριστά, με βάση τον τύπο και τη φύση τους, για να διευκολυνθεί η ειδική επεξεργασία.

Σκοπός.

3. Ο παρών Νόμος θεσπίζει μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, εμποδίζοντας ή μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων και περιορίζοντας το συνολικό αντίκτυπο της χρήσης των πόρων και βελτιώνοντας την αποδοτικότητα αυτής.

Πεδίο εφαρμογής.

4.-(1) Ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται –

(α) στα αέρια απόβλητα που εκλύονται στην ατμόσφαιρα·

(β) στο έδαφος, περιλαμβανομένων των εδαφών που έχουν υποστεί ρύπανση, τα οποία δεν έχουν ακόμα εκσκαφθεί και των κτιρίων που συνδέονται μόνιμα με εδάφη·

- (γ) σε έδαφος που δεν έχει υποστεί ρύπανση και άλλα φυσικά υλικά που έχουν εκσκαφθεί κατά τη διάρκεια κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, εφόσον είναι βέβαιο ότι τα υλικά αυτά θα χρησιμοποιηθούν στη φυσική τους κατάσταση, για κατασκευές στο χώρο από τον οποίο έγινε η εκσκαφή·
  - (δ) στα ραδιενεργά απόβλητα·
  - (ε) στα αποχαρακτηρισμένα εκρηκτικά·
  - (στ) στα περιττώματα, εφόσον αυτά δεν καλύπτονται από τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (2), το άχυρο και άλλα φυσικά ακίνδυνα υλικά προερχόμενα από τη γεωργία ή τη δασοκομία, τα οποία χρησιμοποιούνται στη γεωργία ή στη δασοκομία ή για την παραγωγή ενέργειας από βιομάζα με διαδικασίες ή μεθόδους που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον και δε θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία·
  - (η) στην αποτέφρωση ανθρώπινων πτωμάτων.
- (2) Ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές διέπονται από άλλη νομοθεσία:
- (α) με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου (α), του άρθρου 24, υγρά απόβλητα·
  - (β) ζωικά υποπροϊόντα, περιλαμβανομένων των μεταποιημένων προϊόντων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002, εκτός από εκείνα που προορίζονται για αποξήρανση με σκοπό την καύση,

αποτέφρωση, υγειονομική ταφή ή χρήση σε εγκαταστάσεις βιοαερίου ή κομποστοποίησης.

(γ) πτώματα ζώων, τα οποία αποθνήσκουν εκτός σφαγείων, περιλαμβανομένων ζώων που θανατώνονται από την εξάλειψη επιζωοτιών και διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002.

(δ) απόβλητα που προκύπτουν από τις εργασίες έρευνας, εξόρυξης, επεξεργασίας και αποθήκευσης ορυκτών πόρων και από τις εργασίες εκμετάλλευσης λατομείων που εμπίπτουν στον περί Διαχείρισης των Αποβλήτων της Εξορυκτικής Βιομηχανίας Νόμο.

82(Ι) του 2009.

(3) Χωρίς επηρεασμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από άλλη νομοθεσία, τα ιζήματα που επανατοποθετούνται σε επιφανειακά ύδατα με σκοπό τη διαχείριση των υδάτων και των υδάτινων οδών ή την πρόληψη πλημμυρών ή την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων ή το μετριασμό των επιπτώσεων από πλημμύρες και ξηρασίες, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου, εφόσον αποδειχθεί ότι τα ιζήματα αυτά δεν είναι επικίνδυνα.

Αρμόδια αρχή.

5.-(1) Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 ορίζεται ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο εδάφιο (2), για τις οποίες αρμόδια αρχή ορίζεται ο Υπουργός Εσωτερικών.

(2) Ο Υπουργός Εσωτερικών ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου μόνο στις περιπτώσεις που το θέμα αφορά τα απόβλητα που εμπίπτουν σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες που καθορίζονται στην πρώτη στήλη του Παραρτήματος IV και τις εργασίες διαχείρισης των αποβλήτων αυτών, οι οποίες

Παράρτημα IV.

καθορίζονται στη δεύτερη στήλη του ίδιου Παραρτήματος.

Παράρτημα V.

(3)(α) Για τα ρεύματα αποβλήτων που αναφέρονται στο Παράρτημα V, ως αρμόδια αρχή ορίζεται από κοινού ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και ο Υπουργός Εσωτερικών.

(β) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, οι οποίοι καθορίζουν έκαστον Υπουργό ως αρμόδια αρχή για κάθε δυνατή περίπτωση που αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων αυτών.

(4) Ο παρών Νόμος δε θίγει τις αρμοδιότητες και εξουσίες των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης που απορρέουν από τον περί Δήμων Νόμο και τον περί Κοινοτήτων Νόμο, σχετικά με τη διαχείριση συγκεκριμένων τύπων αποβλήτων, η διαχείριση όμως των αποβλήτων αυτών θα γίνεται με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Υποπροϊόντα.

6.-(1) Μια ουσία ή ένα αντικείμενο που προκύπτει από διαδικασία παραγωγής, πρωταρχικός σκοπός της οποίας δεν είναι η παραγωγή αυτού του στοιχείου, μπορεί να θεωρείται ότι δεν συνιστά απόβλητο αλλά υποπροϊόν μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) είναι βέβαιη η περαιτέρω χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου,
- (β) η ουσία ή το αντικείμενο είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν απευθείας, χωρίς άλλη επεξεργασία πέραν της συνήθους βιομηχανικής πρακτικής,
- (γ) η ουσία ή το αντικείμενο παράγεται ως αναπόσπαστο μέρος μιας παραγωγικής διαδικασίας, και

- (δ) η περαιτέρω χρήση είναι σύνηθες, δηλαδή η ουσία ή το αντικείμενο πληροί όλες τις σχετικές απαιτήσεις περί προϊόντων και προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας για τη συγκεκριμένη χρήση και δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στη δημόσια υγεία.

(2) Μια ουσία ή ένα αντικείμενο θεωρείται υποπροϊόν αντί απόβλητο εφόσον πληροί τα κριτήρια που καθορίζονται σε μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του Άρθρου 5, παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

Αποχαρακτηρισμός
αποβλήτων.

7.-(1) Απόβλητα, τα οποία έχουν υποστεί εργασία ανάκτησης, περιλαμβανόμενης της ανακύκλωσης, και πληρούν ειδικά κριτήρια που καθορίζονται σε διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις ακόλουθες προϋποθέσεις –

- (α) η ουσία ή το αντικείμενο χρησιμοποιείται συνήθως για συγκεκριμένους σκοπούς,
- (β) υπάρχει αγορά ή ζήτηση για τη συγκεκριμένη ουσία ή αντικείμενο,
- (γ) η ουσία ή το αντικείμενο πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους σκοπούς και συμμορφώνεται προς τη σχετική νομοθεσία και τα πρότυπα που ισχύουν για τα προϊόντα, και
- (δ) η χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου δεν πρόκειται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία,

παύουν να αποτελούν απόβλητα κατά την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2.

(2) Εφόσον απαιτείται, τα κριτήρια που αναφέρονται στο εδάφιο (1), περιλαμβάνουν οριακές τιμές για τους ρύπους και συνεκτιμούν ενδεχόμενες δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις της ουσίας ή του αντικειμένου.

(3) Απόβλητα, τα οποία πληρούν τα ειδικά κριτήρια που καθορίζονται για, μεταξύ άλλων, τα αδρανή υλικά, το χαρτί, το γυαλί, το μέταλλο, τα ελαστικά επίσωτρα και τα προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας σε μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του Αρθρου 6, παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ θεωρούνται ως αποχαρακτηρισθέντα.

(4) Απόβλητα, τα οποία παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με τις διατάξεις των εδαφίων (1), (2) και (3), παύουν να αποτελούν απόβλητα και για τους σκοπούς ανάκτησης και ανακύκλωσης που αναφέρονται -

32(I) του 2002
133(I) του 2003
159(I) του 2005
48(I) του 2006.

(α) στον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμο,

157(I) του 2003
5(I) του 2011.

(β) στον περί των Οχημάτων στο Τέλος του Κύκλου Ζωής τους Νόμο,

Επίσημη Εφημερίδα,
Παράρτημα Τρίτο(I):
30.7.2004
13.11.2009.

(γ) στους περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμούς,

Επίσημη Εφημερίδα,
Παράρτημα Τρίτο(I):
20.3.2009.

(δ) στους περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες ή Συσσωρευτές) Κανονισμούς, και

(ε) σε άλλη σχετική νομοθεσία,

όταν πληρούνται οι διατάξεις που αφορούν στην ανάκτηση και ανακύκλωση οποιασδήποτε από τις πιο πάνω νομοθεσίες, ανάλογα με την περίπτωση.

72(I) του 2003
174(I) του 2004.

(5) Σε περίπτωση που δεν υφίστανται καθορισμένα κριτήρια σε μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του Άρθρου 6, παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, ο Υπουργός δύναται να αποφασίζει, κατά περίπτωση, εάν ένα συγκεκριμένο απόβλητο πρέπει να αποχαρακτηριστεί και κοινοποιεί την απόφασή του αυτή στην Επιτροπή, σύμφωνα με τον περί της Διαδικασίας Πληροφόρησης Αναφορικά με Ορισμένους Τεχνικούς Κανόνες Νόμο, εφόσον αυτό απαιτείται από τους εν λόγω Νόμους.

Κατάλογος
αποβλήτων.

8.-(1) Ο Υπουργός, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, εκδίδει κατάλογο αποβλήτων περιλαμβανομένων και των επικίνδυνων αποβλήτων.

(2) Ο κατάλογος αποβλήτων είναι δεσμευτικός όσον αφορά τον προσδιορισμό των αποβλήτων που πρέπει να θεωρούνται ως επικίνδυνα απόβλητα.

(3) Η καταχώρηση ουσίας ή αντικειμένου στον κατάλογο αποβλήτων δε σημαίνει κατ' ανάγκη ότι συνιστά απόβλητο κάτω από όποιεσδήποτε συνθήκες αφού η εν λόγω ουσία ή αντικείμενο θεωρείται απόβλητο μόνο εφόσον ανταποκρίνεται στον ορισμό του εν λόγω όρου που προβλέπεται στο άρθρο 2.

(4)(α) Η αρμόδια αρχή, μετά από συμβουλευτική γνωμοδότηση της ΣΕΔΑ, δύναται, με γνωστοποίησή της που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να θεωρήσει κάποιο

Παράρτημα ΙΙΙ.

απόβλητο ως επικίνδυνο, ακόμη και αν αυτό δεν περιλαμβάνεται ως τέτοιο στον κατάλογο αποβλήτων, εφόσον εμφανίζει μια ή περισσότερες από τις ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

(β) Σε τέτοια περίπτωση, ο Υπουργός κοινοποιεί την απόφασή του αυτή στην Επιτροπή μαζί με όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες, στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 56.

Παράρτημα ΙΙΙ.

(5)(α) Τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων (β) και (γ), η αρμόδια αρχή, μετά από συμβουλευτική γνωμοδότηση της ΣΕΔΑ, δύναται, με γνωστοποίηση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να θεωρήσει κάποιο απόβλητο ως μη επικίνδυνο ακόμη και αν περιλαμβάνεται ως επικίνδυνο στον κατάλογο αποβλήτων, εφόσον δεν εμφανίζει καμία από τις ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

(β) Σε τέτοια περίπτωση, ο Υπουργός κοινοποιεί την απόφασή του αυτή στην Επιτροπή, μαζί με όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες, στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 56.

(γ) Η αρμόδια αρχή μπορεί να θεωρήσει το εν λόγω απόβλητο ως μη επικίνδυνο μόνο μετά την αναθεώρηση από την Επιτροπή του καταλόγου που καταρτίζει η Επιτροπή, σύμφωνα με το Άρθρο 7, παράγραφος 3 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

(6) Σε καμία περίπτωση ο αποχαρακτηρισμός των επικίνδυνων αποβλήτων δεν μπορεί να γίνεται με αραίωση ή ανάμειξη για τη μείωση των αρχικών συγκεντρώσεων επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο χαμηλότερο των οριακών τιμών για το χαρακτηρισμό των αποβλήτων ως επικίνδυνων.

Ιεράρχηση
αποβλήτων.

9.-(1) Κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής για τα απόβλητα και την εφαρμογή του παρόντος Νόμου, για σκοπούς πρόληψης της

δημιουργίας και διαχείρισης των αποβλήτων, ισχύει ως τάξη προτεραιότητας η ακόλουθη ιεράρχηση όσον αφορά τα απόβλητα:

- (α) πρόληψη,
- (β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,
- (γ) ανακύκλωση,
- (δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και
- (ε) διάθεση.

(2) Κατά την εφαρμογή της πιο πάνω ιεράρχησης, η αρμόδια αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προώθηση εναλλακτικών δυνατοτήτων που παράγουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα από περιβαλλοντική άποψη. Λαμβάνοντας υπόψη τις συνολικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων δύναται να υπάρξει παρέκκλιση από την ιεράρχηση για ορισμένες ειδικές ροές αποβλήτων, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από την ανάλυση του κύκλου ζωής τους.

(3) Κατά τη διαμόρφωση των μέτρων που αναφέρονται στο εδάφιο (2), η αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη τις γενικές αρχές περί προστασίας του περιβάλλοντος, της προφύλαξης και της αειφορίας, του τεχνικώς εφικτού και της οικονομικής βιωσιμότητας, της προστασίας των φυσικών πόρων καθώς και τις συνολικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία, στην οικονομία και στην κοινωνία, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 10.

Προστασία της
ανθρώπινης υγείας και
του περιβάλλοντος.

10.-(1) Η διαχείριση των αποβλήτων πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον και ιδίως -

- (α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για ρύπανση στο νερό, τον αέρα, το έδαφος, τη χλωρίδα και την πανίδα,
- (β) χωρίς να προκαλείται όχληση από θόρυβο ή οσμές,
- (γ) χωρίς να επηρεάζονται δυσμενώς τα προστατευμένα είδη και οι φυσικοί οικότοποι, και
- (δ) χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς το τοπίο ή οι τοποθεσίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

189(Ι) του 2007.

(2) Για τους σκοπούς της παραγράφου (γ), του εδαφίου (1), ο όρος «προστατευμένα είδη και φυσικοί οικότοποι» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2 του περί της Περιβαλλοντικής Ευθύνης όσον αφορά την Πρόληψη και την Αποκατάσταση Περιβαλλοντικής Ζημιάς Νόμου.

ΜΕΡΟΣ II – ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Διευρυμένη ευθύνη παραγωγού προϊόντος.

11.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (6), προκειμένου να ενισχυθούν η επαναχρησιμοποίηση, η πρόληψη, η ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης αποβλήτων, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να καθορίζει μέτρα που να διασφαλίζουν ότι οι παραγωγοί προϊόντων φέρουν διευρυμένη ευθύνη.

(2) Τα μέτρα που αναφέρονται στο εδάφιο (1) μπορούν να περιλαμβάνουν την αποδοχή των επιστρεφόμενων προϊόντων και των αποβλήτων που παραμένουν μετά τη χρήση των προϊόντων αυτών, καθώς και τη διαχείριση των αποβλήτων και την οικονομική ευθύνη για τις δραστηριότητες αυτές. Στα μέτρα αυτά μπορεί να

περιλαμβάνεται και η υποχρέωση για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό πληροφοριών, σχετικά με το βαθμό που το εν λόγω προϊόν μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί ή να ανακυκλωθεί.

(3) Ο Υπουργός δύναται, με διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να καθορίζει μέτρα με σκοπό την ενθάρρυνση του σχεδιασμού των προϊόντων με τρόπο ώστε –

(α) να μειώνονται οι συνολικές επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και η δημιουργία αποβλήτων κατά τη διάρκεια της παραγωγής και της χρήσης τους, και

(β) να εξασφαλίζεται ότι η ανάκτηση και η διάθεση των εν λόγω προϊόντων όταν θα αποτελούν πλέον απόβλητα πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10.

(4) Τα μέτρα που αναφέρονται στο εδάφιο (3) μπορούν να ενθαρρύνουν, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη, την παραγωγή και την εμπορία προϊόντων που να είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις, ανθεκτικά από τεχνική άποψη και αφού αυτά καταστούν απόβλητα, κατάλληλα για ορθή και ασφαλή ανάκτηση και συμβατή με το περιβάλλον διάθεση.

(5)(α) Κατά την εφαρμογή των διατάξεων των εδαφίων (1), (2), (3) και (4), λαμβάνεται υπόψη το τεχνικώς εφικτό και η οικονομική βιωσιμότητα, καθώς και το σύνολο των επιπτώσεων στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία και οι κοινωνικές επιπτώσεις.

(β) Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος εδαφίου δεν πρέπει να επηρεάζει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(6) Η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντος εφαρμόζεται χωρίς επηρεασμό της ευθύνης του για τη διαχείριση αποβλήτων και

χωρίς επηρεασμό της ειδικής νομοθεσίας για συγκεκριμένες κατηγορίες αποβλήτων και για συγκεκριμένα προϊόντα.

Ανάκτηση.

12.-(1) Η αρμόδια αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε τα απόβλητα να υποβάλλονται σε εργασίες ανάκτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 10.

(2) Για τη διευκόλυνση ή τη βελτίωση της ανάκτησης, τα απόβλητα συλλέγονται χωριστά, εάν είναι εφικτό από τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής άποψης, και δεν αναμιγνύονται με άλλα απόβλητα ή άλλα υλικά με διαφορετικές ιδιότητες.

(3) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να θεσπίζει κάθε αναγκαίο μέτρο που αφορά στην ανάκτηση.

Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση.

13.-(1) Η αρμόδια αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για προώθηση της επαναχρησιμοποίησης προϊόντων και των δραστηριοτήτων προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ενθαρρύνοντας ιδίως τη δημιουργία και τη στήριξη δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, τη χρήση οικονομικών μέσων, κριτηρίων προμηθειών, ποσοτικών στόχων ή άλλων μέτρων.

(2) Η αρμόδια αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προώθηση ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας και, για το σκοπό αυτό, καθιερώνει χωριστή συλλογή, όπου αυτό είναι τεχνικώς, περιβαλλοντικώς και οικονομικώς εφικτό και ενδεδειγμένο, για να επιτευχθούν τα αναγκαία ποιοτικά πρότυπα στους αντίστοιχους τομείς ανακύκλωσης.

(3) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), του άρθρου 12, μέχρι το 2015 πρέπει να καθιερωθεί χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί.

(4) Μέχρι το 2020 πρέπει να επιτευχθεί -

(α) όσον αφορά την προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αποβλήτων, όπως τουλάχιστον το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί από τα νοικοκυριά και, ενδεχομένως, από άλλη προέλευση, στο βαθμό που τα απόβλητα αυτά είναι παρόμοια με τα απόβλητα των νοικοκυριών, η αύξηση των εργασιών αυτών κατ' ελάχιστον στο πενήντα τοις εκατόν (50%) ως προς το συνολικό βάρος, και

(β) όσον αφορά την προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και την ανάκτηση άλλων υλικών, περιλαμβανομένων των εργασιών υγειονομικής ταφής όπου γίνεται χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, εξαιρουμένων των υλικών που απαντώνται στη φύση και τα οποία ορίζονται στην κατηγορία 17 05 04 του καταλόγου αποβλήτων, η αύξηση των εργασιών αυτών κατ' ελάχιστο στο εβδομήντα τοις εκατόν (70%) ως προς το συνολικό βάρος.

(5) Κάθε τρία (3) χρόνια, η αρμόδια αρχή αναφέρει στην έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 56, τις επιδόσεις της όσον αφορά την επίτευξη των πιο πάνω στόχων. Εάν οι στόχοι δεν έχουν εκπληρωθεί, η έκθεση αυτή περιλαμβάνει τους λόγους της αποτυχίας και τις δράσεις τις οποίες προτίθεται να αναλάβει για να εκπληρώσει τους στόχους.

(6) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να θεσπίσει κάθε αναγκαίο μέτρο που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος

άρθρου.

Διάθεση.

14.-(1) Στις περιπτώσεις όπου δεν πραγματοποιείται ανάκτηση σύμφωνα με το εδάφιο (1), του άρθρου 12, τα απόβλητα πρέπει να υπόκεινται σε ασφαλείς εργασίες διάθεσης που πληρούν τις διατάξεις του άρθρου 10 για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

(2) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να θεσπίζει κάθε αναγκαίο μέτρο που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Υποχρεώσεις κατόχων αποβλήτων και αρχικών παραγωγών αποβλήτων.

15.-(1) Κάθε κάτοχος αποβλήτων και κάθε αρχικός παραγωγός αποβλήτων υποχρεούται -

- (α) να πραγματοποιεί ο ίδιος την ανάκτηση και τη διάθεση των αποβλήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και με τρόπο που καθορίζεται σε άδεια διαχείρισης αποβλήτων που εκδίδεται για το σκοπό αυτό με βάση τα άρθρα 24 και 25, ή
- (β) να αναθέτει την ανάκτηση και τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων σε έμπορο ή σε πρόσωπο που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων, ή
- (γ) μέσω διακανονισμού με δημόσιο ή ιδιωτικό πρόσωπο που ασχολείται με τη συλλογή αποβλήτων, αδειοδοτημένο με βάση τα άρθρα 24 και 25, να εξασφαλίζει την ανάκτηση και τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10.

(2) Οι μεσίτες και οι έμποροι πρέπει να συνεργάζονται με αδειοδοτημένες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25 εγκαταστάσεις ή πρόσωπα.

(3) Κάθε πρόσωπο, αδειοδοτημένο σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25 το οποίο συλλέγει και/ ή μεταφέρει απόβλητα, οφείλει να παραδίδει αυτά σε αδειοδοτημένα, δυνάμει των άρθρων 24 και 25, πρόσωπα τα οποία επεξεργάζονται απόβλητα ή σε πρόσωπα που πληρούν τις διατάξεις του άρθρου 28.

(4) Όταν τα απόβλητα μεταφέρονται από τον αρχικό παραγωγό αποβλήτων ή τον κάτοχο αποβλήτων σε οποιοδήποτε από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο εδάφιο (1) για προκαταρκτική επεξεργασία, ο εν λόγω αρχικός παραγωγός ή κάτοχος αποβλήτων δεν απαλλάσσεται της ευθύνης του για πλήρη ανάκτηση ή διάθεση των εν λόγω αποβλήτων.

(5)(α) Τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να καθορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες –

(i) ο αρχικός παραγωγός αποβλήτων διατηρεί την ευθύνη για το σύνολο της αλυσίδας επεξεργασίας και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται,

(ii) μπορεί να υπάρχει επιμερισμός της ευθύνης μεταξύ του αρχικού παραγωγού αποβλήτων και του κατόχου αποβλήτων και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται,

(iii) η ευθύνη μεταξύ των φορέων της αλυσίδας επεξεργασίας μπορεί να μεταβιβάζεται.

(β) Οι Κανονισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο (α) μπορούν να καθορίζουν ότι την ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων φέρει πλήρως ή εν μέρει ο παραγωγός προϊόντος, από τον οποίο προέρχονται τα απόβλητα και ότι οι διανομείς του εν λόγω προϊόντος μπορούν να μοιράζονται την ευθύνη αυτήν.

(6) Τηρουμένων των διατάξεων του περί Δήμων Νόμου και του περί Κοινοτήτων Νόμου, κάθε κάτοχος αποβλήτων και κάθε αρχικός παραγωγός αποβλήτων, ο οποίος δεν κατέχει άδεια διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24, οφείλει ενόσω κατέχει απόβλητο, να μεριμνά ώστε αυτό να μην προκαλεί οποιοδήποτε κίνδυνο στη δημόσια υγεία και/ ή στο περιβάλλον και να μην δημιουργεί οχληρία σε οποιοδήποτε πρόσωπο.

Αρχή της εγγύτητας
και της αυτάρκειας.

16.-(1) Ο Υπουργός, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, καθορίζει κάθε αναγκαίο μέτρο, σε συνεργασία με άλλα κράτη μέλη εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο ή σκόπιμο, για τη δημιουργία ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων και εγκαταστάσεων για την ανάκτηση σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, τα οποία συλλέγονται από νοικοκυριά, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου η συλλογή αυτή καλύπτει και τα σύμμεικτα αστικά απόβλητα από άλλους παραγωγούς, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

(2)(α) Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006, για την προστασία του δικτύου της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Υπουργός, μετά από συμβουλευτική γνωμοδότηση της ΣΕΔΑ, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, μπορεί να περιορίσει τη μεταφορά προς την Κυπριακή Δημοκρατία αποβλήτων που προορίζονται για αποτεφρωτήρες ταξινομημένους ως ανάκτηση, εφόσον έχει καταστεί

σαφές ότι η μεταφορά αυτή θα είχε ως συνέπεια τη διάθεση των εθνικών αποβλήτων ή την επεξεργασία τους κατά τρόπο που δε συνάδει με το εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων.

(β) Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στην Επιτροπή.

(γ) Ο Υπουργός, μετά από συμβουλευτική γνωμοδότηση της ΣΕΔΑ, δύναται, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να περιορίσει τη μεταφορά από την Κυπριακή Δημοκρατία αποβλήτων για περιβαλλοντικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006.

(δ) Για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, «μεταφορά» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το Άρθρο 2, παράγραφος 34 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006.

(3) Το δίκτυο που αναφέρεται στο εδάφιο (1) σχεδιάζεται κατά τρόπο που να επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ως σύνολο, να καταστεί αυτάρκης στον τομέα της διάθεσης και της ανάκτησης που αναφέρονται στο εδάφιο (1) και να επιτρέπει τόσο στην Κυπριακή Δημοκρατία όσο και στα λοιπά κράτη μέλη να κινηθούν χωριστά προς το στόχο αυτό, λαμβανομένων υπόψη των γεωγραφικών συνθηκών ή της ανάγκης για εξειδικευμένες εγκαταστάσεις για ορισμένους τύπους αποβλήτων.

(4) Το δίκτυο επιτρέπει τη διάθεση ή την ανάκτηση των αποβλήτων που αναφέρονται στο εδάφιο (1) σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις με τη χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

(5) Οι αρχές της εγγύτητας και της αυτάρκειας δεν συνεπάγονται ότι

η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να διαθέτει το πλήρες φάσμα των εγκαταστάσεων τελικής ανάκτησης στο έδαφός της.

Έλεγχος επικίνδυνων αποβλήτων.

17.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 20, ο Υπουργός, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι η παραγωγή, η συλλογή και η μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων καθώς επίσης η αποθήκευση και η επεξεργασία τους διεξάγονται σε συνθήκες που παρέχουν προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, προκειμένου να τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 10.

(2) Το διάταγμα που αναφέρεται στο εδάφιο (1) περιλαμβάνει διατάξεις για την ιχνηλασιμότητα από το στάδιο της παραγωγής μέχρι και τον τελικό προορισμό των επικίνδυνων αποβλήτων και τον έλεγχο αυτών.

Απαγόρευση ανάμειξης επικίνδυνων αποβλήτων και εξαιρέσεις.

18.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 20, οι παραγωγοί, συλλέκτες, μεταφορείς και οι διαχειριστές επικίνδυνων αποβλήτων απαγορεύεται να αναμειγνύουν τα επικίνδυνα απόβλητα με άλλες κατηγορίες επικίνδυνων αποβλήτων ή με άλλα απόβλητα, ουσίες ή υλικά. Η ανάμειξη περιλαμβάνει και την αραίωση επικίνδυνων ουσιών.

(2) Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του εδαφίου (1), η αρμόδια αρχή δύναται να επιτρέπει την ανάμειξη κατά περίπτωση υπό τους πιο κάτω όρους:

(α) η εργασία ανάμειξης πραγματοποιείται από πρόσωπα που αδειοδοτήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25,

(β) οι διατάξεις του άρθρου 10 πληρούνται και δεν αυξάνονται

οι αρνητικές επιπτώσεις της διαχείρισης των αποβλήτων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, και

(γ) η εργασία ανάμειξης ακολουθεί τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

(3) Τηρουμένων των κριτηρίων που αφορούν τη δυνατότητα τεχνικής και οικονομικής εφαρμογής, όταν επικίνδυνα απόβλητα έχουν αναμειχθεί κατά τρόπο αντίθετο προς τις διατάξεις του εδαφίου (1), πραγματοποιείται διαχωρισμός, εφόσον είναι εφικτό και αναγκαίο, για να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση προς το άρθρο 10.

Σήμανση, συλλογή και μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων.

19.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 20, κατά τη συλλογή, τη μεταφορά και την προσωρινή αποθήκευσή τους, τα επικίνδυνα απόβλητα πρέπει να συσκευάζονται και να σημαίνονται κατάλληλα, σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα και τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(2) Κάθε φορά που επικίνδυνα απόβλητα μεταφέρονται σε εγκατάσταση αξιοποίησης επικίνδυνων αποβλήτων εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, αυτά πρέπει να συνοδεύονται από έντυπο αναγνώρισης και παρακολούθησης μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων, το οποίο περιέχει τα ενδεδειγμένα δεδομένα που εκτίθενται στο παράρτημα IB του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006. Το έντυπο δύναται να υπάρχει σε ηλεκτρονική μορφή.

(3) Το έντυπο που αναφέρεται στο εδάφιο (2) συμπληρώνεται από τον παραγωγό ή τον κάτοχο επικίνδυνων αποβλήτων, από το πρόσωπο που μεταφέρει επικίνδυνα απόβλητα και από το πρόσωπο που προβαίνει στην ανάκτησης ή διάθεση επικίνδυνων αποβλήτων.

(4) Το συμπληρωμένο έντυπο αναγνώρισης και παρακολούθησης

μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων πρέπει να διατηρείται από τον παραγωγό ή κάτοχο των επικίνδυνων αποβλήτων, από το πρόσωπο που μεταφέρει επικίνδυνα απόβλητα και από το πρόσωπο που προβαίνει στη διάθεση ή ανάκτηση επικίνδυνων αποβλήτων για τα αντίστοιχα χρονικά διαστήματα που απαιτούνται για την τήρηση του μητρώου επικίνδυνων αποβλήτων, που προβλέπεται στο εδάφιο (2), του άρθρου 32.

(5) Οι παραγωγοί ή κάτοχοι επικίνδυνων αποβλήτων, τα πρόσωπα που μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα και τα πρόσωπα που επεξεργάζονται επικίνδυνα απόβλητα, διαβιβάζουν κατά το μήνα Μάρτιο κάθε έτους, καθώς και κάθε φορά που αυτό ζητείται από την αρμόδια αρχή, αντίγραφα των εντύπων αναγνώρισης και παρακολούθησης μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων.

Επικίνδυνα απόβλητα παραγόμενα από νοικοκυριά.

20.-(1) Τα άρθρα 17, 18, 19 και 32 δεν εφαρμόζονται στα αναμειγμένα απόβλητα που παράγονται στα νοικοκυριά.

(2) Τα άρθρα 19 και 32 δεν εφαρμόζονται στα επιμέρους κλάσματα επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται στα νοικοκυριά μέχρις ότου γίνουν δεκτά για συλλογή, διάθεση ή ανάκτηση από πρόσωπο που έχει λάβει άδεια ή έχει καταχωρηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25 ή 33, αντίστοιχα.

Διαχείριση αποβλήτων ορυκτελαίων.

21.-(1) Χωρίς επηρεασμό των υποχρεώσεων που συνδέονται με τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων που προβλέπονται στα άρθρα 18 και 19, ο Υπουργός λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι -

(α) τα απόβλητα ορυκτέλαια συλλέγονται χωριστά, εφόσον αυτό είναι τεχνικώς εφικτό·

(β) η επεξεργασία των αποβλήτων ορυκτελαίων γίνεται

σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10.

- (γ) εφόσον είναι τεχνικώς εφικτό και οικονομικώς βιώσιμο, τα απόβλητα ορυκτέλαια με διαφορετικά χαρακτηριστικά δεν αναμειγνύονται με άλλα είδη αποβλήτων ή ουσιών, εάν η ανάμειξη αυτή εμποδίζει την επεξεργασία τους.

(2) Για τους σκοπούς της χωριστής συλλογής των αποβλήτων ορυκτελαίων και την ορθή επεξεργασία τους, το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει Κανονισμούς, που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, καθορίζοντας πρόσθετα μέτρα, όπως τεχνικές απαιτήσεις, ευθύνη του παραγωγού, οικονομικά μέτρα ή εθελοντικές συμφωνίες.

(3) Ο Υπουργός, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να καθορίσει –

- (α) απαιτήσεις αναγέννησης των αποβλήτων ορυκτελαίων εφόσον αυτό είναι τεχνικώς εφικτό, και
- (β) στις περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται τα Άρθρα 11 ή 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006, περιορισμούς της μεταφοράς αποβλήτων μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των λοιπών κρατών μελών σε εγκαταστάσεις αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης, ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην αναγέννηση των αποβλήτων ορυκτελαίων.

Οργανικά απόβλητα.

22.-(1) Ο Υπουργός λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10, ανάλογα με την περίπτωση, για την ενθάρρυνση -

- (α) της χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων, ενόψει της λιπασματοποίησης και της ζύμωσης των βιοαποβλήτων,

(β) της επεξεργασίας των οργανικών αποβλήτων κατά τρόπο που να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας,

(γ) της χρήσης περιβαλλοντικώς ασφαλών υλικών παραγόμενων από οργανικά απόβλητα.

(2) Για σκοπούς αποτελεσματικότερης εφαρμογής του εδαφίου (1), το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδώσει σχετικούς Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ IV - ΚΟΣΤΟΣ

Κόστος.

23.-(1) Σύμφωνα με την αρχή ο «ρυπαίνων πληρώνει», το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει τον αρχικό παραγωγό αποβλήτων, τον τρέχοντα κάτοχο αποβλήτων ή τους προηγούμενους κατόχους αποβλήτων.

(2) Οι παραγωγοί προϊόντων έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των αποβλήτων των προϊόντων αυτών και της χρηματοδότησης της συλλογής, της επαναχρησιμοποίησης, της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, της επεξεργασίας, της ανακύκλωσης, της ανάκτησης και της διάθεσης αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 10.

(3) Ανάλογα με την περίπτωση, η αρμόδια αρχή δύναται να αποφασίσει ότι το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει και το διανομέα του προϊόντος, από τον οποίο προέρχονται τα απόβλητα και καθορίζει το βαθμό τέτοιας επιβάρυνσης.

(4) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, οι

οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με τους οποίους να ρυθμίζει την ευθύνη του παραγωγού προϊόντων σε σχέση με τα απόβλητα που αυτό παράγει για συγκεκριμένες ροές αποβλήτων και τη διαμόρφωση συλλογικού ή ατομικού συστήματος διαχείρισης.

ΜΕΡΟΣ V – ΑΔΕΙΕΣ, ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΩΑ

Άδεια διαχείρισης αποβλήτων.

24. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 28, πρόσωπο το οποίο -

(α) ασχολείται με τη συλλογή και τη μεταφορά αποβλήτων, περιλαμβανομένης της συλλογής και μεταφοράς υγρών αποβλήτων,

(β) μεριμνά για την επεξεργασία αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων, περιλαμβανομένων των μεσιτών και εμπόρων,

Παράρτημα Ι.
Παράρτημα ΙΙ.

(γ) διεξάγει τις εργασίες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι και ΙΙ,

(δ) εξασφαλίζει το ίδιο την επεξεργασία των αποβλήτων του, περιλαμβανομένης και της ανάκτησης ή διάθεσης στον χώρο παραγωγής των αποβλήτων του,

οφείλει, πριν αρχίσει τις δραστηριότητές του, να εξασφαλίσει άδεια διαχείρισης αποβλήτων από την αρμόδια αρχή.

Προϋποθέσεις και όροι άδειας διαχείρισης αποβλήτων.

25.-(1) Για τη χορήγηση της άδειας που αναφέρεται στο άρθρο 24 απαιτείται η υποβολή αίτησης προς την αρμόδια αρχή, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από -

(α) πολεοδομική άδεια εφόσον η προτεινόμενη διαχείριση των

αποβλήτων προϋποθέτει ανάπτυξη ακίνητης ιδιοκτησίας για την οποία απαιτείται η έκδοση πολεοδομικής άδειας, τις θετικές απόψεις του Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στις περιπτώσεις κυβερνητικών τμημάτων ή υπηρεσιών και άδεια οικοδομής,

(β) μελέτη της κατασκευής, οργάνωσης, λειτουργίας και εφόσον απαιτείται, αποκατάστασης και μετέπειτα φροντίδας του χώρου της σχετικής εγκατάστασης.

(2) Η μελέτη, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο (β), του εδαφίου (1) πρέπει να είναι σύμφωνη με –

(α) το σχετικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, και

(β) τους όρους που είναι δυνατό να επιβάλλονται με βάση τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο.

140(I) του 2005
42(I) του 2007
47(I) του 2008
80(I) του 2009.

(3) Η αίτηση υποβάλλεται σε έντυπο, που καθορίζεται με διάταγμα του Υπουργού και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(4)(α) Η άδεια διαχείρισης αποβλήτων χορηγείται από τον Υπουργό, μετά από συμβουλευτική γνωμοδότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων.

(β) Η άδεια διαχείρισης αποβλήτων περιλαμβάνει όρους, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής, και αφορούν τα ακόλουθα:

- (i) τους τύπους και τις ποσότητες αποβλήτων που μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία,
- (ii) τις τεχνικές και τυχόν άλλες απαιτήσεις που

- σχετίζονται με κάθε τύπο επιτρεπόμενης εργασίας,
- (iii) τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης που πρέπει να λαμβάνονται,
  - (iv) τη μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιείται για κάθε είδος εργασίας,
  - (v) τα μέτρα για την αντιμετώπιση περιπτώσεων έκτακτης ανάγκης και σοβαρού κινδύνου,
  - (vi) το απαιτούμενο επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό,
  - (vii) τις εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, και
  - (viii) τις διατάξεις σχετικά με το κλείσιμο και τη μέριμνα μετά από την παύση λειτουργίας, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο.

(γ) Αν η άδεια διαχείρισης αποβλήτων αφορά την αποτέφρωση ή συναποτέφρωση με ανάκτηση ενέργειας, η άδεια περιλαμβάνει ως όρο ότι η ανάκτηση ενέργειας πρέπει να πραγματοποιείται με υψηλό επίπεδο ενεργειακής απόδοσης.

(5) Στην άδεια διαχείρισης αποβλήτων καθορίζεται η χρονική διάρκεια ισχύος της, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) χρόνια. Η άδεια διαχείρισης αποβλήτων μπορεί να ανανεώνεται με την υποβολή σχετικής αίτησης στην αρμόδια αρχή, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της.

(6) Η αρμόδια αρχή μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας διαχείρισης αποβλήτων όταν η προτεινόμενη μέθοδος συλλογής, μεταφοράς ή επεξεργασίας κρίνεται ανεπαρκής από την άποψη της προστασίας του περιβάλλοντος. Η αρμόδια αρχή αρνείται τη χορήγηση άδειας όταν η προτεινόμενη μέθοδος επεξεργασίας αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 10.

(7) Αν η άδεια διαχείρισης αποβλήτων αφορά τη χρήση αποβλήτων ως καυσίμου ή άλλου μέτρου παραγωγής ενέργειας, η αρμόδια αρχή, προτού χορηγήσει την άδεια, διαβουλεύεται με τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(8) Πριν από τη χορήγηση άδειας διαχείρισης αποβλήτων και πριν από την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης, πραγματοποιείται επί τόπου έλεγχος από την αρμόδια αρχή ή από εξουσιοδοτημένο από αυτήν πρόσωπο, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν πληρούνται οι όροι που θα διατυπωθούν στην άδεια και εάν το προσωπικό είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο.

(9) Η χορήγηση άδειας διαχείρισης αποβλήτων δεν απαλλάσσει τον αιτούντα από την υποχρέωση λήψης άλλων αδειών ή εγκρίσεων που απαιτούνται δυνάμει άλλης νομοθεσίας.

(10) Υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, κάθε άδεια που έχει εκδοθεί με βάση άλλη νομοθεσία μπορεί να προσκομίζεται με την αίτηση, για σκοπούς παροχής των απαιτούμενων πληροφοριών και των εκτελούμενων εργασιών, ούτως ώστε να αποφεύγονται περιττές επαναλήψεις των παρεχόμενων πληροφοριών και των εκτελούμενων εργασιών.

Εγγυήσεις και
ασφάλιση.

26.-(1) Ταυτόχρονα με τη χορήγηση άδειας διαχείρισης αποβλήτων, ο κάτοχος της άδειας καταθέτει στην αρμόδια αρχή εγγύηση ή επαρκή ασφάλιση για το κόστος των δαπανών για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε περιστατικού ρύπανσης που δυνατό να προκληθεί από τις δραστηριότητες της εγκατάστασης.

(2) Το ύψος και η μορφή των εγγυήσεων αυτών καθορίζονται με γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Άδεια με γενικούς όρους και/ ή ειδικά μέτρα.

27. Ο Υπουργός δύναται να εκδίδει διάταγμα, το οποίο δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στο οποίο καθορίζονται οι γενικοί όροι ή/και τα ειδικά μέτρα που αφορούν συγκεκριμένες κατηγορίες αποβλήτων ή μέρος της διαχείρισής τους, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάθε σχετικής άδειας διαχείρισης αποβλήτων.

Εξαιρέσεις από τις απαιτήσεις αδειοδότησης και σχετικοί όροι.

28.-(1) Ο Υπουργός εκδίδει διάταγμα, το οποίο δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στο οποίο καθορίζει εξαιρέσεις προσώπων από την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας διαχείρισης αποβλήτων για -

(α) καθορισμένες εργασίες ανάκτησης αποβλήτων· το διάταγμα πρέπει να περιλαμβάνει γενικούς όρους ή/και ειδικά μέτρα που πρέπει να τηρούνται και προσδιορίζει τους τύπους και τις ποσότητες των αποβλήτων που καλύπτονται από την εξαίρεση και τη μέθοδο επεξεργασίας που πρέπει να χρησιμοποιείται·

(β) καθορισμένες εργασίες ανάκτησης επικίνδυνων αποβλήτων· το διάταγμα πρέπει να περιλαμβάνει γενικούς όρους ή/και ειδικά μέτρα που πρέπει να τηρούνται και τους τύπους και τις ποσότητες των επικίνδυνων αποβλήτων που καλύπτονται από την εξαίρεση, τους τύπους δραστηριοτήτων καθώς και οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις κρίνονται αναγκαίες για τις μορφές ανάκτησης και, ανάλογα με την περίπτωση, οριακές τιμές για τις περιεχόμενες στα επικίνδυνα απόβλητα επικίνδυνες ουσίες και οριακές τιμές εκπομπών·

(γ) τη διάθεση των δικών τους ακίνδυνων αποβλήτων στον τόπο παραγωγής· το διάταγμα πρέπει να περιλαμβάνει

γενικούς όρους ή/και ειδικά μέτρα που πρέπει να τηρούνται και προσδιορίζει τόσο τους τύπους και τις ποσότητες των ακίνδυνων αποβλήτων που καλύπτονται από την εξαίρεση, όσο και τη μέθοδο επεξεργασίας που πρέπει να χρησιμοποιείται.

(2)(α) Οι γενικοί όροι ή/και τα ειδικά μέτρα που καθορίζονται στα διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (1), πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία των αποβλήτων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10.

(β) Στην περίπτωση διατάγματος που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (γ), του εδαφίου (1), οι εν λόγω γενικοί όροι ή/και ειδικά μέτρα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

(3) Η αρμόδια αρχή κοινοποιεί τα διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (1) στην Επιτροπή.

Υποχρεώσεις κατόχου
άδειας διαχείρισης
αποβλήτων.

29. Κάθε κάτοχος άδειας διαχείρισης αποβλήτων οφείλει να -

- (α) τηρεί ανελλιπώς και με συνέπεια και ακρίβεια όλους τους όρους της άδειάς του·
- (β) παρακολουθεί ανελλιπώς τις δραστηριότητες της εγκατάστασης και να ενημερώνει τον Υπουργό μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται στους όρους της άδειας, αναφορικά με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης· και
- (γ) παρέχει σε Επιθεωρητή κάθε διευκόλυνση που κρίνεται αναγκαία για τη διενέργεια των επιθεωρήσεων της εγκατάστασης, τη δειγματοληψία και τη συλλογή των στοιχείων που απαιτούνται για την εκτέλεση των

καθηκόντων τα οποία τους ανατίθενται με βάση τον παρόντα Νόμο.

Αλλαγές στη φύση ή τη λειτουργία της εγκατάστασης.

30.-(1) Για οποιαδήποτε αλλαγή στη φύση ή τη λειτουργία της εγκατάστασης ή για οποιαδήποτε επέκταση των εργασιών της εγκατάστασης, ο κάτοχος της άδειας διαχείρισης αποβλήτων οφείλει να ενημερώσει προηγουμένως γραπτώς την αρμόδια αρχή. Σε τέτοια περίπτωση ο Υπουργός μπορεί να επιβάλει τροποποιήσεις των όρων της άδειας εφόσον κρίνει ότι αυτές είναι αναγκαίες για σκοπούς προστασίας του περιβάλλοντος.

(2) Για οποιαδήποτε αλλαγή στη φύση και λειτουργία της εγκατάστασης, η οποία δυνατό να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και στο περιβάλλον, ο κάτοχος της άδειας διαχείρισης αποβλήτων οφείλει, αφού υποβάλει σχετική αίτηση στην αρμόδια αρχή, να αναφέρει:

(α) τα τμήματα της εγκατάστασης που δυνατό να υποστούν διαφοροποιήσεις,

(β) οποιαδήποτε από τα στοιχεία που αναφέρονται στο εδάφιο (4) του άρθρου 25, τα οποία δυνατό να επηρεαστούν από τις προτεινόμενες αλλαγές.

(3) Οποιαδήποτε αίτηση υποβάλλεται με βάση το εδάφιο (2) εξετάζεται από την αρμόδια αρχή, η οποία αποφασίζει αν χρειάζεται να τη χειριστεί ως να επρόκειτο για αίτηση που υποβάλλεται για πρώτη φορά προς εξασφάλιση άδειας διαχείρισης αποβλήτων οπότεν εφαρμόζονται για το σκοπό αυτό οι διατάξεις των άρθρων 24 και 25 ή ως τροποποίηση της άδειας οπότεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 31.

(4) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «αλλαγή στη

φύση ή τη λειτουργία της» σημαίνει αλλαγή των χαρακτηριστικών ή του τρόπου λειτουργίας ή επέκταση της εγκατάστασης.

Ανάκληση ή τροποποίηση της άδειας.

31.-(1) Ο Υπουργός, μετά από σχετική συμβουλευτική γνωμοδότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων, δύναται, όταν κρίνει ότι δικαιολογείται ή επιβάλλεται για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 10, να -

- (α) ανακαλέσει την άδεια,
- (β) συντομεύσει το χρόνο ισχύος της,
- (γ) προσθέσει οποιουσδήποτε νέους όρους σε αυτήν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25, ή/και
- (δ) τροποποιήσει οποιοδήποτε από τους επιβληθέντες όρους.

(2) Ο Υπουργός δύναται να εκδίδει δεόντως αιτιολογημένη ειδοποίηση προσωρινής αναστολής λειτουργίας της εγκατάστασης, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης όταν δεν τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 10.

Μητρώο αποβλήτων.

32.-(1)(α) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 20, κάθε πρόσωπο που αδειοδοτείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25 ή εξαιρείται από την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας διαχείρισης αποβλήτων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 28, κάθε παραγωγός επικίνδυνων αποβλήτων και πρόσωπα που συλλέγουν ή μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα σε επαγγελματική βάση ή ενεργούν ως έμποροι ή μεσίτες επικίνδυνων αποβλήτων υποχρεούνται όπως -

- (i) τηρούν χρονολογικό μητρώο αποβλήτων, στο οποίο σημειώνονται η ποσότητα των αποβλήτων, η φύση

και η προέλευσή τους και όπου χρειάζεται ο προορισμός, η συχνότητα συλλογής, το μέσο μεταφοράς και ο τρόπος επεξεργασίας τους·

- (ii) διαβιβάζουν τις πληροφορίες της παραγράφου (α) στην αρμόδια αρχή κατά το μήνα Μάρτιο κάθε επόμενου έτους καθώς και κάθε φορά που αυτό ζητείται από την αρμόδια αρχή·
- (iii) χορηγούν στην αρμόδια αρχή ή σε προηγούμενο κάτοχο των επικίνδυνων αποβλήτων αποδεικτικά έγγραφα της εκτέλεσης των εργασιών διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων, όταν αυτά τους ζητούνται.

(β) Ο Υπουργός δύναται, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να επιβάλλει τις υποχρεώσεις της παραγράφου (α) και σε άλλες κατηγορίες αποβλήτων.

(2)(α) Τα στοιχεία του μητρώου επικίνδυνων αποβλήτων τηρούνται—

- (i) από τους παραγωγούς ή κατόχους επικίνδυνων αποβλήτων, τα αδειοδοτημένα πρόσωπα, μεσίτες ή εμπόρους που ασχολούνται με τη συλλογή και τη μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων για πέντε τουλάχιστον χρόνια, και
- (ii) από τις αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επικίνδυνων αποβλήτων καθόλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους,

και περιλαμβάνουν τις πληροφορίες της υποπαραγράφου (i), της παραγράφου (α), του εδαφίου (1).

(β) Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο (α) παραδίδουν το εν λόγω μητρώο στην αρμόδια αρχή, εφόσον αυτά παύσουν οριστικά τις εργασίες τους που αφορούν την παραγωγή ή/και διαχείριση αποβλήτων.

(3) Το ακριβές περιεχόμενο του μητρώου καθώς και η διαδικασία τήρησής του καθορίζονται με διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Καταχώρηση.

33.-(1) Η αρμόδια αρχή τηρεί αρχείο -

- (α) των παραγωγών μη επικίνδυνων αποβλήτων,
- (β) των παραγωγών επικίνδυνων αποβλήτων,
- (γ) των αδειοδοτημένων προσώπων με βάση τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25,
- (δ) των εμπόρων και μεσιτών, και
- (ε) των προσώπων που εξαιρούνται από την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας διαχείρισης αποβλήτων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 28.

(2) Για τους σκοπούς κατάρτισμού του πιο πάνω αρχείου χρησιμοποιούνται, όπου είναι δυνατό, τα αρχεία που ήδη διαθέτει η αρμόδια αρχή, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η διοικητική επιβάρυνση.

Τερματισμός
λειτουργίας
εγκατάστασης.

34.-(1)(α) Μετά τη λήξη της σχετικής άδειας που προβλέπεται στα άρθρα 24 και 25 και γενικά μετά την παύση της λειτουργίας του για οποιοδήποτε λόγο, κάθε πρόσωπο που διαχειρίζεται απόβλητα, υποχρεούται να αποκαταστήσει -

- (i) κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία της εγκατάστασής του, και

- (ii) το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεών του, σύμφωνα με τους όρους της άδειας διαχείρισης αποβλήτων.

(β) Η ευθύνη και οι δαπάνες υλοποίησης των μέτρων αποκατάστασης βαρύνουν αποκλειστικά το εν λόγω πρόσωπο.

(2) Εφόσον πρόσωπο που επεξεργάζεται απόβλητα προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες αποκατάστασης του χώρου με βάση το εδάφιο (1), ακολουθεί η διαδικασία τερματισμού της λειτουργίας του, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Ολοκληρωμένης Πρόληψης και Ελέγχου της Ρύπανσης Νόμου.

56(Ι) του 2003
15(Ι) του 2006
12(Ι) του 2008.

ΜΕΡΟΣ VI – ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Σχέδια διαχείρισης
αποβλήτων.

35.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση που υποβάλλεται σ' αυτό από τον Υπουργό, ο οποίος λαμβάνει υπόψη συμβουλευτική γνωμοδότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων, εκδίδει Κανονισμούς, οι οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με τους οποίους καθορίζονται σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3, 9, 10 και 16.

(2) Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων μπορούν να διαμορφωθούν για κάθε ροή αποβλήτων ή για σύνολο ροών αποβλήτων και να καλύπτουν ολόκληρη ή μέρος της γεωγραφικής επικράτειας της Δημοκρατίας.

(3) Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων περιλαμβάνουν ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά τη διαχείριση αποβλήτων καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της περιβαλλοντικά υγιούς προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση,

ανακύκλωση, ανάκτηση και διάθεση των αποβλήτων και αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο τα σχέδια θα υποστηρίξουν την υλοποίηση των στόχων και των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(4) Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων περιλαμβάνουν, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη το γεωγραφικό επίπεδο και την κάλυψη της περιοχής που περιλαμβάνεται στο σχεδιασμό, τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- (α) τον τύπο, την ποιότητα, την ποσότητα και την πηγή των παραγόμενων στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας αποβλήτων, περιλαμβανομένων των αποβλήτων που είναι πιθανόν να μεταφερθούν από ή προς την Κυπριακή Δημοκρατία και αξιολόγηση της μελλοντικής τάσης εξέλιξης των ροών αποβλήτων,
- (β) τα υφιστάμενα προγράμματα συλλογής αποβλήτων και τις μεγάλες εγκαταστάσεις διάθεσης και ανάκτησης, καθώς και τις τυχόν ειδικές ρυθμίσεις για απόβλητα ορυκτέλαια, επικίνδυνα απόβλητα ή ροές αποβλήτων που ρυθμίζονται από συγκεκριμένη νομοθεσία,
- (γ) αξιολόγηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής, για το κλείσιμο υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων, για πρόσθετες υποδομές των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 και, εφόσον απαιτείται, για σχετικές επενδύσεις,
- (δ) επαρκείς πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών και τη δυναμικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων διάθεσης ή των μεγάλων εγκαταστάσεων ανάκτησης, αν χρειαστεί, και

- (ε) τις γενικές πολιτικές διαχείρισης αποβλήτων, περιλαμβανομένων των τεχνολογιών και μεθόδων διαχείρισης των αποβλήτων που περιλαμβάνονται στο σχεδιασμό ή πολιτικών για απόβλητα που θέτουν συγκεκριμένα προβλήματα διαχείρισης.

(5) Στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων δύναται να περιληφθούν, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη το γεωγραφικό επίπεδο και την κάλυψη της περιοχής που περιλαμβάνεται στο σχεδιασμό, και τα ακόλουθα:

- (α) οργανωτικές πτυχές που συνδέονται με τη διαχείριση αποβλήτων, περιλαμβανομένης της περιγραφής της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που πραγματοποιούν τη διαχείριση αποβλήτων,
- (β) αξιολόγηση της χρησιμότητας και της καταλληλότητας της χρησιμοποίησης οικονομικών και άλλων μέσων για την αντιμετώπιση διάφορων προβλημάτων που σχετίζονται με τα απόβλητα, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης για διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (γ) εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης απευθυνόμενες στο ευρύ κοινό ή σε συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών,
- (δ) παλιές τοποθεσίες διάθεσης αποβλήτων που έχουν υποστεί ρύπανση και τα μέτρα, στα πλαίσια του περί του Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου, για την αποκατάστασή τους, και

106(Ι) του 2002
160(Ι) του 2005
76(Ι) του 2006
22(Ι) του 2007
11(Ι) του 2008
53(Ι) του 2008
68(Ι) του 2009
78(Ι) του 2009.

(ε) εκτίμηση του κόστους των εργασιών ανάκτησης και διάθεσης των αποβλήτων.

Επίσημη Εφημερίδα,
Παράρτημα Τρίτο(I):
11.7.2003.

(6) Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις σχεδιασμού για τα απόβλητα, όπως καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 5 του περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμου και τη στρατηγική για την υλοποίηση της μείωσης των βιοαποικοδομήσιμων αστικών αποβλήτων, τα οποία προορίζονται για χώρους υγειονομικής ταφής που αναφέρεται στον Κανονισμό 5 των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμών.

(7) Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων αξιολογούνται τουλάχιστον ανά εξαετία και τροποποιούνται, εφόσον ενδείκνυται και απαιτείται, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Άρθρου 9 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του παρόντος Νόμου.

(8) Η αρμόδια αρχή συνεργάζεται με τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και την Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, για την κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων.

(9) Η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Επιτροπή για τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, περιλαμβανομένων των τροποποιήσεων αυτών.

Προγράμματα
πρόληψης
δημιουργίας
αποβλήτων.

36.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση που υποβάλλεται από τον Υπουργό σ' αυτό, ο οποίος λαμβάνει υπόψη συμβουλευτική γνωμοδότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων, εκδίδει, το αργότερο μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2013, Κανονισμούς οι οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με τους οποίους καθορίζει προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, σύμφωνα με τις

διατάξεις των άρθρων 3 και 9.

(2)(α) Τα προγράμματα αυτά είτε ενσωματώνονται στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων που προβλέπονται στο άρθρο 35 ή σε άλλα προγράμματα περιβαλλοντικής πολιτικής, ανάλογα με την περίπτωση είτε λειτουργούν ως ανεξάρτητα προγράμματα.

(β) Στην περίπτωση που ένα τέτοιο πρόγραμμα ενσωματωθεί σε σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων ή σε άλλα προγράμματα, τα μέτρα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων προσδιορίζονται σαφώς.

(3) Στα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων τίθενται στόχοι για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, περιγράφονται τα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης και γίνεται αξιολόγηση των παραδειγμάτων των μέτρων που αναφέρονται στο Παράρτημα VI ή άλλων ενδεδειγμένων μέτρων. Τα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στην αποσύνδεση της σχέσης μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων.

Παράρτημα VI.

(4) Ο Υπουργός, μετά από εισήγηση του Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, καθορίζει κατάλληλα και συγκεκριμένα ποιοτικά ή ποσοτικά κριτήρια για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου των μέτρων που αναφέρονται στο εδάφιο (3) και δύναται να θέτει, για τον ίδιο σκοπό, ποιοτικούς στόχους και δείκτες διαφορετικούς από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του Άρθρου 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

(5) Τα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων αξιολογούνται τουλάχιστον ανά εξαετία και τροποποιούνται, εφόσον ενδείκνυται και εφόσον απαιτείται, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις

του Άρθρου 9 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του παρόντος Νόμου.

(6) Η αρμόδια αρχή συνεργάζεται με τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και την Επιτροπή, ανάλογα με την περίπτωση, για την κατάρτιση των προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

(7) Η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Επιτροπή για τα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, περιλαμβανομένων των τροποποιήσεων αυτών.

ΜΕΡΟΣ VII – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Ερμηνεία και πεδίο εφαρμογής για τους σκοπούς των άρθρων 38, 39, 40, 41 και 42.

37.-(1) Για τους σκοπούς των άρθρων 38, 39, 40, 41 και 42 -

«κοινό» σημαίνει ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και ενώσεις, οργανώσεις ή ομάδες αυτών.

«Περιβαλλοντική Αρχή» σημαίνει το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

«σχέδιο ή/και πρόγραμμα» σημαίνει σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων που προβλέπεται στο άρθρο 35 ή/και πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που προβλέπεται στο άρθρο 36.

(2) Τα άρθρα 38, 39, 40, 41 και 42 εφαρμόζονται στα σχέδια ή/και προγράμματα, εξαιρουμένων αυτών που σχεδιάστηκαν προκειμένου να εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς εθνικής άμυνας ή για να εφαρμοστούν σε περίπτωση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Συμμετοχή του κοινού σε σχέδια ή/και προγράμματα.

38.-(1) Ο Υπουργός διασφαλίζει ότι μέσω της Περιβαλλοντικής Αρχής παρέχεται έγκαιρα και αποτελεσματικά στο κοινό η

δυνατότητα να συμμετάσχει στην προετοιμασία, τροποποίηση ή αναθεώρηση των σχεδίων ή/και προγραμμάτων.

(2) Για τους σκοπούς του εδαφίου (1), ο Υπουργός με γνωστοποίησή που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σε δυο ευρείας κυκλοφορίας ημερήσιες εφημερίδες στη Δημοκρατία και στο διαδίκτυο ενημερώνει το κοινό:

- (α) για κάθε πρόταση που αφορά τέτοια σχέδια και/ή προγράμματα ή την τροποποίησή ή την αναθεώρησή τους·
- (β) ότι οι πληροφορίες που σχετίζονται με την εν λόγω πρόταση διατίθενται στο κοινό κατά τις εργάσιμες μέρες και ώρες στα γραφεία της Περιβαλλοντικής Αρχής· και
- (γ) ότι οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να υποβάλει στην Περιβαλλοντική Αρχή απόψεις ή παραστάσεις, αναφορικά με το περιεχόμενο της πρότασης εντός τριάντα έξι (36) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της γνωστοποίησης.

(3) Η Περιβαλλοντική Αρχή δημοσιεύει στο διαδίκτυο σχετική ανακοίνωση, σε κάθε περίπτωση που υποβάλλονται από τον Υπουργό ή προς τον Υπουργό:

- (α) προτάσεις που αφορούν σχέδιο ή/και πρόγραμμα ή την τροποποίηση ή την αναθεώρησή τους· και
- (β) απόψεις οποιουδήποτε προσώπου σχετικά με το θέμα που αφορά τις προτάσεις.

(4) Το κοινό με το οποίο ο Υπουργός διαβουλεύεται, περιλαμβάνει:

(α) το κοινό που επηρεάζεται ή είναι δυνατό να επηρεασθεί ή του οποίου διακυβεύονται συμφέροντα από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με ένα σχέδιο και/ή πρόγραμμα, και

(β) μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως οργανώσεις που προάγουν την προστασία του περιβάλλοντος.

Δημόσια ακρόαση.

39.-(1) Μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Περιβαλλοντικής Αρχής που υποβάλλεται κατόπιν διαβούλευσης με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων, ο Υπουργός μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια δημόσιας ακρόασης, για πρόταση που υποβάλλεται στις περιπτώσεις σημαντικών σχεδίων ή/και προγραμμάτων, προτού ολοκληρωθεί η διαδικασία λήψης απόφασης.

(2) Οι στόχοι, τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας, η ίδια η διαδικασία, το ενδιαφερόμενο κοινό και άλλα θέματα σχετικά με τις δημόσιες ακροάσεις, καθορίζονται με κανονισμούς, που εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Λήψη αποφάσεων.

40. Πριν τη λήψη απόφασης, αναφορικά με σχέδιο ή/και πρόγραμμα, το Υπουργικό Συμβούλιο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις απόψεις ή παραστάσεις που εκφράζονται σύμφωνα με το άρθρο 38 και τα αποτελέσματα της δημόσιας ακρόασης, που τυχόν διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 39.

Ενημέρωση.

41. Αφού το Υπουργικό Συμβούλιο λάβει τελική απόφαση σχετικά με σχέδιο ή/και πρόγραμμα, ενημερώνει το κοινό, δημοσιοποιώντας τη λήψη απόφασης με γνωστοποίησή του, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σε δύο ευρείας κυκλοφορίας ημερήσιες εφημερίδες στη Δημοκρατία και στο διαδίκτυο και

γνωστοποιεί ότι οι ακόλουθες πληροφορίες είναι καταχωρημένες στο Αρχείο που τηρείται σύμφωνα με το άρθρο 42 καθώς επίσης τον τόπο και το χρόνο, που μπορούν να πάρουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

- (α) περιγραφή του σχεδίου ή/και προγράμματος όπως αυτό εγκρίθηκε·
- (β) συνοπτική δήλωση σχετικά με -
  - (i) τον τρόπο με τον οποίο λήφθηκαν υπόψη στις τελικές αποφάσεις οι τυχόν απόψεις ή παραστάσεις που έχουν εκφραστεί, σύμφωνα με το άρθρο 38 και τα αποτελέσματα της δημόσιας ακρόασης, που τυχόν διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 39·
  - (ii) τους λόγους και τις εκτιμήσεις, πάνω στις οποίες βασίστηκαν οι τελικές αποφάσεις που λήφθηκαν.

Τήρηση Αρχείου.

42.-(1) Η Περιβαλλοντική Αρχή τηρεί Αρχείο στο οποίο καταχωρούνται:

- (α) οι προτάσεις που αφορούν σχέδια και/ ή προγράμματα περιλαμβανομένης της τροποποίησης ή αναθεώρησης τους,
- (β) οι απόψεις ή παραστάσεις οποιουδήποτε προσώπου, που εκφράζονται σύμφωνα με το άρθρο 38, και
- (γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 41.

(2) Το Αρχείο βρίσκεται στη διάθεση του κοινού και μπορεί να τύχει επιθεώρησης κατά τις εργάσιμες μέρες και ώρες.

(3) Η λήψη πληροφοριών από το Αρχείο διέπεται από τις διατάξεις του περί της Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες που είναι Σχετικές με το Περιβάλλον Νόμου.

ΜΕΡΟΣ VIII – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Συμβουλευτική
Επιτροπή Διαχείρισης
Αποβλήτων.

43.-(1) Ιδρύεται επιτροπή με την ονομασία «Συμβουλευτική Επιτροπή Διαχείρισης Αποβλήτων (ΣΕΔΑ) στην οποία συμμετέχουν με ένα εκπρόσωπο:

(α) το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος·

(β) το Υπουργείο Εσωτερικών·

(γ) το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων·

(δ) το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού·

(ε) το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων·

(στ) το Υπουργείο Υγείας·

(ζ) η Ένωση Δήμων Κύπρου·

(η) η Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου·

(θ) η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων· και

(ι) το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου.

(2) Ο καθένας από τους πιο πάνω εκπροσώπους μπορεί να συνοδεύεται κατά τις συνεδρίες της ΣΕΔΑ από ένα ή δύο επιστημονικούς ή τεχνικούς συμβούλους.

(3) Πρόεδρος της ΣΕΔΑ είναι ο Διευθυντής ή εκπρόσωπος του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(4) Σε κάθε συνεδρία της ΣΕΔΑ, η παρουσία πέντε μελών αποτελεί απαραίτητα νοουμένου ότι δύο από αυτά είναι ο εκπρόσωπος του Τμήματος Περιβάλλοντος και ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών.

(5) Οι συνεδρίες της ΣΕΔΑ συγκαλούνται από τον πρόεδρο της. Οποιοδήποτε μέλος της μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση έκτακτης συνεδρίας αφού δηλώσει τους λόγους που την επιβάλλουν και το θέμα που πρέπει να συζητηθεί. Η έκτακτη συνεδρία συγκαλείται από τον πρόεδρο της ΣΕΔΑ μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία που ζητήθηκε η σύγκλησή της.

(6) Ο πρόεδρος της ΣΕΔΑ μεριμνά ώστε για κάθε συνεδρία στην οποία θα συζητηθεί θέμα που αφορά πρόσωπο που διαχειρίζεται απόβλητα, καλούνται για να συμμετάσχουν στη συνεδρία εκπρόσωπος της Επαρχιακής Διοίκησης και εκπρόσωπος της αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης στα διοικητικά όρια της οποίας βρίσκεται η εγκατάσταση. Οι εκπρόσωποι έχουν δικαίωμα να εκφράσουν τις απόψεις τους κατά τη συνεδρία, χωρίς όμως να έχουν δικαίωμα ψήφου.

(7) Η ΣΕΔΑ έχει αρμοδιότητα να συμβουλεύει την αρμόδια αρχή αναφορικά με -

(α) την έκδοση άδειας και τον καθορισμό των όρων στις άδειες

που χορηγούνται με βάση τον παρόντα Νόμο·

- (β) οποιοδήποτε θέμα που αφορά την έκδοση Κανονισμών, διαταγμάτων ή γνωστοποιήσεων δυνάμει του παρόντος Νόμου·
- (γ) την έγκριση ατομικών ή συλλογικών συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων·
- (δ) οποιαδήποτε μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν για μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της ορθής διαχείρισης και διάθεσής τους, περιλαμβανομένων των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων που προβλέπονται στο άρθρο 35 και των προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που προβλέπονται στο άρθρο 36.

(8) Εάν οποιοδήποτε θέμα που θα συζητηθεί σε συνεδρία της ΣΕΔΑ αφορά θέμα που αναφέρεται στο εδάφιο (7), ο πρόεδρος της ΣΕΔΑ μεριμνά ώστε η ειδοποίηση για τη συνεδρία αυτή να αποσταλεί χωρίς καθυστέρηση ώστε να παραληφθεί από τα μέλη της και τα πρόσωπα που αναφέρονται στο εδάφιο (6), επτά (7) τουλάχιστον μέρες πριν από τη συνεδρία.

(9) Στην πιο πάνω ειδοποίηση αναφέρονται λεπτομέρειες σχετικές με το κάθε θέμα που θα συζητηθεί και κάθε εργασία που θα διεξαχθεί.

ΜΕΡΟΣ ΙΧ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Αρχιεπιθεωρητής και
Επιθεωρητές.

44.-(1) Για σκοπούς αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών η διαταγμάτων και τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), η αρμόδια αρχή μπορεί, με γνωστοποίηση που δημοσιεύεται στην

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να ορίσει λειτουργό του υπουργείου του οποίου προΐσταται ως Αρχιεπιθεωρητή και άλλους λειτουργούς του ίδιου υπουργείου ως Επιθεωρητές.

(2)(α) Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων του εδαφίου (1) και τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου (β), η αρμόδια αρχή μπορεί, ύστερα από σχετικές γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να εξουσιοδοτεί γραπτώς οποιαδήποτε πρόσωπα που δεν υπηρετούν στη δημόσια υπηρεσία, τα οποία κρίνει ότι κατέχουν κατάλληλα προσόντα, να ασκούν τέτοιες από τις εξουσίες και τα καθήκοντα των Επιθεωρητών και να υπόκεινται σε τέτοιους όρους, όπως θα καθορίζεται στην εξουσιοδότηση.

(β) Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο (α) προβαίνουν σε δήλωση των οικονομικών τους συμφερόντων, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν έχουν κανένα οικονομικό ή άλλο συμφέρον στον τομέα των αποβλήτων που να επηρεάζει την αμεροληψία τους.

(3) Οποιοδήποτε πρόσωπο εξουσιοδοτείται με βάση το άρθρο (2), υπόκειται στις οδηγίες και στον έλεγχο του Αρχιεπιθεωρητή και η εξουσιοδότηση μπορεί να τερματίζεται σύμφωνα με τους όρους που διαλαμβάνονται σε αυτή.

(4) Κάθε πρόσωπο που εξουσιοδοτείται με βάση το εδάφιο (2), μπορεί να λαμβάνει αμοιβή ανάλογη με τις υπηρεσίες που παρέχει, η οποία καθορίζεται από την αρμόδια αρχή, αναλόγως της περιπτώσεως, σε συνεννόηση με τον Υπουργό Οικονομικών.

(5) Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οι Επιθεωρητές και τα πρόσωπα που εξουσιοδοτούνται με βάση το εδάφιο (2) οφείλουν:

(α) να επιδεικνύουν δελτίο ταυτότητας που εκδίδει η αρμόδια

αρχή, στο οποίο αναγράφεται η ιδιότητά τους, και

- (β) να ενεργούν εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων που ο παρών Νόμος παρέχει στην αρμόδια αρχή η οποία τους έχει ορίσει.

Καθήκοντα και
εξουσίες
Επιθεωρητών.

45.-(1) Οι Επιθεωρητές πραγματοποιούν τακτικούς και έκτακτους ελέγχους κάθε προσώπου που πραγματοποιεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων, κάθε προσώπου που συλλέγει ή μεταφέρει απόβλητα σε επαγγελματική βάση, των μεσιτών και εμπόρων, κάθε προσώπου που παράγει απόβλητα καθώς και των παραγωγών προϊόντων και των εγκαταστάσεών τους, για να διαπιστώνεται κατά πόσο οι εργασίες, περιλαμβανομένων των εργασιών αποκατάστασης των χώρων μετά τον τερματισμό της λειτουργίας των εγκαταστάσεων, εκτελούνται σύμφωνα με τους όρους της άδειας διαχείρισης αποβλήτων και τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Κατά τη διενέργεια των πιο πάνω ελέγχων, ο Επιθεωρητής μπορεί:

- (α) να εισέρχεται σε οποιαδήποτε υποστατικά ή/και μεταφορικά μέσα, στα οποία διενεργείται ή υπάρχει εύλογη αιτία να πιστεύεται ότι διενεργείται δραστηριότητα ή λαμβάνει χώρα διεργασία η οποία αποτελεί ή δυνατό να αποτελεί παράβαση οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος Νόμου· η είσοδος στα υποστατικά μπορεί να γίνεται ενόσω βρίσκεται σε εξέλιξη η δραστηριότητα ή η διεργασία ή σε οποιοδήποτε χρόνο εφόσον υπάρχει εύλογη υποψία ότι σε αυτά υφίσταται άμεσος κίνδυνος σοβαρής ρύπανσης ή κίνδυνος στη δημόσια υγεία·

- (β) να διενεργεί δοκιμές ή μετρήσεις τις οποίες κρίνει

αναγκαίες στην εκτέλεση των καθηκόντων του·

- (γ) να επιθεωρεί, εξετάζει και ελέγχει τη λειτουργία οποιωνδήποτε κατασκευών, μηχανημάτων, συσκευών ή εξοπλισμού που βρίσκεται στα υποστατικά και να προβαίνει σε κινηματογραφήσεις ή φωτογραφίες εφόσον τις κρίνει αναγκαίες·
- (δ) να αξιώνει την παρουσίαση και να προβαίνει σε επιθεώρηση οποιωνδήποτε καταχωρίσεων, αρχείων, μητρώων, βιβλίων ή εγγράφων, τα οποία θεωρεί ότι περιέχουν πληροφορίες χρήσιμες για σκοπούς διερεύνησης οποιουδήποτε θέματος που αφορά την εγκατάσταση·
- (ε) να παραλαμβάνει και να μεταφέρει οποιοδήποτε αντικείμενο ή ουσία ή δείγμα ουσίας που κρίνει ότι είναι αναγκαίο για σκοπούς διερεύνησης αδικήματος ή διοικητικής παράβασης ή για σκοπούς απόδειξης ενώπιον δικαστηρίου·
- (στ) να αξιώνει από το φορέα εκμετάλλευσης ή τον κάτοχο των υποστατικών ή αποβλήτων ή τον παραγωγό προϊόντων ή από τους αντιπροσώπους ή εργοδοτούμενους τους που είναι παρόντες, όπως -
  - (i) του παράσχουν ασφαλή πρόσβαση σε οποιοδήποτε μέρος των υποστατικών·
  - (ii) θέσουν στη διάθεσή του εύλογες διευκολύνσεις ή μέσα για διενέργεια δοκιμών, μετρήσεων, επιθεωρήσεων ή εξετάσεων που κρίνει αναγκαίες για σκοπούς ελέγχου ή για διερεύνηση πιθανού αδικήματος ή διοικητικής παράβασης ή/και

παράβασης όρου της άδειας διαχείρισης αποβλήτων·

(iii) του παράσχουν οποιοσδήποτε πληροφορίες που δυνατό να κατέχουν ή στις οποίες δυνατό να έχουν πρόσβαση και τις οποίες θεωρεί χρήσιμες για το σκοπό έρευνας που διενεργεί·

(ζ) να αξιώνει όπως τα υποστατικά ή οποιοδήποτε μέρος τους, ή οποιαδήποτε μηχανήματα, συσκευές, εξοπλισμός ή ουσίες που βρίσκονται σε αυτά, παραμείνουν ως έχουν για όσο χρόνο θεωρεί εύλογα ανσγκαίο για σκοπούς ελέγχου, δοκιμής μέτρησης ή εξέτασης, νοουμένου ότι η συμμόρφωση με την αξίωση αυτή δεν συνεπάγεται τον τερματισμό ή τη διακοπή οποιασδήποτε ουσιώδους λειτουργίας της εγκατάστασης·

(η) να αξιώνει από οποιοδήποτε πρόσωπο για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι είχε απασχοληθεί στα υποστατικά της εγκατάστασης ή είχε σχέση με οποιαδήποτε δραστηριότητα ή διεργασία σε αυτά εντός της περιόδου των τελευταίων τριών μηνών, όπως του παράσχει οποιοσδήποτε πληροφορίες που δυνατό να κατέχει ή στις οποίες έχει πρόσβαση, εφόσον αυτές είναι σχετικές με το σκοπό της έρευνας που διενεργεί.

(3) Οι επιθεωρήσεις που αφορούν τις εργασίες συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων ελέγχουν την προέλευση, τη φύση την ποσότητα και τον προορισμό των συλλεγόμενων και μεταφερόμενων αποβλήτων.

(4) Ο Αρχιεπιθεωρητής μπορεί να λάβει υπόψη του τις καταχωρίσεις στο πλαίσιο του κοινοτικού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και

οικολογικού ελέγχου κατά τον καθορισμό τόσο της συχνότητας όσο και της έντασης των επιθεωρήσεων.

(5) Εάν ο Επιθεωρητής έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι οποιαδήποτε εγκατάσταση λειτουργεί ή πρόκειται να λειτουργήσει κατά τρόπο, ο οποίος δημιουργεί κίνδυνο ρύπανσης του περιβάλλοντος ή κίνδυνο στη δημόσια υγεία λόγω ενδεχόμενης πυρκαγιάς, έκρηξης ή απόρριψης οποιασδήποτε ουσίας ή απόβλητου, τότε έχει εξουσία να επιδώσει στο φορέα εκμετάλλευσης ή, εάν αυτός απουσιάζει, σε οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία ή επίβλεψη της εγκατάστασης, ειδοποίηση με την οποία:

- (α) αναφέρει του λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι υφίσταται ο κίνδυνος,
- (β) παρέχει οδηγίες για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων εξάλειψης ή μείωσης των κινδύνων,
- (γ) ορίζει χρονική περίοδο, εντός της οποίας πρέπει να ληφθούν τα μέτρα, και
- (δ) αξιώνει, όπως η λειτουργία της εγκατάστασης τερματιστεί μετά τη λήξη της πιο πάνω περιόδου εφόσον δε ληφθούν τα μέτρα που όρισε και ο κίνδυνος εξακολουθεί να υφίσταται.

(6) Εάν ο Επιθεωρητής έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι, ο κίνδυνος που αναφέρεται στο εδάφιο (3) είναι άμεσος και γι' αυτό το λόγο επιβάλλεται η άμεση αντιμετώπισή του, τότε με την ειδοποίηση που επιδίδει μπορεί να αξιώνει όπως τερματιστεί αμέσως η λειτουργία της εγκατάστασης ή οποιασδήποτε διεργασίας σε αυτή και όπως μη επαναρχίσει εκτός εάν ληφθούν τα μέτρα που αναφέρονται στην

ειδοποίηση και εκλείπουν οι λόγοι που δημιουργούν τον κίνδυνο.

(7) Εάν κατά την είσοδό του στα υποστατικά οποιασδήποτε εγκατάστασης για σκοπούς εκτέλεσης των καθηκόντων του, ο Επιθεωρητής θεωρεί ότι είναι αναγκαία η παρουσία και άλλου προσώπου που θα τον υποβοηθήσει στο έργο του, τότε μπορεί να συνοδεύεται είτε από αστυνομικό είτε από άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον Αρχιεπιθεωρητή και ο κάτοχος της άδειας διαχείρισης αποβλήτων ή ο αντιπρόσωπος του, οφείλει σε τέτοια περίπτωση να επιτρέψει την είσοδο στα υποστατικά και του εν λόγω προσώπου.

(8) Πρόσωπο το οποίο αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί προς ειδοποίηση που αναφέρεται στα εδάφια (5) και (6) ή παραλείπει να συμμορφωθεί μέσα στο χρόνο που ορίζεται σε αυτήν είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Ειδοποίηση βελτίωσης και απαγορευτική ειδοποίηση.

46.-(1) Σε περίπτωση κατά την οποία έχει διαπιστωθεί παραβίαση οποιουδήποτε όρου της άδειας διαχείρισης αποβλήτων, ο Επιθεωρητής μπορεί να επιδώσει στο φορέα εκμετάλλευσης ειδοποίηση βελτίωσης, η οποία -

- (α) αναφέρει ότι ο Επιθεωρητής διαπίστωσε παραβίαση όρου της άδειας διαχείρισης αποβλήτων,
- (β) αναφέρει τον ή τους όρους της άδειας που έχουν παραβιαστεί, και
- (γ) καθορίζει χρονική περίοδο, όχι μικρότερη των είκοσι ενός (21) ημερών, εντός της οποίας η παράβαση πρέπει να

τερματιστεί.

(2) Σε περίπτωση που ο Επιθεωρητής διαπιστώσει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης δεν έχει συμμορφωθεί με τα μέτρα που ορίζονται στην ειδοποίηση βελτίωσης εντός της καθορισμένης χρονικής περιόδου, ή αν ο Επιθεωρητής έχει τη γνώμη ότι η εγκατάσταση λειτουργεί ή πρόκειται να λειτουργήσει με τρόπο που ενδέχεται, λόγω πυρκαγιάς, έκρηξης ή εκπομπής οποιασδήποτε τοξικής ουσίας, ή λόγω σοβαρής παραβίασης όρου της άδειας διαχείρισης αποβλήτων να δημιουργήσει κίνδυνο σοβαρής βλάβης οποιουδήποτε προσώπου ή του περιβάλλοντος, μπορεί να επιδώσει στο φορέα εκμετάλλευσης, ή αν αυτός απουσιάζει, σε οποιοδήποτε πρόσωπο είναι υπεύθυνο για την εγκατάσταση, απαγορευτική ειδοποίηση.

(3) Η πιο πάνω απαγορευτική ειδοποίηση -

(α) αναφέρει ότι ο Επιθεωρητής έχει την πιο πάνω γνώμη,

(β) αναφέρει τους λόγους για τους οποίους, κατά την άποψη του Επιθεωρητή δημιουργούν ή πρόκειται να δημιουργήσουν τον προαναφερθέντα κίνδυνο,

(γ) δίνει οδηγίες για συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για εξάλειψη ή μείωση του κινδύνου, και

(δ) ορίζει -

(i) χρονική περίοδο μετά την παρέλευση της οποίας ή εγκατάσταση θα παύσει να λειτουργεί αν δεν εκλείψουν οι λόγοι που δημιουργούν ή πρόκειται να δημιουργήσουν τον προαναφερθέντα κίνδυνο και αν δεν ληφθούν τα μέτρα για τα οποία έδωσε οδηγίες σύμφωνα με την παράγραφο (γ), ή

- (ii) τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν αμέσως, σε περίπτωση που ο Επιθεωρητής έχει τη γνώμη ότι ο κίνδυνος είναι άμεσος, για να σταματήσει το συντομότερο δυνατό η λειτουργία της εγκατάστασης καθώς και ότι η εγκατάσταση δεν πρέπει να επαναλειτουργήσει μέχρις ότου εκλείψουν οι λόγοι που δημιουργούν ή πρόκειται να δημιουργήσουν τον προαναφερθέντα κίνδυνο και ληφθούν τα μέτρα για τα οποία έδωσε οδηγίες σύμφωνα με την παράγραφο (γ).

(4) Πρόσωπο το οποίο αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί προς απαγορευτική ειδοποίηση ή παραλείπει να συμμορφωθεί μέσα στο χρόνο που ορίζεται σε ειδοποίηση βελτίωσης είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Ειδοποίηση
συμμόρφωσης για
ηλεκτρικές στήλες ή
συσσωρευτές.

47.-(1) Ο Επιθεωρητής, αφού διαπιστώσει ότι ηλεκτρική στήλη ή συσσωρευτής δεν πληροί τις απαιτήσεις του παρόντος Νόμου ή/και των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές) Κανονισμών, επιδίδει ειδοποίηση σε πρόσωπο το οποίο διαθέτει την ηλεκτρική στήλη ή το συσσωρευτή στην αγορά ή/και στον αποδέκτη των ηλεκτρικών στηλών ή των συσσωρευτών, ανάλογα με την περίπτωση, με την οποία του επισημαίνει την παράβαση και τον καλεί να συμμορφωθεί με τις εν λόγω διατάξεις, μέσα σε χρονικό διάστημα που καθορίζεται στην ειδοποίηση, ανάλογα με τη φύση της παράβασης.

(2) Στην ειδοποίηση συμμόρφωσης περιλαμβάνονται -

- (α) τα μέτρα, στα οποία προτίθεται να προβεί ο Επιθεωρητής σε περίπτωση που το πρόσωπο που αναφέρεται στο εδάφιο (1) δεν συμμορφωθεί·
- (β) τα μέτρα, στα οποία το πρόσωπο που αναφέρεται στο εδάφιο (1) οφείλει να προβεί για να θεωρηθεί ότι συμμορφώνεται με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και/ ή των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές) Κανονισμών του και
- (γ) η προθεσμία, εντός της οποίας το πρόσωπο που αναφέρεται στο εδάφιο (1) οφείλει να παραθέσει τις απόψεις του για την εν λόγω παράβαση, είτε προφορικώς είτε γραπτώς, στον Επιθεωρητή.

(3) Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο Επιθεωρητής δύναται να λάβει οποιαδήποτε μέτρα κρίνει κατάλληλα, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, περιλαμβανομένης της ειδοποίησης αναστολής ή απόσυρσης που προβλέπεται στο άρθρο 48.

Ειδοποίηση αναστολής ή απόσυρσης ηλεκτρικών στηλών ή συσσωρευτών από την αγορά.

48.-(1) Στην περίπτωση που, βάσει του εδαφίου (3) του άρθρου 47, ο Επιθεωρητής αποφασίζει να προχωρήσει με την αναστολή ή την απόσυρση ηλεκτρικής στήλης ή συσσωρευτή από την αγορά, επιδίδει στο πρόσωπο που διαθέτει την ηλεκτρική στήλη ή το συσσωρευτή στην αγορά ή/και στον αποδέκτη των ηλεκτρικών στηλών ή των συσσωρευτών, ανάλογα με την περίπτωση -

- (α) ειδοποίηση αναστολής, η οποία απαγορεύει στο πρόσωπο στο οποίο επιδίδεται τη διάθεση στην αγορά της Δημοκρατίας της ηλεκτρικής στήλης ή του συσσωρευτή που δεν πληροί τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ή/και των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων

(Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές) Κανονισμών για χρονική περίοδο που καθορίζεται σε αυτήν και δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την ημερομηνία επίδοσής της, ή

(β) ειδοποίηση απόσυρσης της ηλεκτρικής στήλης ή του συσσωρευτή από την αγορά της Δημοκρατίας.

(2) Στην ειδοποίηση αναστολής ή απόσυρσης πρέπει να -

(α) περιγράφεται επαρκώς η υπό απόσυρση ηλεκτρική στήλη ή συσσωρευτής, παραθέτοντας προς τούτο τις αναφερόμενες στο εδάφιο (3) πληροφορίες που είναι σε γνώση του Επιθεωρητή, και

(β) εκτίθενται οι λόγοι, για τους οποίους επιδίδεται και οι λόγοι, για τους οποίους ο Επιθεωρητής θεωρεί ότι υπήρξε παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου και/ ή των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές) Κανονισμών.

(3) Οι πληροφορίες, τις οποίες ο Επιθεωρητής αναφέρει στην ειδοποίηση αναστολής ή απόσυρσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2)(α) είναι οι ακόλουθες:

(α) το είδος της ηλεκτρικής στήλης ή συσσωρευτή ή της κατηγορίας αυτών και την ονομασία υπό την οποία πωλείται η ηλεκτρική στήλη ή συσσωρευτής ή η κατηγορία,

(β) το εμπορικό ή βιομηχανικό όνομα ή η εμπορική επωνυμία της ηλεκτρικής στήλης ή συσσωρευτή ή της κατηγορίας αυτών, και

(γ) ένδειξη της παρτίδας, στην οποία ανήκει η ηλεκτρική στήλη ή ο συσσωρευτής ή η κατηγορία αυτών.

(4) Ο Επιθεωρητής δύναται, μέσω της ειδοποίησης αναστολής ή απόσυρσης που επιδίδει δυνάμει του εδαφίου (1), να απαιτεί από το πρόσωπο στο οποίο επιδίδεται να τον τηρεί ενήμερο για το χώρο που βρίσκεται η ηλεκτρική στήλη ή ο συσσωρευτής, κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής ή απόσυρσης.

(5) Πρόσωπο το οποίο αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί προς ειδοποίηση αναστολής ή απόσυρσης που του επιδίδεται είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

ΜΕΡΟΣ Χ – ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ

Αδικήματα
και ποινές.

49.-(1)(α) Πρόσωπο, το οποίο -

- (i) προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των άρθρων 15(1), (2), (3) και (6), 18, 19, 24, 29, 30, 32 (1) και (2), 34(1) και 49(1)(β),
- (ii) προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 11(1), 12(3), 13(6), 14(2), 15(5), 22(2), 23(4) και 54(1), (2) και (3),
- (iii) προβαίνει σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των διαταγμάτων που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 11(3), 16(1) και (2), 17, 21(2) και (3), 27, 28(1), 32(3), και 54(4), (5) και (6),

- (iv) αρνείται ή παραλείπει να τηρήσει οποιοδήποτε όρο άδειας διαχείρισης αποβλήτων, ή/και
- (v) παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006,

είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

(β) Τηρουμένων των διατάξεων οποιασδήποτε άλλης νομοθεσίας ρυθμίζει θέματα σχετικά με απόβλητα, απαγορεύεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο να τοποθετεί, εγκαταλείπει, ρίπτει ή αποθηκεύει απόβλητα σε δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο ή να εξουσιοδοτεί ή ανέχεται οποιαδήποτε από τις πράξεις αυτές, εκτός αν -

- (i) κατέχει άδεια διαχείρισης αποβλήτων, ή
- (ii) η τοποθέτηση, εγκατάλειψη, ρίψη ή αποθήκευση γίνεται σε χώρο ελεγχόμενο από πρόσωπο που κατέχει άδεια διαχείρισης αποβλήτων και με τη συγκατάθεση του προσώπου αυτού.

(2) Εάν κατά την διαδικασία εκδίκασης οποιουδήποτε από τα πιο πάνω αδικήματα, υπάρχει ισχυρισμός ότι η διάπραξη του προκαλεί ή πρόκειται να προκαλέσει ρύπανση του περιβάλλοντος ή κινδύνου στη δημόσια υγεία, το δικαστήριο μπορεί να εκδίδει προσωρινό διάταγμα με το οποίο να απαγορεύει τη συνέχιση ή την επανάληψη της πράξης ή της παράλειψης, η οποία προκαλεί τη ρύπανση ή τον κίνδυνο, μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης.

(3) Το εν λόγω διάταγμα εκδίδεται από Πρόεδρο του Επαρχιακού

Δικαστηρίου κατόπιν αίτησης είτε του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, είτε από μέρους και εξ ονόματος της ενδιαφερόμενης αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης.

(4) Οι προϋποθέσεις εκδόσεως τέτοιου διατάγματος διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από το άρθρο 32 του περί Δικαστηρίων Νόμου, το άρθρο 9 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου και τους σχετικούς περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικούς Κανονισμούς.

14 του 1960
50 του 1962
11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
29 του 1983
91 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988
64 του 1990
136 του 1991
149 του 1991
237 του 1991
42(I) του 1992
43(I) του 1992
102(I) του 1992
26(I) του 1993
82(I) του 1995
102(I) του 1996
4(I) του 1997
53(I) του 1997
90(I) του 1997
27(I) του 1998
53(I) του 1998
110(I) του 1998
34(I) του 1999
146(I) του 1999
41(I) του 2000
32(I) του 2001
40(I) του 2002
80(I) του 2002
140(I) του 2002
206(I) του 2002
17(I) του 2004
165(I) του 2004

268(Ι) του 2004
 21(Ι) του 2006
 99(Ι) του 2007
 170(Ι) του 2007
 76(Ι) του 2008
 81(Ι) του 2008
 118(Ι) του 2008
 119(Ι) του 2008
 36(Ι) του 2009
 129(Ι) του 2009
 138(Ι) του 2009
 19(Ι) του 2010.

Κεφ.6.
 14 του 1960
 11 του 1965
 161 του 1989
 228 του 1989
 51(Ι) του 1999
 134(Ι) του 1999
 58(Ι) του 2003
 66(Ι) του 2004
 138(Ι) του 2006.

(5) Το προσωρινό διάταγμα που αναφέρεται στο εδάφιο (1) μπορεί να εκδοθεί και μετά από μονομερή (ex parte) αίτηση, κατ' εφαρμογή, τηρουμένων των αναλογιών, του άρθρου 9 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου και των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών. Στην περίπτωση αυτή, για σκοπούς καταχώρησης ενστάσεως ή για να καταδειχθεί εκ μέρους του αντίδικου λόγος ώστε να παύσει το εκδοθέν διάταγμα να παραμένει σε ισχύ, η σχετική προθεσμία που δύναται να τεθεί από το Δικαστήριο δεν υπερβαίνει τις δεκατέσσερις (14) μέρες.

(6) Αν το πρόσωπο εναντίον του οποίου εκδόθηκε διάταγμα δυνάμει του εδαφίου (1), δεν υπακούει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με αυτό, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα πεντακόσιες χιλιάδες ευρώ (€500.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.

(7) Εάν για τη διάπραξη οποιουδήποτε από τα πιο κάτω αδικήματα ευθύνεται οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο και αποδεικνύεται ότι το

αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή –

- (α) οποιουδήποτε από τα μέλη του διοικητικού ή διαχειριστικού συμβουλίου ή της επιτροπής που διαχειρίζεται τις υποθέσεις του εν λόγω νομικού προσώπου, ή
- (β) του γενικού διευθυντή ή του διευθυντή ή του διευθύνοντος συμβούλου του νομικού προσώπου,

τότε η ποινική δίωξη για το αδίκημα μπορεί να στραφεί εναντίον του νομικού προσώπου και όλων ή οποιωνδήποτε από τα πιο πάνω φυσικά πρόσωπα.

Εξώδικη ρύθμιση
αδικημάτων.

50.-(1)(α) Επιθεωρητής που έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι οποιοδήποτε πρόσωπο διαπράττει ή έχει διαπράξει οποιοδήποτε αδίκημα κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 15, 24 και 25 ή των διαταγμάτων που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 27 και του εδαφίου (1) του άρθρου 28, έχει εξουσία να προβεί σε εξώδικη ρύθμιση του αδικήματος:

(β) Το ποσό της εξώδικης ρύθμισης που καθορίζει ο Επιθεωρητής είναι ανάλογο με τη σοβαρότητα του αδικήματος αλλά δεν υπερβαίνει τα τέσσερις χιλιάδες ευρώ (€4.000).

(2) Για τους σκοπούς της εξώδικης ρύθμισης που αναφέρεται στο εδάφιο (1), ο Επιθεωρητής επιδίδει στο πρόσωπο που πιστεύει ότι διέπραξε το αδίκημα σχετική ειδοποίηση στην οποία καθορίζεται το αδίκημα και ο χρόνος της διάπραξής του, καθώς επίσης και το χρηματικό ποσό που το πρόσωπο αυτό καλείται να καταβάλει.

(3) Αν η πράξη ή η παράλειψη, την οποία ο Επιθεωρητής θεωρεί σύμφωνα με το εδάφιο (1) ότι συνιστά αδίκημα, επαναληφθεί για δεύτερη φορά ή δεν τερματιστεί εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από

την ημερομηνία επίδοσης της ειδοποίησης εξωδίκου, τότε ο Επιθεωρητής καθορίζει ποσό εξωδίκου προστίμου διπλάσιο του ποσού που καθορίστηκε κατά την πρώτη παράβαση και, σε περίπτωση που η πράξη ή η παράλειψη επαναληφθεί για τρίτη φορά, τότε ο Επιθεωρητής προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για δίωξη του παραβάτη ενώπιον δικαστηρίου.

(4) Τηρουμένων των διατάξεων του εδάφιος (3), αν η πράξη ή η παράλειψη την οποία ο Επιθεωρητής θεωρεί σύμφωνα με το εδάφιο (1) ότι συνιστά αδίκημα, δεν τερματιστεί σύμφωνα με τις οδηγίες του εντός σαράντα οκτώ ωρών, τότε για κάθε μέρα που η πράξη ή η παράλειψη συνεχίζεται ή επαναλαμβάνεται, θεωρείται ότι διαπράττεται νέο αδίκημα για το οποίο ο Επιθεωρητής πρέπει να προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για δίωξη του παραβάτη ενώπιον δικαστηρίου.

(5) Κάθε ποσό που καταβάλλεται με βάση τα εδάφια (1) ή (2) θεωρείται χρηματική ποινή που επιβλήθηκε λόγω καταδίκης για το σχετικό αδίκημα.

(6) Με την καταβολή του ποσού που αναφέρεται πιο πάνω, ο Επιθεωρητής εκδίδει σχετική απόδειξη στο πρόσωπο που το καταβάλει στην οποία αναγράφονται και τα εξής:

- (α) το όνομα του προσώπου που πιστεύεται ότι διέπραξε το αδίκημα,
- (β) συνοπτική αναφορά του αδικήματος,
- (γ) ο τόπος και η ημερομηνία διάπραξης του αδικήματος, και
- (δ) το ποσό που καταβλήθηκε.

(7) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3), αν το χρηματικό ποσό που αναφέρεται στο εδάφιο (1) ή (3) καταβληθεί πριν από την περίοδο δεκατεσσάρων (14) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της ειδοποίησης, ουδεμία ποινική δίωξη ασκείται αναφορικά με τη διάπραξη του σχετικού αδικήματος.

(8) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3), μετά την εξώδικη ρύθμιση του αδικήματος, την καταβολή του ποσού στο λογιστήριο της αρμόδιας αρχής και την έκδοση της απόδειξης όπως αναφέρεται πιο πάνω, δε χωρεί οποιαδήποτε περαιτέρω ποινική διαδικασία σχετικά με το αδίκημα και η προσαγωγή στο Δικαστήριο της απόδειξης που αναφέρεται στο εδάφιο (6) αποτελεί πλήρη απόδειξη των γεγονότων που αναφέρονται σε αυτήν και συνεπάγεται την απαλλαγή του κατηγορουμένου.

(9) Η εξώδικη ρύθμιση αδικήματος και η καταβολή του σχετικού ποσού σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις δε θεωρείται ως καταδίκη. Σε περίπτωση όμως καταδικαστικής απόφασης για διάπραξη άλλου παρόμοιου αδικήματος, το δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη τα πιο πάνω γεγονότα για σκοπούς επιμέτρησης της ποινής.

Διοικητικές κυρώσεις. 51.-(1)(α) Σε οποιοδήποτε πρόσωπο που προκαλεί ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και ανεξάρτητα από την αστική ή την ποινική ευθύνη που του καταλογίζεται, επιβάλλεται, ως διοικητική κύρωση, με απόφαση της αρμόδιας αρχής, πρόστιμο μέχρι το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (€500.000).

(β) Σε περίπτωση σοβαρής περιβαλλοντικής ζημιάς, η αρμόδια αρχή, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, μπορεί να επιβάλει πρόστιμο μέχρι του ποσού των τεσσάρων εκατομμυρίων ευρώ (€4.000.000).

(2) Εάν πρόσωπο που διαχειρίζεται απόβλητα προκαλεί μόλυνση ή ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή κίνδυνο στη δημόσια υγεία, η αρμόδια αρχή μπορεί να προβεί σε προσωρινή αναστολή και διακοπή της λειτουργίας της εγκατάστασης, μέχρι να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτραπεί η μόλυνση, η ρύπανση ή η υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή ο κίνδυνος στη δημόσια υγεία. Η αρμόδια αρχή μπορεί επίσης να προβεί στην οριστική διακοπή της λειτουργίας εγκατάστασης και στην ανάκληση της άδειας διαχείρισης αποβλήτων, εάν το πρόσωπο παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα υποδεικνυόμενα από την αρμόδια αρχή μέτρα ή εάν η λήψη αποτελεσματικών μέτρων είναι ανέφικτη.

(3) Εάν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος, την έκταση και τη σημασία της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης προκαλείται κίνδυνος σημαντικής περιβαλλοντικής ζημιάς, το Υπουργικό Συμβούλιο, ύστερα από πρόταση της αρμόδιας αρχής, μετά την επιβολή της προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της λειτουργίας της εγκατάστασης μπορεί να επιβάλει και πρόστιμο το οποίο δεν υπερβαίνει τα σαράντα χιλιάδες ευρώ (€40.000) για κάθε μέρα παράβασης της απαγόρευσης λειτουργίας.

(4) Η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων, που προβλέπονται στα παραπάνω εδάφια του παρόντος άρθρου, αρχίζει με την κοινοποίηση στον παραβάτη σχετικής έκθεσης που συντάσσεται από την αρμόδια αρχή και έγγραφης κλήτευσης προς τον παραβάτη να υποβάλλει τις απόψεις του εντός διαστήματος πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του παραβάτη, για πέντε (5) επιπλέον μέρες.

(5) Το ποσό του διοικητικού προστίμου εισπράττεται όταν περάσει άπρακτη η προς άσκηση προσφυγής ενώπιον του Ανωτάτου

Δικαστηρίου προθεσμία των εβδομήντα πέντε (75) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της κλήτευσης ή, σε περίπτωση που ασκήθηκε προσφυγή, μετά την έκδοση μη ακυρωτικής δικαστικής απόφασης.

(6) Σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής του διοικητικού προστίμου, η αρμόδια αρχή λαμβάνει μέτρα για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού ως αστικό χρέος οφειλόμενο στη Δημοκρατία.

(7) Σε περίπτωση κατά την οποία πράξη ή παράλειψη νομικού προσώπου επιφέρει την επιβολή διοικητικού προστίμου, την ευθύνη για την πράξη ή την παράλειψη και για καταβολή του διοικητικού προστίμου, φέρουν, εκτός από το ίδιο το νομικό πρόσωπο, τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο (α) και (β) του εδαφίου (7) του άρθρου 49.

Ιεραρχική προσφυγή. 52.-(1) Στην περίπτωση επιβολής διοικητικού προστίμου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51, το επηρεαζόμενο πρόσωπο, μπορεί, εντός είκοσι μία (21) ημερών, να ασκήσει ιεραρχική προσφυγή κατά της απόφασης της αρμόδιας αρχής στο Υπουργικό Συμβούλιο.

(2)(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο εξετάζει κάθε ιεραρχική προσφυγή που ασκείται με βάση το εδάφιο (1) και, αν σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη περίπτωση κρίνει ότι είναι αναγκαίο ή σκόπιμο, ακούει το επηρεαζόμενο πρόσωπο ή δίνει σε αυτό την ευκαιρία να υποστηρίξει γραπτώς περαιτέρω τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η ιεραρχική του προσφυγή.

(β) Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε προσφυγή το ταχύτερο δυνατό και κοινοποιεί αμέσως την απόφασή του στο επηρεαζόμενο πρόσωπο και στην αρμόδια αρχή.

(3) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να απορρίψει ή να εγκρίνει την

ιεραρχική προσφυγή. Σε περίπτωση που εγκρίνει αυτήν, καθορίζει το ύψος του διοικητικού προστίμου παρέχοντας την απαραίτητη αιτιολογία.

ΜΕΡΟΣ ΧΙ - ΤΕΛΗ

Τέλη.

53.-(1) Για την εξέταση αίτησης για τη χορήγηση άδειας διαχείρισης αποβλήτων με βάση το άρθρο 25 και οποιασδήποτε άλλης άδειας ή/και έγκρισης απαιτείται από Κανονισμούς ή/και διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου, ο Υπουργός, με διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δύναται να καθορίσει:

- (α) το τέλος που κρίνει επαρκές για την κάλυψη των εξόδων που συνεπάγεται η εξέταση της αίτησης και η έκδοση της άδειας διαχείρισης αποβλήτων και/ ή οποιασδήποτε άλλης άδειας ή/και έγκρισης απαιτείται από Κανονισμούς ή/και διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου·
- (β) το ετήσιο τέλος για την κάλυψη των εξόδων επιθεώρησης και διεξαγωγής μετρήσεων των αποβλήτων για όσο χρονικό διάστημα παραμένει σε ισχύ η άδεια διαχείρισης αποβλήτων·
- (γ) το τέλος για έκτακτη επιθεώρηση μετά από υποψία ή/και καταγγελία για ενέργεια που παραβιάζει τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης εγκαθιστά εξοπλισμό μέτρησης ή/και καταγραφής οποιασδήποτε ουσίας ή παραμέτρου που αφορά στα απόβλητα, είτε οικειοθελώς είτε σύμφωνα με όρο της άδειας διαχείρισης αποβλήτων του, η αρμόδια αρχή μπορεί να επιστρέψει μέρος του ετήσιου τέλους, το οποίο

θεωρεί εύλογο.

ΜΕΡΟΣ XII – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Έκδοση Κανονισμών
και διαταγμάτων.

54.-(1) Χωρίς επηρεασμό της εξουσίας του Υπουργικού Συμβουλίου για έκδοση Κανονισμών που προβλέπεται αλλού στον παρόντα Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει Κανονισμούς που απαιτούνται για τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού και γενικότερα για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου.

(2) Ειδικότερα και χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1), οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να προβλέπουν για -

(α) τη ρύθμιση των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών,

(β) τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού,

(γ) Τους χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων,

(δ) τη ρύθμιση των πολυχλωροδιφαινυλίων και πολυχλωροτριφαινυλίων,

(ε) την έγκριση συλλογικών ή ατομικών συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων, ή/και

(στ) τη ρύθμιση των χρησιμοποιημένων τηγανελαίων.

(3) Κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (2), μπορούν να εξουσιοδοτούν την αρμόδια αρχή να εκδίδει διατάγματα, με τα οποία να ρυθμίζονται τεχνικής και διοικητικής φύσης θέματα.

(4) Χωρίς επηρεασμό της εξουσίας του Υπουργού για έκδοση διαταγμάτων που προβλέπεται αλλού στον παρόντα Νόμο, ο Υπουργός δύναται να εκδίδει διατάγματα, τα οποία δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με τα οποία ρυθμίζονται τεχνικής και διοικητικής φύσεως θέματα.

(5) Ειδικότερα και χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1), τα πιο πάνω διατάγματα μπορούν να προβλέπουν για όλα ή μερικά από τα ακόλουθα θέματα:

- (α) τον καθορισμό γενικών όρων ή/και ειδικών μέτρων για τη διαχείριση συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων ή ορισμένων εργασιών διαχείρισης με βάση τους οποίους εκδίδεται άδεια διαχείρισης αποβλήτων χωρίς να είναι αναγκαία η γνωμοδότηση της ΣΕΔΑ σε κάθε μια περίπτωση ξεχωριστά·
- (β) τον καθορισμό μέτρων και γενικών όρων που πρέπει να τηρούνται από τους κατόχους αποβλήτων, τους διαχειριστές εγκαταστάσεων ή τους παραγωγούς προϊόντων·
- (γ) τον καθορισμό λεπτομερειών των ελέγχων και επιθεωρήσεων σε χώρους διαχείρισης ή παραγωγής αποβλήτων·
- (δ) την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων, περιλαμβανομένης και της πληροφόρησης και συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία κατάρτισης των σχεδίων αυτών·
- (ε) την κατάρτιση προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων·

- (στ) την πληροφόρηση και συμμετοχή του κοινού σε σχέδια διευθέτησης ή αποκατάστασης υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή προσώπων που διαχειρίζονται απόβλητα·
- (ζ) τον καθορισμό του τύπου, του περιεχομένου και της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων ή άλλων εντύπων ή/και του μητρώου αποβλήτων·
- (η) την κατάταξη ή/και τον χαρακτηρισμό προσώπων που διαχειρίζονται απόβλητα ή/και των εγκαταστάσεών τους σε συγκεκριμένες κατηγορίες·
- (θ) την εξειδίκευση τεχνικών λεπτομερειών και προδιαγραφών για εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων·
- (ι) τον καθορισμό κριτηρίων αποδοχής συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων σε συγκεκριμένες εγκαταστάσεις ή πρόσωπα που διαχειρίζονται απόβλητα·
- (ια) τον καθορισμό μεθόδων μέτρησης αναφοράς και τεχνικών προτύπων·
- (ιβ) τον καθορισμό ειδικών μέτρων για την ενθάρρυνση της δημιουργίας προσώπων που θα ασχολούνται με τη διαχείριση συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων.

(6) Όταν ο Κυπριακός Οργανισμός Προτύπων ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας αρμόδιος για την τυποποίηση εγκρίνει την υιοθέτηση ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων τα οποία αναφέρονται ή αφορούν σε απόβλητα, η αρμόδια αρχή μπορεί, με σχετικό διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να

επιβάλλει την υποχρεωτική εφαρμογή των προτύπων αυτών.

Τροποποιήσεις
Παραρτημάτων.

55. Τα Παραρτήματα του παρόντος Νόμου τροποποιούνται με διάταγμα του Υπουργού που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ XIII – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έκθεση προς την
Επιτροπή.

56.-(1) Ο Υπουργός υποβάλλει στην Επιτροπή, κάθε τρία (3) χρόνια, έκθεση σε ηλεκτρονική μορφή, για τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου. Η έκθεση υποβάλλεται εντός εννέα μηνών από το τέλος της τριετούς περιόδου την οποία καλύπτει.

(2) Η έκθεση περιλαμβάνει πληροφορίες για -

(α) τη διαχείριση των αποβλήτων ορυκτελαίων,

(β) την επιτευχθείσα πρόοδο κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, και

(γ) την εφαρμογή τυχόν διαταγμάτων που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 11.

(3) Η έκθεση συντάσσεται κατά τον τύπο και περιέχει τις πληροφορίες που εκάστοτε ορίζει η Επιτροπή.

ΜΕΡΟΣ XIV – ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Καταργήσεις και
επιφυλάξεις.

57.-(1) Με την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου, οι περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμοι του 2002 έως 2011 καταργούνται.

(2) Κανονισμοί, διατάγματα, γνωστοποιήσεις, διορισμοί, εξουσιοδοτήσεις, εγκρίσεις, πιστοποιητικά ή άλλες πράξεις που έγιναν με βάση τον δυνάμει του εδαφίου (1) καταργηθέντα Νόμο, εξακολουθούν να ισχύουν στο βαθμό που δεν συγκρούονται με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, μέχρις ότου ανακληθούν ή αντικατασταθούν.

(3) Άδειες που εκδόθηκαν με βάση τον δυνάμει του εδαφίου (1) καταργηθέντα Νόμο, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου λήξουν, ανακληθούν, τροποποιηθούν ή ανασταλούν προσωρινά δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 31 ή ανανεωθούν δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (5), του άρθρου 25.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

(Άρθρα 2 και 24)

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ

- R 1 Χρήση κυρίως ως καύσιμο ή ως άλλο μέσο παραγωγής ενέργειας (*)
- R 2 Ανάκτηση/αποκατάσταση διαλυτών
- R 3 Ανακύκλωση /ανάκτηση οργανικών ουσιών που δεν χρησιμοποιούνται ως διαλύτες, περιλαμβανομένης της κομποστοποίησης και άλλων διαδικασιών βιολογικού μετασχηματισμού(**)
- R 4 Ανακύκλωση/ανάκτηση μετάλλων και μεταλλικών ενώσεων
- R 5 Ανακύκλωση/ανάκτηση άλλων ανόργανων υλικών(***)
- R 6 Αναγέννηση οξέων ή βάσεων
- R 7 Ανάκτηση προϊόντων που χρησιμεύουν για τη δέσμευση των ρύπων
- R 8 Ανάκτηση προϊόντων από καταλύτες
- R 9 Αναδιύλιση πετρελαίου ή άλλες επαναχρησιμοποιήσεις πετρελαίου
- R 10 Επεξεργασία σε χερσαίο χώρο από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή οικολογικές βελτιώσεις
- R 11 Χρήση αποβλήτων που προκύπτουν από τις εργασίες υπό R 1 μέχρι και R 10
- R 12 Ανταλλαγή αποβλήτων για να υποβληθούν σε κάποια από τις εργασίες υπό R 1 μέχρι και R 11(****)
- R 13 Αποθήκευση αποβλήτων εν αναμονή υποβολής τους σε κάποια από τις εργασίες υπό R 1 μέχρι και R 12, εξαιρουμένης της προσωρινής αποθήκευσης, εν αναμονή συλλογής, στον τόπο παραγωγής των αποβλήτων(*****)

(*) Περιλαμβάνει εγκαταστάσεις αποτέφρωσης που προορίζονται για την επεξεργασία στερεών αστικών αποβλήτων μόνο εφόσον η ενεργειακή του απόδοση ισούται ή υπερβαίνει:

- το 0,60 για εν λειτουργία εγκαταστάσεις που αδειοδοτήθηκαν δυνάμει του καταργηθέντος Νόμου πριν από την 1^η Ιανουαρίου 2009,
- το 0,65 για εγκαταστάσεις που αδειοδοτήθηκαν δυνάμει του καταργηθέντος Νόμου μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2008 και υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{Ενεργειακή απόδοση} = [E_p - (E_f + E_i)] / (0,97 * (E_w + E_f))$$

Όπου :

E_p είναι η ενέργεια που παράγεται ετησίως υπό μορφή θερμότητας ή ηλεκτρισμού. Υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας την ενέργεια υπό μορφή ηλεκτρισμού με 2,6 και την θερμότητα που παράγεται για εμποτική χρήση με 1.1 (GJ/έτος).

E_f είναι η ενέργεια με την οποία τροφοδοτείται ετησίως το σύστημα από καύσιμα που συμβάλλουν στην παραγωγή ατμού (GJ/έτος).

E_w είναι η ετήσια ενέργεια που περιέχεται στα κατεργασμένα απόβλητα και υπολογίζεται με χρήση της καθαρής θερμογόνου αξίας των αποβλήτων (GJ/έτος).

E_i είναι η ετήσια ενέργεια που εισάγεται εκτός από την E_w και την E_f (GJ/έτος).

0,97 είναι ένας συντελεστής που αντιπροσωπεύει τις ενεργειακές απώλειες λόγω τήφρας πυθμένα και ακτινοβολίας.

Ο τύπος αυτός εφαρμόζεται σύμφωνα με το έγγραφο αναφοράς σχετικά με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές στον τομέα της αποτέφρωσης αποβλήτων.

(**) Περιλαμβάνει την αεριοποίηση και την πυρόλυση που χρησιμοποιούν τα συστατικά ως χημικές ουσίες.

(***) Περιλαμβάνει τον καθαρισμό του εδάφους που οδηγεί σε ανάκτηση εδάφους και την ανακύκλωση ανόργανων οικοδομικών υλικών.

(****) Εάν δεν υπάρχει άλλος κατάλληλος κωδικός R, μπορεί να περιλαμβάνει προκαταρκτικές εργασίες πριν από την ανάκτηση, περιλαμβανομένης της προεπεξεργασίας, όπως, μεταξύ άλλων, την αποσυναρμολόγηση, τη διαλογή, τη σύνθλιψη, τη συμπαγοποίηση, την κοκκοποίηση, την αποξήρανση, το ξέφτισμα, την ανασυσκευασία, το διαχωρισμό, την ανάδευση ή την ανάμειξη πριν από την προώθησή τους για οποιαδήποτε από τις εργασίες υπό R 1 μέχρι και R 11.

(*****) Ως προσωρινή αποθήκευση νοείται η προκαταρκτική αποθήκευση σύμφωνα με τον ορισμό του όρου «συλλογή» στο άρθρο 2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II**(Άρθρα 2 και 24)****ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ**

- D 1 Εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως χώρους υγειονομικής ταφής
- D 2 Επεξεργασία σε χερσαίο χώρο, όπως βιοαποδόμηση υγρών αποβλήτων ή απόρριψη ιλύος στο έδαφος
- D 3 Έγχυση σε βάθος, όπως έγχυση αντλήσιμων αποβλήτων σε φρέατα, σε θόλους άλατος ή σε φυσικά γεωλογικά ρήγματα
- D 4 Τελμάτωση, όπως έκχυση υγρών αποβλήτων ή ιλύων σε φρέατα, μικρές λίμνες ή λεκάνες κλπ.)
- D 5 Ειδικά διευθετημένοι χώροι υγειονομικής ταφής, όπως τοποθέτηση σε χωριστές στεγανές κυψελοειδείς κατασκευές, επικαλυμμένες και στεγανοποιημένες τόσο μεταξύ τους όσο και σε σχέση με το περιβάλλον
- D 6 Απόρριψη σε υδάτινο σώμα, εκτός από θάλασσα/ ωκεανό
- D 7 Απόρριψη σε θάλασσα/ ωκεανό, περιλαμβανομένης της ταφής στο θαλάσσιο βυθό
- D 8 Βιολογική επεξεργασία που δεν προσδιορίζεται σε άλλο σημείο του παρόντος Παραρτήματος, από την οποία προκύπτουν τελικές ενώσεις ή μείγματα που διατίθενται με κάποια από τις εργασίες υπό D 1 μέχρι και D 12
- D 9 Φυσικοχημική επεξεργασία που δεν προσδιορίζεται σε άλλο σημείο του παρόντος Παραρτήματος, από την οποία προκύπτουν ενώσεις ή μείγματα που διατίθενται με κάποια από τις εργασίες υπό D 1 μέχρι και D 12, όπως εξάτμιση, ξήρανση και αποτέφρωση

- D10 Αποτέφρωση στην ξηρά
- D11 Αποτέφρωση στη θάλασσα
- D12 Μόνιμη αποθήκευση, όπως τοποθέτηση κιβωτίων σε ορυχείο
- D13 Ανάδευση ή ανάμιξη πριν από την υποβολή σε κάποια από τις εργασίες υπό D 1 μέχρι και D 12 (*)
- D14 Ανασυσκευασία πριν από την υποβολή σε κάποια από τις εργασίες υπό D 1 μέχρι και D 13
- D15 Αποθήκευση εν αναμονή υποβολής σε μια από τις εργασίες υπό D 1 μέχρι και D 14, εξαιρουμένης της προσωρινής αποθήκευσης, εν αναμονή συλλογής, στον τόπο παραγωγής των αποβλήτων (**)

(*) Εάν δεν υπάρχει άλλος κατάλληλος κωδικός D, μπορεί να περιλαμβάνει προκαταρκτικές εργασίες πριν από τη διάθεση, περιλαμβανομένης της προεπεξεργασίας, όπως, μεταξύ άλλων, τη διαλογή, τη σύνθλιψη, τη συμπαγοποίηση, την κοκκοποίηση, την αποξήρανση, το ξέφτισμα, την ανασυσκευασία ή το διαχωρισμό πριν από την προώθησή τους για οποιοδήποτε από τις εργασίες υπό D1 μέχρι και D12.

(**) Ως προσωρινή αποθήκευση νοείται η προκαταρκτική αποθήκευση, σύμφωνα με τον ορισμό του όρου «συλλογή» στο άρθρο 2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

(Άρθρα 2 και 8)

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΟΥ ΤΑ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ

- H1 «Εκρηκτικό»: ουσίες και μείγματα που μπορούν να εκραγούν όταν έλθουν σε επαφή με φλόγα ή που είναι περισσότερο ευαίσθητες στις κρούσεις και τις τριβές από το δινιτροβενζόλιο.
- H2 «Οξειδωτικό»: ουσίες και μείγματα τα οποία, όταν έλθουν σε επαφή με άλλες ουσίες, ιδίως εύφλεκτες ουσίες, παρουσιάζουν ισχυρή εξώθερμο αντίδραση.
- H3-A «Πολύ εύφλεκτο»:
- ουσίες και μείγματα σε υγρή κατάσταση, των οποίων το σημείο ανάφλεξης είναι κατώτερο των 21°C (περιλαμβανομένων εξαιρετικά εύφλεκτων υγρών), ή
  - ουσίες και μείγματα που μπορεί να θερμανθούν και τελικά να αναφλέγουν στον αέρα σε κανονική θερμοκρασία χωρίς έξωθεν παροχή ενέργειας, ή
  - ουσίες και μείγματα σε στερεά κατάσταση, που μπορούν να αναφλέγουν εύκολα μετά από σύντομη επίδραση πηγής ανάφλεξης και που εξακολουθούν να φλέγονται ή να καίονται μετά την απόσυρση της πηγής ανάφλεξης, ή
  - ουσίες και μείγματα σε αέρια κατάσταση που αναφλέγονται στον αέρα υπό συνήθη πίεση, ή
  - ουσίες και μείγματα που, όταν έλθουν σε επαφή με το νερό ή με υγρό αέρα, παράγουν εξαιρετικά αναφλέξιμα αέρια σε επικίνδυνες ποσότητες.
- H3-B «Εύφλεκτο»: υγρές ουσίες και μείγματα των οποίων το σημείο ανάφλεξης είναι τουλάχιστον 21°C και δεν υπερβαίνει τους 55°C.
- H4 «Ερεθιστικό»: ουσίες και μείγματα μη διαβρωτικά που ερχόμενα σε άμεση επαφή παρατεταμένη ή επαναλαμβανόμενη με το δέρμα ή τους βλεννογόνους δύνανται να προκαλέσουν φλεγμονή.

- H5 «Επιβλαβές»: ουσίες και μείγματα των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα είναι δυνατό να συνεπάγεται περιορισμένους κινδύνους.
- H6 «Τοξικό»: ουσίες και μείγματα (περιλαμβανομένων πολύ τοξικών ουσιών και μειγμάτων) των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα είναι δυνατό να συνεπάγεται σοβαρούς κινδύνους για την υγεία, παροδικού ή χρόνιου χαρακτήρα, ή ακόμα και το θάνατο.
- H7 «Καρκινογόνο»: ουσίες ή μείγματα οι οποίες, με εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα μπορούν να προκαλέσουν καρκίνο ή να αυξήσουν τη συχνότητά του.
- H8 «Διαβρωτικό»: ουσίες και μείγματα οι οποίες, όταν έλθουν σε επαφή με ζωντανούς ιστούς, μπορούν να τους καταστρέψουν.
- H9 «Μολυσματικό»: ουσίες και μείγματα που περιέχουν ανθεκτικούς μικροοργανισμούς ή τις τοξίνες τους, οι οποίοι είναι γνωστό ή υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι προκαλούν ασθένειες στον άνθρωπο ή σε άλλους ζώντες οργανισμούς.
- H10 «Τοξικό για την αναπαραγωγή»: ουσίες ή μείγματα των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα, μπορεί να προκαλέσει μη κληρονομικές συγγενείς δυσμορφίες ή να αυξήσει τη συχνότητα εμφάνισής τους.
- H11 «Μεταλλαξογόνο»: ουσίες ή μείγματα των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα, μπορεί να προκαλέσει κληρονομικά γενετικά ελαττώματα ή να αυξήσει τη συχνότητα εμφάνισής τους.
- H12 Απόβλητα που εκλύουν τοξικό ή πολύ τοξικό αέριο, όταν έλθουν σε επαφή με το νερό, τον αέρα ή με ένα οξύ.
- H13 (*) «Ευαισθητοποιητικό»: ουσίες ή μείγματα τα οποία διά της εισπνοής, κατάποσης ή απορρόφησης μέσω του δέρματος, μπορούν να

προκαλέσουν αντίδραση του οργανισμού (υπερευαισθητοποίηση) τέτοια ώστε, με περαιτέρω έκθεση σε αυτή την ουσία ή τα μείγματα, να προκαλούνται χαρακτηριστικές επιβλαβείς αντιδράσεις.

- H14 «Οικοτοξικό»: απόβλητα που παρουσιάζουν ή είναι δυνατόν να παρουσιάσουν άμεσο ή μελλοντικό κίνδυνο για έναν ή περισσότερους τομείς του περιβάλλοντος.
- H15 Απόβλητα ικανά, μετά από διάθεση, να δημιουργήσουν, με οποιοδήποτε μέσο, άλλη ουσία, όπως προϊόν έκπλυσης, το οποίο έχει ένα από τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται ανωτέρω.

(*) εφόσον υπάρχουν μέθοδοι δοκιμής.

Σημειώσεις

1. Οι χαρακτηρισμοί «τοξικό» (και «πολύ τοξικό»), «επιβλαβές», «διαβρωτικό», «ερεθιστικό», «καρκινογόνο», «τοξικό για την αναπαραγωγή», «μεταλλαξογόνο» και «οικοτοξικό» αποδίδονται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο Παράρτημα I των περί Χημικών Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσσκευασία και Επισήμανση επικίνδυνων Ουσιών και Μειγμάτων) Κανονισμών του 2010. [Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τριτο(Ι): 23.7.2010, 19.11.2010.].
2. Ανάλογα με την περίπτωση, εφαρμόζονται οι οριακές τιμές που αναφέρονται στα Παραρτήματα V και VII των περί Χημικών Ουσιών (Ταξινόμηση, Συσσκευασία και Επισήμανση επικίνδυνων Ουσιών και Μειγμάτων) Κανονισμών του 2010.

Μέθοδοι δοκιμών

Πρέπει να χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι που περιγράφονται –

- (α) στο παράρτημα του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 της Επιτροπής της 30^{ης} Μαΐου 2008 για καθορισμό των μεθόδων δοκιμής κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1152/2010 της Επιτροπής της 8^{ης} Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 για καθορισμό των μεθόδων δοκιμής κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, με σκοπό την προσαρμογή του στην τεχνική πρόοδο, όπως περαιτέρω εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: L 142, 31.5.2008, σ. 1· L 324, 9.12.2010, σ. 13), και
- (β) σε άλλα συναφή σημειώματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης (CEN).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

[Άρθρο 5(2)]

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΙΣ
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κατηγορίες αποβλήτων	Κωδικός (*)	Εργασία διαχείρισης
Οικιακά απόβλητα	20 01 08	- R3: ανακύκλωση/ ανάκτηση οργανικών ουσιών που δεν χρησιμοποιούνται ως διαλύτες (περιλαμβανομένων των εργασιών λιπασματοποίησης και άλλων διεργασιών μετατροπής βιολογικού χαρακτήρα)
	20 03 01 (περιλαμβανομένων και ανάμεικτων γυάλινων, ξύλινων, μεταλλικών τεμαχίων)	- R3: ανακύκλωση/ ανάκτηση οργανικών ουσιών που δεν χρησιμοποιούνται ως διαλύτες (συμπεριλαμβανομένων των εργασιών λιπασματοποίησης και άλλων διεργασιών μετατροπής βιολογικού χαρακτήρα)
	20 03 02	- R4: ανακύκλωση/ανάκτηση μετάλλων και μεταλλικών ενώσεων - R5: ανακύκλωση/ανάκτηση ανόργανων υλικών - R13: συσσώρευση υλικών που προορίζονται να υποβληθούν σε μία από τις εργασίες που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση)

		κατά τη διάρκεια της συλλογής στο χώρο όπου παράγονται)
Απόβλητα ρούχων ή υφασμάτων	20 01 10	<p><u>Δυνατές διεργασίες:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - R3: ανακύκλωση/ανάκτηση οργανικών ουσιών - R13: συσσώρευση υλικών που προορίζονται να υποβληθούν σε μία από τις εργασίες που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση κατά τη διάρκεια της συλλογής στο χώρο όπου παράγονται) - D1: εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως σε χώρους ταφής αποβλήτων - D13: ανάμειξη αποβλήτων πριν υποβληθούν σε μια από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω. - D15: αποθήκευση εν αναμονή μιας από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση, κατά τη διάρκεια της συλλογής, στο χώρο όπου παράγονται τα απόβλητα)
	20 01 11	
Υπολείμματα από τον καθαρισμό δρόμων	20 03 03	<ul style="list-style-type: none"> - D1: εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως σε χώρους ταφής αποβλήτων - D13: ανάμειξη αποβλήτων πριν υποβληθούν σε μια από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω.

		- D15: αποθήκευση εν αναμονή μιας από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση, κατά τη διάρκεια της συλλογής, στο χώρο όπου παράγονται τα απόβλητα)
Απόβλητα κήπων, πάρκων και νεκροταφείων	20 02 01	Δες 20 03 01
	20 02 02	Δες 20 02 02
	20 02 03	<ul style="list-style-type: none"> - R4: ανακύκλωση/ανάκτηση μετάλλων και μεταλλικών ενώσεων - R5: ανακύκλωση/ανάκτηση ανόργανων υλικών - D1: εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως σε χώρους ταφής αποβλήτων - D13: ανάμειξη αποβλήτων πριν υποβληθούν σε μια από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω. - D15: αποθήκευση εν αναμονή μιας από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση, κατά τη διάρκεια της συλλογής, στο χώρο όπου παράγονται τα απόβλητα)
Μη επικίνδυνα απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (Α.Ε.Κ.Κ.)	17 01	<ul style="list-style-type: none"> - R5: ανακύκλωση/ανάκτηση ανόργανων υλικών - D1: εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως σε χώρους ταφής αποβλήτων - D13: ανάμειξη αποβλήτων πριν

		<p>υποβληθούν σε μια από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω.</p> <ul style="list-style-type: none"> - D15: αποθήκευση εν αναμονή μιας από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση, κατά τη διάρκεια της συλλογής, στο χώρο όπου παράγονται τα απόβλητα)
	17 03 02	<ul style="list-style-type: none"> - R5: ανακύκλωση/ανάκτηση ανόργανων υλικών - D1: εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως σε χώρους ταφής αποβλήτων - D13: ανάμειξη αποβλήτων πριν υποβληθούν σε μια από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω. - D15: αποθήκευση εν αναμονή μιας από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση, κατά τη διάρκεια της συλλογής, στο χώρο όπου παράγονται τα απόβλητα)
	17 05	<ul style="list-style-type: none"> - R5: ανακύκλωση/ανάκτηση ανόργανων υλικών - D1: εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους, όπως σε χώρους ταφής αποβλήτων - D13: ανάμειξη αποβλήτων πριν υποβληθούν σε μια από τις
	17 06 04	
	17 08 02	
	17 09 04	

		<p>εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω.</p> <p>- D15: αποθήκευση εν αναμονή μιας από τις εργασίες D που αναφέρονται πιο πάνω (εκτός από την προσωρινή εναποθήκευση, κατά τη διάρκεια της συλλογής, στο χώρο όπου παράγονται τα απόβλητα)</p>
--	--	--

(*) Ο κωδικός που αντιστοιχεί στις κατηγορίες αποβλήτων, σύμφωνα με το περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Κατάλογος Αποβλήτων) Διάταγμα του 2003 (Κ.Δ.Π. 157/2003) [Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τρίτο(Ι): 28.2.2003.].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

[Άρθρο 5(3)]

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Κωδικός (*)	Περιγραφή αποβλήτου
17 02 01	Ξύλο
17 02 02	Γυαλί
17 02 03	Πλαστικό
17 04 01	Χαλκός, μπρούντζος, ορείχαλκος (περιλαμβανομένων και των κραμάτων τους)
17 04 02	Αλουμίνιο (περιλαμβανομένων και των κραμάτων του)
17 04 03	Μόλυβδος (περιλαμβανομένων και των κραμάτων του)
17 04 04	Ψευδάργυρος (περιλαμβανομένων και των κραμάτων του)
17 04 05	Σίδηρος και χάλυβας (περιλαμβανομένων και των κραμάτων τους)
17 04 06	Κασσίτερος (περιλαμβανομένων και των κραμάτων του)
17 04 07	Ανάμεικτα μέταλλα
20 03 07	Ογκώδη απόβλητα
20 03 99	Δημοτικά απόβλητα μη προδιαγραφόμενα άλλως

(*) Ο κωδικός που αντιστοιχεί στις κατηγορίες αποβλήτων, σύμφωνα με το περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Κατάλογος Αποβλήτων) Διάταγμα του 2003 (Κ.Δ.Π. 157/2003) [Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Τρίτο(Ι): 28.2. 2003.].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI**Άρθρο 36(3)****ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις προϋποθέσεις-πλαίσια σχετικά με την παραγωγή αποβλήτων

1. Χρήση μέτρων σχεδιασμού ή άλλα οικονομικά μέσα που προάγουν την αποτελεσματική χρήση των πόρων.
2. Προαγωγή της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της επίτευξης καθαρότερων προϊόντων και τεχνολογιών που παράγουν λιγότερα απόβλητα καθώς και διανομή και χρήση των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας και ανάπτυξης.
3. Ανάπτυξη αποτελεσματικών και χρήσιμων δεικτών για τις περιβαλλοντικές πιέσεις που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων, με στόχο τη συμβολή στην πρόληψη παραγωγής αποβλήτων σε όλα τα επίπεδα, από τις συγκρίσεις προϊόντων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι δράσεις που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλίες των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και μέτρα σε εθνικό επίπεδο.

Μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις φάσεις σχεδιασμού, παραγωγής και διανομής

4. Προαγωγή του οικολογικού σχεδιασμού (συστηματική ενσωμάτωση περιβαλλοντικών μελημάτων στο σχεδιασμό προϊόντων, με στόχο τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του προϊόντος καθ' όλο τον κύκλο της ζωής του).

5. Παροχή πληροφοριών για τεχνικές πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών από τη βιομηχανία.
6. Οργάνωση της εκπαίδευσης των αρμόδιων αρχών όσον αφορά την εισαγωγή των απαιτήσεων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων στις άδειες που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου και του περί της Ολοκληρωμένης Πρόληψης και Ελέγχου της Ρύπανσης Νόμου.
7. Ένταξη μέτρων πρόληψης της παραγωγής αποβλήτων σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στον περί της Ολοκληρωμένης Πρόληψης και Ελέγχου της Ρύπανσης Νόμο. Ανάλογα με την περίπτωση, στα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται και αξιολογήσεις ή σχέδια πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων.
8. Προσφυγή σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης ή παροχή στήριξης στις επιχειρήσεις με οικονομικά, συμβουλευτικά ή άλλα μέσα. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά στις περιπτώσεις που αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις και λειτουργούν μέσω καθιερωμένων δικτύων επιχειρήσεων.
9. Προσφυγή σε εθελοντικές συμφωνίες, επιτροπές καταναλωτών/παραγωγών, ή τομεακές διαπραγματεύσεις, έτσι ώστε οι σχετικές επιχειρήσεις ή βιομηχανικοί κλάδοι να καταρτίσουν τα δικά τους σχέδια ή στόχους πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων ή να διορθώσουν τα προϊόντα ή τις συσκευασίες που παράγουν απόβλητα.
10. Προαγωγή αξιόπιστων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, περιλαμβανομένου του EMAS και του ISO 14001.

Μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις φάσεις κατανάλωσης και χρήσης

11. Οικονομικά μέσα, όπως κίνητρα για καθαρές προμήθειες ή καθιέρωση υποχρεωτικής πληρωμής από τους καταναλωτές για συγκεκριμένα αντικείμενα ή στοιχεία συσκευασίας που θα μπορούσαν αλλιώς να διατίθενται δωρεάν.
12. Προσφυγή σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης και παροχής πληροφοριών που απευθύνονται στο ευρύ κοινό ή σε ειδικές ομάδες καταναλωτών.
13. Προαγωγή αξιόπιστων οικολογικών σημάτων.
14. Συμφωνίες με τη βιομηχανία, όπως η χρήση επιτροπών προϊόντων όπως εκείνες που συγκροτούνται στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Πολιτικών Προϊόντων ή με λιανοπωλητές, για τη διάθεση πληροφοριών σχετικά με την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και με προϊόντα που έχουν λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον.
15. Ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών κριτηρίων και των κριτηρίων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων σε δημοπρασίες και συμβάσεις, στο πλαίσιο δημοσίων και εταιρικών προμηθειών, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο για Περιβαλλοντικές Δημόσιες Προμήθειες, που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 29 Οκτωβρίου 2004.
16. Προαγωγή της επαναχρησιμοποίησης ή/και επιδιόρθωσης κατάλληλων απορριφθέντων προϊόντων ή των συστατικών στοιχείων τους, ιδίως μέσω της χρήσης εκπαιδευτικών ή οικονομικών μέτρων, μέτρων εφoδιαστικής ή άλλων μέτρων, όπως η παροχή στήριξης σε διαπιστευμένα δίκτυα επισκευής και επαναχρησιμοποίησης ή στη σύστασή τους, ιδίως σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.